

DOPOLNJENO POROČILO O VPLIVIH NA OKOLJE ZA HE MOKRICE

ZVEZEK 1:

PODATKI O NOSILCU POSEGA IN PREDLOŽENEM POROČILU

Številka projekta:
HIMK---0608

Številka mape:
HIMK---SP/M01

Obrežna ulica 170, 2000 Maribor, Slovenija

Vrsta dokumentacije: **POROČILO O VPLIVIH NA OKOLJE ZA HE MOKRICE**

Naročnik: **Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d.o.o.**
Cesta bratov Cerjakov 33A, 8250 Brežice

Objekt: **HE MOKRICE**

Izdelovalec dokumentacije:

Obrežna ulica 170, 2000 Maribor, Slovenija

Direktor:
Mag. Jure Šimic

Podpis:

Žig podjetja

Datum: **30.4.2021**

Vodja projekta:
Goran Mandžuka, univ.dipl.inž.grad.

Podpis:

Številka projekta:
HIMK---0608

Številka mape:
HIMK---SP/M01

Številka zvezka:
Zvezek 1

Pri izdelavi posameznih poglavij Poročila o vplivih na okolje so sodelovali:

<p>Svetlobno onesnaževanje^{1,2}, hrup^{1,7,8}, zrak^{1,2,7,8}, odpadki^{1,2,5}, *narava^{1,2}, jedrska in sevalna varnost², okoljske in druge nesreče^{1,2}, vibracije¹, kakovost tal^{1,2,5}, gozd^{1,2,4}, podnebne spremembe¹, nepremično premoženje^{1,2}, vode^{1,2,3,6}, čezmejni vplivi^{1,2,6}, kulturna dediščina^{1,4}, krajina^{1,4}</p> <p>*z ostalimi sodelavci na presoji s sprejemljivostjo</p>	<p>¹Marko Kovač u.d.i.g. </p> <p>²Goran Mandžuka u.d.i.g. </p> <p>³mag. Matjaž Knapič u.d.i.g. </p> <p>⁴Petra Protič u.d.i.a. </p> <p>⁵dr. Nives Kugonič uni.dip.biol. </p> <p>⁶Samo Škrlec dipl. okolj. tehnol. </p>
--	---

	<p>⁷Dušan Kersnik uni.dip.biol.</p> <p>⁸Dr. Miha Kovačič</p>
Elektromagnetno sevanje	<p>mag. Rudi Polner u.d.i.e.</p>
Presoja sprejemljivosti (varovana območja)	<p>mag. Martin Žerdin uni.dip.biol.</p> <p>dr. Maja Sopotnik uni.dipl.biol.</p> <p>Maja Malavašič uni.dipl.biol.</p>

KAZALO

1. PODATKI O NOSILCU POSEGA IN PREDLOŽENEM POROČILU	6
1.1 NAZIV POSEGA IN NJEGOV NAMEN	6
1.2 CILJI PROJEKTA	6
1.3 POVZETEK NEPOSREDNIH IN POSREDNIH UČINKOV ZASTAVLJENIH CILJEV PROJEKTA	9
1.4 HE MOKRICE KOT DEL SPODNJESAVSKE VERIGE HIDROELEKTRAREN	10
1.5 NOSILEC POSEGA	15
1.6 IZDELOVALEC POROČILA	16
1.7 PREGLED AKTOV	18
1.7.1 IZVLEČEK DOLOČB IZ ZAKONA O POGOJIH KONCESIJE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SPODNJE SAVE	18
1.7.2 IZVLEČEK DOLOČB IZ KONCESIJSKE POGODBE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SPODNJE SAVE	20
1.7.3 IZVLEČEK DOLOČB IZ UREDBE O DPN ZA OBMOČJE HE MOKRICE.....	35
1.7.4 SKLADNOST POROČILA O VPLIVIH NA OKOLJE Z UREDBO O DPN ZA OBMOČJE HE MOKRICE	85
1.8 CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE	89
1.9 METODE IZDELAVE POROČILA	90

1. PODATKI O NOSILCU POSEGA IN PREDLOŽENEM POROČILU

1.1 NAZIV POSEGA IN NJEGOV NAMEN

Osnovni poseg se imenuje Hidroelektrarna Mokrice (v nadaljevanju HE Mokrice), ki vključuje jezovno zgradbo s strojnico ter pretočni akumulacijski bazen, za izravnavo pretokov na (so)naravni režim. V sklopu posega novogradnje se bo izvedla gradnja energetskega objekta oziroma gradnja jezovne zgradbe (strojnica s prelivnimi polji ter podslapjem), ter gradnja in ureditve druge vodne, državne in lokalne infrastrukture (ureditve brežin in pritokov, sanacije kmetijskih površin, predstavitev energetskih ter komunalnih vodov, državnih in lokalnih cest na območju akumulacijskega bazena, izvedba priključnega visoko napetostnega daljnovoda (VN DV), ter izvedba mostu in ostalih ureditev) skladno s sprejeto uredbo o državnem prostorskem načrtu za HE Mokrice (Ur. L. RS, št. 69/13 z dne 22.8.2013).

1.2 CILJI PROJEKTA

Izgradnja HE Mokrice pomeni nadaljevanje oz. uresničevanje odločitve Vlade RS ter državnega zbora RS o izgradnji verige hidroelektrarn na spodnji Savi. Z izgradnjo HE Mokrice, se zasledujejo naslednji cilji projekta:

1. Dokončati verigo HE od Zidanega mosta do meje z Republiko Hrvaško (RH) za trajnostno uporabo razpoložljivega energetskega potenciala.
2. Pravočasno in celovito dokončati protipoplavno zaščito regije Posavje na še nezaščitem vplivnem območju Save od Brežic do meje z RH.
3. Dokončati projekt uravnavanja podzemne vode na območju od Brežic do meje z RH.
4. Vzpostaviti pogoje za plovnost na Savi med Brežicami in Mokricami.

CILJ ŠT. 1

HE Mokrice z energetskimi in infrastrukturnimi ureditvami je šesta in zadnja etapa državnega strateškega večnamenskega projekta od Zidanega mosta do meje z Republiko Hrvaško (v nadaljevanju Projekt Mokrice). Skupna moč verige HE je 220,19 MW in povprečna letna proizvodnja je 811 GWh. HE Mokrice je zadnja v verigi šestih HE na spodnji Savi z nazivno močjo 28,05 MW in povprečno letno proizvodnjo 131 GWh.

Veriga HE na odseku spodnje Sava je zasnovana kot veriga šestih HE dnevnega pretočno-akumulacijskega tipa, pri čemer zadnja pretočna akumulacija HE Mokrice z najmanj naravnim pretokom oziroma pretokom vsaj 100 m³/s, ko si ti višji, izravna pretok na naravnega. Prva HE v verigi je HE Vrhovo, ki je z obratovanjem pričela v letu 1993. Z izgradnjo in obratovanjem ji sledijo HE Boštanj, HE Arto-Blanca, HE Krško in HE Brežice. Celotna veriga HE je dimenzionirana (število stopenj HE, tip agregata, moč in izkoristki agregatov, neto padci turbin, obratovalna denivelacija in ostali tehnični parametri) na srednji letni pretok reke, ob hkratnem upoštevanju HE Mokrice, kot izravnalne elektrarne,

ki na izstopu iz verige zagotavlja naravni pretok reke Save ter preprečuje t.i. hydro peaking. HE Mokrice, kot zadnja v verigi HE na spodnji Savi, izpolnjuje tudi mednarodne zaveze Republike Slovenije do Republike Hrvaške, da bo v mejnem profilu zagotavljala naravni pretok, kljub izgradnji verige HE na spodnji Savi.

S HE Mokrice bo zaključena veriga HE na spodnji Savi, s čimer bo na osnovi izbora najsprejemljivejše variante omogočena še sprejemljiva raba s koncesijo podeljenega hidroenergetskega potenciala v višini 58 m ob najmanjših možnih vplivih na okolje vključno z naravo. S tako sklenjeno verigo HE bo zagotovljena projektno načrtovana proizvodnja električne energije ter obratovalne karakteristike, ki jih sedaj delno zgrajena veriga ne zagotavlja. Veriga bo letno proizvedla 811 GWh električne energije iz obnovljivega vira vode, kar predstavlja delež 6,4 % vse proizvedene električne energije v Republiki Sloveniji (upoštevano v letu 2018 – zadnji dostopni podatki) in povečanje hidro proizvodnje za 18%. Za slovenski elektroenergetski sistem (EES) HE Mokrice predstavlja dodatnih 28,05 MW moči s srednjo letno proizvodnjo 131 GWh električne energije iz obnovljivega vira energije. HE Mokrice ter zaradi njene izgradnje veriga HE s polno zmogljivostjo izboljšujeta napetostne razmere in zagotavljata systemske storitve (primarna in sekundarna regulacija, otočno obratovanje, zagon brez zunanjega vira energije, ...) ter zagotavljata stabilnost, zanesljivost in varnost v regiji Posavje ter slovenskem in evropskem EES, zmanjšujeta uvozno odvisnost ter povečujeta samooskrbnost. Izgubi se hranilnik - baterija za hranjene viškov elektrike iz OVE in njeno ponovno uporabo ob primanjkljajih.

Pretočna akumulacija z najmanj naravnim pretokom oziroma pretokom vsaj 100 m³/s, ko si ti višji, tudi nudi možnosti za namakanje kmetijskih površin ter razvoj infrastrukture, turizma, športa in rekreacije. Projekt Mokrice ima pozitivne učinke na gospodarstvo in BDP ter socialno družbeni vidik in nenazadnje predstavlja prispevek k politikam, strategijam in ciljem Republike Slovenije na področju pridobivanja energije iz obnovljivih virov, prilagajanja podnebnim spremembam, zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in prehodu v brezogljično družbo s krožnim gospodarstvom upoštevajoč trajnostni razvoj.

CILJ ŠT. 2

S Projektom Mokrice bo dokončana zaščita regije Posavje ob Savi in izlivnem delu Krke pred poplavami in s tem zagotovljena varnost ljudi in premoženja, pri čemer pa se bo ohranil naravni visokovodni vodni režim na meji z Republiko Hrvaško. Projekt Mokrice rešuje tudi obstoječo poplavno problematiko na območjih naselij Krške vasi, Velikih Malenc, Mihalovca, Loč in Rigonc, turističnega kompleksa Term Čatež, kmetijskih površinah in cestni infrastrukturi ter erozijsko problematiko na vodni infrastrukturi in kmetijskih zemljiščih. Z izvedbo ureditev zaščite pred poplavami bo vzpostavljena oziroma zagotovljena varnost in zdravje ljudi ter njihovega nepremičnega premoženja, naselja bodo zavarovana - zaščiteni pred pretoki s povratno dobo 100 let, infrastrukturni objekti in kmetijska zemljišča bodo zaščiteni pred pretoki s povratno dobo 20 let, pri čemer se vodni režim na meji s sosednjo državo ne bo poslabšal. Za zagotavljanje systemske zaščite pred poplavami pri prevajanju visokovodnega oziroma poplavnega vala je ključna popolna in celovita projektna usklajenost vseh načrtovanih in izvedenih ureditev celotnega območja v Posavja, to je verige HE s pretočnimi akumulacijami, visokovodno-energetskih nasipov,

visokovodnih razbremenilnikov in retenzijskih površin. Ob ureditvah pa je ključnega pomena še varno in zanesljivo obratovanje verige HE in visokovodnih razbremenilnikov, ki s pretočnimi akumulacijami in retenzijskimi površinami delujejo tako kot zbiralnik poplavne vode ter kot regulacijski elementi za ustrezno prevajanje visokovodno-poplavnega vala, razlivanja visoke-poplavne vode v retenzije ter v skladu z meddržavnimi zahtevami za zagotavljanje sedanje oblike visokovodno-poplavnega vala na meji z Republiko Hrvaško.

Pri cilju zaščite pred poplavami je nujno izpostaviti strokovne študije, ki ocenjujejo, da se bodo zaradi klimatskih sprememb, trendi padavin spremenili in se bo ta pogostost kot višina visokovodno-poplavnih valov povečevala, zato bo ta cilj prišel še pomembneje do izraza. Ocenjuje se, da bo z dokončanjem verige HE in sistema zaščite pred poplavami na spodnji Savi preprečeno za približno 300 milijonov škode v nadaljnjih 50 letih, ki bi nastala v primeru, če veriga HE in sistem zaščite ne bi bila v celoti zgrajena.

CILJ ŠT. 3

Z izvedbo projekta Mokrice se bo preprečilo nadaljnje že dolga leta zaradi reguliranj in drugih degradacijskih posegov prisotno poglobljanje struge reke Save, z negativnimi posledicami na nivoje in količine podzemnih voda ter posledično na naravo in kmetijstvo ter oskrbo s pitno vodo. Z ureditvami se bodo dvignili, povrnili in dolgoročno stabilizirali nivoji in povečale količine podzemnih vodna območju dobovskega in čateškega polja, in sicer z izgradnjo HE kot praga in z ureditvami za bogatenje vodonosnikov podzemne vode pod krško-brežiško kotlino. Pozitiven učinek stabilizacije podzemnih vod na tem območju se bo pomembno odražal tudi pri zmanjševanju poplavne ogroženosti zaradi dviga podzemnih vod ob visokih pretokih Save (v deževnih obdobjih) in v učinkovitejšem ter trajnostnem kmetovanju ob nizkih pretokih Save (poletna sušna obdobja). Zaradi obogatenih zalog podzemne vode bo izboljšana možnost namakanja in dolgoročnega zagotavljanja pitne vode v pogojih podnebnih sprememb, ko se na slabše spreminjata tako padavinski režim kot odtočni režim reke Save in Krke, višajo se temperature ozračja, sušna obdobja pa se izjemno podaljšujejo.

CILJ ŠT. 4

Razvoj plovnih vodnih poti generalno najprej opredeljujejo evropske politike in direktive, razvoj plovne vodne poti na reki Savi pa Okvirni sporazum o Savskem bazenu, ki so ga leta 2002 podpisale Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Srbija. V sporazumu je določen cilj, da se vzpostavi mednarodni režim plovbe po reki Savi in njenih plovnih pritokih. V ta namen so se pogodbenice zavezale, da bodo sprejemale ukrepe za izboljšanje plovnih razmer ob sočasnem trajnostnem razvoju Savskega bazena, ki je zanje življenjskega pomena. Republika Slovenija je Okvirni sporazum o Savskem bazenu ratificirala leta 2004 v Državnem zboru. Z Uredbo o DPN za HE Mokrice je predvidena ureditev za vzpostavitev vsaj IV. kategorije plovnosti reke Save za enakopravno vključitev tega odseka reke Save v mednarodno plovbo po celinskih vodnih poteh v okviru transevropskega omrežja transportnih poti. Z izvedbo Projekta Mokrice se vzpostavlja možnost trajne in zanesljive plovbe še na zadnjem odseku spodnje Save v Republiki

Sloveniji, ki je v obstoječem stanju onemogočena. V preteklosti je Sava že predstavljala pomembno prometno vodno pot in tako se s tem ciljem restavrira ta pomembna funkcija.

1.3 POVZETEK NEPOSREDNIH IN POSREDNIH UČINKOV ZASTAVLJENIH CILJEV PROJEKTA

Z izgradnjo HE Mokrice se izpolnjuje energetska zasnova verige HE na spodnji Savi, s katero je predvideno, da se v tržnih pogojih na čim bolj ekonomičen način izkoristi vodni potencial reke Save, ob izpolnjevanju potreb, ki jih zahteva elektroenergetski sistem. Eden od prednostnih ciljev pri odločitvi o gradnji HE Mokrice je doseganje splošnih pozitivnih učinkov, ki naj bi jih imela investicija z več vidikov, in sicer:

- Prispevek k ohranjanju konkurenčnosti in sposobnosti slovenske industrije zaradi vlaganj v hidroenergetiko;
- Povečanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov z izkoriščanjem vodnega potenciala;
- Počasnejše naraščanje energetske odvisnosti države od uvoza z izgradnjo hidroelektrarn kot domačega vira energije;
- Ohranjanje konkurenčnosti in sposobnosti slovenskega gospodarstva, pospešitev lokalnega in regionalnega razvoja;
- Razvoj lokalnih skupnosti z izgradnjo prometne in komunalne infrastrukture;
- Zagotavljanje večje zaposlenosti - posredno gospodarstva iz povečanih naročil, neposredno pa zaposlitev na HE Mokrice;
- Z izgradnjo HE Mokrice se povečujejo tudi učinki investicije na prihodke in odhodke v proračune države ter občine, ki so neposredno vezani na povečanje davčnih in drugih prihodkov z izvajanjem investicije in pri obratovanju objektov,
- Izvajanje vodnogospodarskih ureditev in izgradnja vodnogospodarske infrastrukture na vplivnem območju HE Mokrice (izboljšanje poplavne varnosti);
- Blaženje vplivov na kmetijsko proizvodnjo kot posledice podnebnih sprememb (dolgotrajnejša sušna obdobja se blažijo posredno z ukrepi uravnavanja gladine podtalnice in zagotavljanjem namakalnega sistema v sklopu izgradnje akumulacijskega bazena HE Mokrice, zmanjševanje erozijske ogroženosti na kmetijskih zemljišč zaradi zmanjševanja poplavljanja Q20 voda);
- Izboljšanje stanja površinskih vod (z izgradnjo HE na spodnji Savi se ureja tudi v sklopu celotnega posega terciarno čiščenje odpadne komunalne vode (čistilne naprave).
- Z izgradnjo HE Mokrice se ne ovira potencialnega razvoja plovnosti na reki Savi.

Projekt izgradnje verige HE združuje interese tako koncedenta - RS kot koncesionarja in lokalnih skupnosti. Ključni cilj koncesionarja je povečevanje lastne proizvodnje električne energije z izkoriščanjem vodnih virov, medtem ko Republika Slovenija z izgradnjo verige HE na spodnji Savi zasleduje cilje s področja: upravljanja vodnega režima in rabe voda, racionalne rabe prostora in varstva naravnih dobrin, okolja in kulturne dediščine,

socialnega vidika in izkoriščanja vodnega energetskega potenciala, ki jih je določila z Zakonom o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save v obliki pogojev, ki jih mora izpolniti koncesionar in so posebej navedeni v koncesijski pogodbi.

Namen izdelave Poročila o vplivih na okolje za HE Mokrice je presoja vplivov, ki bi lahko pomembno vplivali na okolje tako glede na vrsto in lastnosti nameravanega posega kot glede na lastnosti in značilnosti okolja oziroma njegovih delov, ki bi lahko bili zaradi vplivov posega prizadeti.

Poseg HE Mokrice zapade pod Uredbo o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 51/7.7.2014,) 57/15 in 26/17) v naslednji točki, skladno s prilogo I »Vrste posegov v okolje« za naslednjo vrsto posega:

D.III Obnovljivi viri energije

D.III.2 Hidroelektrarne nazivne moči vsaj 2 MW ali povezane z izvedbo posega E.II.6.
--

Vsi ostali posegi¹, ki so funkcionalno in prostorsko povezani z osnovnim posegom t.j. izgradnjo HE Mokrice (z jezovno zgradbo in njenimi pripadajočimi elementi skupaj s pretočnim akumulacijskim bazenom) so obravnavani kot posegi zaradi osnovnega posega in so prav tako presojani skladno z vsebino Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Ur. l. RS, št. 36/09), pri čemer je glavni poudarek pri izvedeni presoji na določevanju vplivov in ukrepov.

Vsi ostali posegi znotraj DPN za HE Mokrice, kateri se bodo gradili predvidoma istočasno z HE Mokrice, pri čemer družbi HESS d.o.o. in INFRA d.o.o. nista nosilki posega, so obravnavani v poglavju kumulativni vplivi.

Poročilo o vplivih na okolje je urejeno tako, da je na osnovi ničelnega stanja in rezultatov obstoječih meritev ter strokovnih ocen podana ugotovitev o obstoječem stanju na obravnavani lokaciji. Le ta je bila izhodišče za oceno sprememb zaradi načrtovanih posegov in oceno vplivov na okolje, ki jih bodo te spremembe povzročile. Poročilo podaja predvidene ukrepe za zmanjševanje ugotovljenih vplivov ter predlog spremljanja stanja okolja med gradnjo in med obratovanjem (t.i. monitoring).

1.4 HE MOKRICE KOT DEL SPODNJESAVSKE VERIGE HIDROELEKTRAREN

Celotna veriga hidroelektrarn na Savi je razdeljena na tri smiselno in energetske zaključene odseke:

- I. odsek: HE Mavčiče – HE Medvode (zgornja Sava - zgrajeno),
- II. odsek: HE Tacen - HE Suhadol (srednja Sava – v načrtovanju),
- III. odsek : HE Vrhovo – HE Mokrice (spodnja Sava – v gradnji).

¹Posegi, kateri ne zapadejo pod obvezno presojo skladno z Uredbo o vrstah posegov v okolje, zaradi katere je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje.

Koncept načrtovanih HE na spodnji Savi, to je na odseku III, pod sotočjem Savinje v Zidanem mostu do Republike Hrvaške, je določen s »Koncesijsko pogodbo za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save«. Z njo se podeljuje koncesija za izkoriščanje vodnega potenciala Save od gornje zaježitvene kote 191,00 m n.v. na HE Vrhovo, do spodnje kote 133,00 m n.v. ki je kota spodnje vode HE Mokrice. Izkoriščanje tega potenciala je predvideno v šestih HE in sicer: Vrhovo, Boštanj, Blanca, Krško, Brežice in Mokrice. Od teh so HE Vrhovo, HE Boštanj, HE Blanca in HE Krško že zgrajene, HE Brežice je v gradnji. Za vseh šest je predviden enak inštaliran pretok 500 m³/s.

Hidroelektrarna Mokrice predstavlja šesti člen predvidene sklenjene verige hidroelektrarn na spodnji Savi. V sklopu Hidroelektrarne Mokrice je načrtovan tudi pretočni akumulacijski bazen, ki je dimenzioniran tako, da omogoča optimalno obratovanje verige hidroelektrarn na reki Savi, s tem da izvaja tudi izravnavo pretokov reke Save na sonaravni režim v Republiko Hrvaško.

Na podlagi mednarodnih pravnih aktov:

- *Protokola o ohranjanju in urejanju vodnega režima na mejnih vodah med Republiko Slovenijo in republiko Hrvaško (sklenjenega na podlagi 12. člena Pogodbe med Vlado RS in Vlado RH o urejanju vodnogospodarskih razmer, sklenjen 28.7.2000, Zagreb);*
- *Zakona o ratifikaciji pogodbe med vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o urejanju vodnogospodarskih razmerij (BHRUVR), (Uradni list RS - MP, št. 23/97);*
- *Zakona o ratifikaciji Okvirnega sporazuma o Savskem bazenu, (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 19/04);*
- *Zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu in uporabi čezmejnih vodotokov in mednarodnih jezer (MKVVJ), Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 5/99);*

ter slovenskih pravnih aktov:

- *Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1), (Uradni list RS, št. 87/11, 25/14 - ZSDH-1, 50/14 in 90/15, 67/17 in 65/20) ter veljavno koncesijo pogodbo med koncedentom (RS) in koncesionarjem (HESS, d.o.o.),*
- *Uredbe o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice (64. člen Ukrepi za omilitev čezmejnih vplivov) (Uradni list RS, št. 69/13);*

se je, v zvezi z obratovanjem hidroelektrarne in njenimi vplivi na odtočni režim reke Save v mejnem profilu, zagotovil naravni pretok reke Save tudi po izgradnji HE Mokrice².

---

² HE Mokrice bo obratovala po naravnem dotoku oz. se lahko državi sporazumno dogovorita tudi o drugačnem načinu obratovanja (drugačnem pretoku), kar bi lahko eventualno prišlo v poštev, če bi Republika Hrvaška nadaljevala z izgradnjo verige HE na svojem ozemlju.

Zahteva po obratovanju HE Mokrice z naravnim pretokom je s strani Republike Hrvaške posebej izražena tudi v dopisu: Prekogranični postopak strateške procjene utjecaja na okoliš za Državni prostorski plan RS za HE Mokrice KLASA:351-01/12-01/442; URBROJ: 517-06-2-1-2-13-28, stran 2/5, odstavek 6, alineja 1, cit.:

»Zahtjev Republike Hrvatske glede vodnog režima su:

- *da se izgradnjom cijelog sustava hidroelektrana (izgrađenih/u gradnji/u planu) na rijeci Savi u Republici Sloveniji, uključujući i nuklearnu elektranu Krško, ne smije poremetiti prirodno stanje protoka na ulaznom profilu i nizvodno u Republici Hrvatskoj«*

HE Mokrice bo izpolnjevala zahteve, ki so zapisane predvsem v:

- Resoluciji o strategiji rabe in oskrbe Slovenije z energijo (Url.RS. št. 9/96);
- zapisanimi zahtevami v Nacionalnem energetskega programu (z dne 06.11.2003);
- zahtevami Nacionalnega energetskega programa v potrjevanju (julij 2011);
- Državnim prostorskim načrtom za HE Mokrice in veljavnih koncesijskih aktih;
- ter tudi v vsej ostali veljavni zakonodaji RS in EU.

USKLAJENOST IZGRADNJE HE MOKRICE S STRATEGIJO GOSPODARSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE

Načrtovanje verige hidroelektrarn na reki Savi se je pričelo v začetku prejšnjega stoletja. Projekt se je načrtoval tudi v povezavi s projektom omogočanja plovnosti reke Save od Siska v Republici Hrvaški do Ljubljane v Republici Sloveniji.

Izgradnja verige hidroelektrarn na spodnji Savi pa se je prvič formalno pojavila v Programu priprave prostorskih izvedbenih načrtov, ki jih je v skladu s srednjeročnim družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1986-1990 sprejel Izvršni svet Skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 19/86), v katerem je bilo zapisano, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sprejme v obdobju 1986-1990 prostorske izvedbene načrte za nove hidroelektrarne Boštanj, Blanca, Krško, Brežice in Mokrice na spodnji Savi.

Projekt Izgradnje verige hidroelektrarn na spodnji Savi je bil omenjen tudi v Dolgoročnem planu graditve objektov elektrogospodarstva in premogovništva 1986-2000 (Uradni list RS, št. 5/88). Dokument je določal naslednje razvojne cilje, ki se navezujejo na projekt Izgradnje verige hidroelektrarn na spodnji Savi:

- Intenzivnejše izkoriščanje domačih primarnih virov, predvsem hidroenergije kot obnovljivega vira.
- Skrb za kontinuirano izgradnjo elektroenergetskih objektov, zlasti verig hidroelektrarn na posameznih rekah in skrb za kontinuiran dotok sredstev za investicijsko izgradnjo.
- Vzpostavitev in izvedba plovnosti reke Save skupaj z izgradnjo verige hidroelektrarn.

Izgradnja verige hidroelektrarn na spodnji Savi je v dokumentu omenjena kot izgradnja hidroelektrarn na porečju Save – Osek D, Zidani most – do Republike Hrvaške, ki predvideva sedem stopenjsko verigo (vključena je HE Brestanica).

Oba zgoraj omenjena dokumenta nista več v veljavi.

RESOLUCIJA O STRATEGIJI RABE IN OSKRBE SLOVENIJE Z ENERGIJO (RESROE)

Po osamosvojitvi Slovenije Resolucija o strategiji rabe in oskrbe Slovenije z energijo (ReSROE) (Uradni list RS, št. 9/96) predstavlja prvi dokument, ki obravnava strategijo energetskega razvoja v samostojni državi Sloveniji. Dokument določa naslednje razvojne smernice, ki so pomembne za projekt Izgradnja verige hidroelektrarn na spodnji Savi:

- Potrebno je obnavljanje, posodabljanje in nadomeščanje elektrarn, pri čemer morajo biti novozgrajene elektrarne prilagojene potrebam elektroenergetskega sistema ter sprejemljive za okolje.
- Izkoriščanje vseh tehničnih zmogljivosti za rabo domače in obnovljive energije. Vodnemu energetskega potencialu kot obnovljivemu viru energije in z okoljevarstvenega vidika neoporečnemu viru energije je potrebno dati še posebno prednost pri oskrbi z električno energijo.
- Povečanje izkoriščenosti slovenskega hidroenergetskega potenciala in povečanje hidroenergije v primarni bilanci. Hidroenergija kot domači energetski vir pa bo omogočila tudi upočasnjeno naraščanje energetske odvisnosti Slovenije.

Resolucija obsega tudi osnovni program graditev domačih objektov, v katerega je uvrščena tudi gradnja hidroelektrarn na spodnji Savi.

S sprejetjem Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99, št. 51/04) se je država obvezala izdelati Nacionalni energetski program vsakih pet let, ki obsega cilje, usmeritve, strategijo rabe in oskrbe energije ter perspektivne energetske bilance za obdobje desetih let.

Srednjeročno povečanje deleža hidroelektrarn pri proizvodnji električne energije predstavlja enega izmed ciljev energetske politike, in sicer je zagotavljanje cilja pomembno iz več vidikov:

- Strateške zanesljivosti oskrbe z električno energijo ob izrednih ekonomskih ali političnih razmerah,
- Diverzifikacije proizvodnih virov energije,
- Zmanjšanja emisij toplogrednih plinov,
- Izboljševanja parametrov elektroenergetskega sistema Slovenije,
- Ureditve poplavnih in drugih vodnogospodarskih razmer, itd.

Izgradnja verige hidroelektrarn na spodnji Savi je v Resoluciji o nacionalnem energetskega programu - ReNEP (Uradni list RS, št. 57/04) pri zagotavljanju zgoraj navedenega cilja še posebej omenjena.

V osnutku predloga Nacionalnega energetskega programa RS za obdobje do leta 2030 je zaslediti, da so leta 2008 hidroelektrarne prispevale 93,3% vse električne energije proizvedene iz OVE. Izvedba na področju ReNEP je zatajila na segmentu novih zmogljivosti za proizvodnjo električne energije. Proizvodnje zmogljivosti iz HE so se od leta 2004 do danes povečale za 10 %. Izvedba nadaljnjih projektov (dokončanje verige HE na spodnji Savi in izgradnja verige HE na srednji Savi) so nekoliko zastali za predvidenimi rokovnimi načrti. Glavni izziv so tako izgradnja novih hidroelektrarn – pospešitev izgradnje načrtovanih in novih hidroelektrarn, ter nadomeščanje ključnih obstoječih termoelektrarn ter usmerjena raba fosilnih goriv (učinkovita raba domačega premoga in uporaba zemeljskega plina).

CELOVITEM NACIONALNEM ENERGETSKEM IN PODNEBNEM NAČRTU REPUBLIKE SLOVENIJE

Vlada Republike Slovenije je 27. februarja 2020 sprejela celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), ki je bil tudi predložen Evropski komisiji, skladno z Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov. Projekti in ukrepi, določeni v NEPN so v javnem interesu z vidika energetske in podnebne politike. NEPN na področju energije iz obnovljivih virov (poglavje 2.1.2) navaja, da je Slovenija pri pripravi NEPN pretehtala predhodno sprejeti cilj iz SRS 2030 (27-odstotni delež OVE do leta 2030). Slovenija si bo aktivno prizadevala za izboljšanje energetske učinkovitosti in omejevanje rabe energije in s tem zmanjšanje primarne in končne rabe energije ter spodbujala rabo OVE, kar dobro vpliva na zanesljivost oskrbe z energijo. Poleg povečanja deleža OVE v končni rabi energije je treba delež OVE povečati tudi v sektorju proizvodnja električne energije. Pri sprejemanju ukrepov na področju OVE bo posebna pozornost namenjena tudi postopkom umeščanja vseh potrebnih objektov v prostor. V ocenjenem začrtanem poteku po posameznih tehnologijah obnovljivih virov, ki jih Slovenija namerava uporabiti za uresničitev skupnih in sektorskih začrtanih potekov za energijo iz obnovljivih virov od leta 2020 do leta 2030, je tudi vodna energija.

Izgradnja HE je obravnavana tudi v Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije, kjer je zapisano, da je nadaljnje spodbujanje rabe OVE v Sloveniji močno pogojeno z okoljsko in prostorsko zakonodajo – prihodnja izvedba projektov v zvezi z OVE do leta 2030, posebej s področja hidroenergije in vetra, bo v Sloveniji izvedljiva le ob ustrezni izpeljavi postopkov presoje vplivov na okolje, postopkov prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave in uveljavljanja izjem na področju voda (v skladu z EU-zakonodajo).

Zastavljeni cilj 27-odstotni delež OVE v letu 2030 samo z izvedbo projektov izven Nature 2000 oziroma projektov, katerih vpliv na okolje bo verjetno ocenjen kot nebistven, ne bo dosežen. Da bi dosegli ta cilj, bo treba izvesti tudi projekte izgradnje HE in vetrnih elektrarn (VE), za katere je verjetno, da bo njihov vpliv na naravo ocenjen kot bistven in bo zato potreben postopek prevlade drugega javnega interesa nad javnim interesom ohranjanja narave. Brez učinkovitih okoljskih ukrepov, ki bodo upoštevali uspešno izvedene odločitve

o izjemah po EU-zakonodaji s področja voda in varstva narave, izvedba teh projektov ne bo mogoča.

NEPN v Scenariju z obstoječimi ukrepi predvideva dokončanje verige HE na spodnji Savi, medtem ko v Scenariju NEPN, ki je razvojno naravnano, predvideva še večjo proizvodnjo električne energije iz hidroenergije.

1.5 NOSILEC POSEGA

Nosilec energetskega dela posega HE Mokrice je HESS, d.o.o. Cesta bratov Cerjakov 33a, 8250 Brežice. Oseba, ki je pri nosilcu posega odgovorna za izvedbo posega je g. Bogdan Barbič, direktor. Nosilec infrastrukturnega dela posega je INFRA d.o.o., Ulica 11. novembra 34, 8273 Leskovec pri Krškem. Oseba, ki je pri nosilcu posega odgovorna za izvedbo posega je mag. Vojko Sotošek, direktor. Nosilec izgradnje 110 kV kablovoda je ELES d.o.o, mag. Aleksander Mervar, direktor.

ENERGETSKI DEL POSEGA (ENERGETSKA INFRASTRUKTURA):

Energetske ureditve HE Mokrice, kot jih navaja 2. člen ZPKEPS-1 (Ur. l. RS, št. 87/2011) so: jezovna zgradba s hidromehansko in elektro opremo, objekti ureditve struge pred pretočnimi polji in podslapju, regulacijski objekti na območju jezovne zgradbe, strojnice, natočne in iztočne rampe, glavne in pomožne turbinske zapornice, stikališče s transformatorji, pomožni in dodatni prostori HE, deponijski prostori za hidromehansko opremo ter dostopne ceste do objektov HE.

INFRASTRUKTURNI DEL POSEGA:

Predmet obravnave poročila je tudi pretočno akumulacijsko jezero z energetske-visokovodnimi nasipi z utrditvijo in zatesnitvijo na gorvodni in dolvodni strani pregrade, priključni kablovod, drenažni kanali za uravnavanje nivoja podtalnice, ureditve pritokov, deponije sedimentov, nadomestni habitati in mirna območja ter ostale ureditve za naravo in živalstvo, visokovodni nasipi za zaščito naselij ter sanacije na objektih. Nosilec posega teh ureditev je koncedent, to je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO), ki je za to ustanovil in pooblastil podjetje INFRA d.o.o.

Glede na 11. člen ZPKEPS-1 (Ur. l. RS, št. 87/2011), se sredstva za izvedbo ureditev objektov vodne infrastrukture, vključno z nakupom vseh zemljišč, potrebnih za gradnjo objektov iz 2. člena ZPKEPS-1, ter sredstva za državno in lokalno infrastrukturo, potrebno zaradi gradnje objektov vodne infrastrukture, zagotavljajo iz sredstev Sklada za vode. Sredstva za izvedbo objektov vodne in energetske infrastrukture, to je pretočni akumulacijski bazen v celoti s spremljajočimi in pomožnimi objekti, z nadomestnimi habitati ter sanacijami vpliva dviga podtalnice, ter sredstva za izvedbo državne in lokalne infrastrukture, potrebno zaradi gradnje objektov vodne in energetske infrastrukture, v nedeljivem razmerju, vključno z daljnovodi, se zagotavljajo iz proračunskega Sklada za podnebne spremembe, ustanovljenega v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

1.6 IZDELOVALEC POROČILA

Podjetje hidroelektrarne na spodnji Savi (HESS, d.o.o. Cesta bratov Cerjakov 33a, 8250 Brežice) je naročilo izdelavo Poročila o vplivih na okolje za HE Mokrice pri podjetju HSE Invest d.o.o., Obrežna ulica 170, 2000 Maribor, odgovorni vodja Goran Mandžuka, univ. dipl. inž. grad..

Pri vsebinjenju Poročila o vplivih na okolje za HE Mokrice so sodelovali naslednji zaposleni podjetja HSE Invest d.o.o.: Goran Mandžuka, univ. dipl. inž. grad.; Mihael Dirnbek univ. dipl. inž. grad.; mag. Jure Šimic, univ. dipl. inž. grad.; Petra Protič, univ. dipl. inž. arh.; Matjaž Knapič, univ. dipl. inž. grad., Rudi Polner univ. dipl. inž. elek.; podjetja Eurofins: dr. Nives Kugonič univ. dipl. biol; podjetja Kova d.o.o.: Dušan Kresnik univ. dipl. biol, dr. Miha Kovačič uni. dipl. ing. str..

HSE Invest je izdelal tudi naslednje strokovne podlage, ki so bile uporabljene pri izvedeni presoji:

- Idejne tehnične zasnove in določitev omilitvenih ukrepov za vzpostavitev nadomestnih habitatov in mirnih območjih (v sodelovanju z Bosonom d.d. in VGB Maribor d.o.o. (svetovanje));
- Zasnova črpališč za namakanje kmetijskih zemljišč;
- Določitev lokacij in obsega protierozijskih ureditev;
- Projekt ureditev gradbišča in določitev karte gradbiščnih poti ter dovoznih poti do gradbišča s popisom vseh količin dovozov in odvozov materialov.

Podjetje Savaprojekt d.d. je s svojimi projektnimi sodelavci: Matjaž Avšič, dipl. inž. grad.; Nuša Vanič, univ. dipl. inž. ekol.; Andraž Hribar, univ. dipl.inž. vod. in kom. inž.; dr. Danijel Vrhovšek, univ. dipl. biol.; Tamara Tepavčević, univ. dipl. geog.; Aleš Janžovnik, univ. dipl. inž. kraj. arh.; Damjana Pirc, univ. dipl. inž. kraj. arh; Milan Vogrin; Urša Brodnik, univ. dipl. inž. vod. in kom. inž; Martin Vrhovšek, univ. dipl. biol.; dr. Thomas Kaufmann, dipl. ing. dr. nat. Techn.; Thomas Bauer, dipl. ing.; Petra Žarn, univ. dipl. inž. grad; Stanislav Leben, dipl. inž. grad.; Luka Gramc, univ. dipl. inž. grad.; Silvija Umek, dipl. inž. Grad.; Mateja Žigante, dipl. inž. stroj. in prof. angl. in knj. izdelalo naslednje strokovne podlage³:

- Preveritev in presoja možnosti izvedbe ureditve kajakaške steze v strugi Krke, na odseku od športno rekreacijskega območja Grič;
- Izdelava idejne zasnove renaturacije potoka Gabernice in reke Sotle;
- Izdelava inventarizacije obrežne vegetacije;
- Analiza sanacije nepremičnega premoženja;
- Analiza virov onesnaževanja, določitev ukrepov za omilitev evτροφikacijskih pojavov in napoved stanja v akumulacijskih bazenih HE Brežice in HE Mokrice;
- Območje izlivnega dela reke Krke -Strokovno mnenje za preveritev ustreznosti rešitev;

³ Strokovne podlage so bile izdelane za potrebe izdelave detajlne presoje in so bile implementirane v Poročilo o vplivih na okolje za HE Mokrice, HSE Invest, januar 2015.

- Območje izlivnega dela reke Krke – Strokovno mnenje za preveritev ustreznosti rešitev, Savaprojekt d.d. & Freiwasser, april 2017, dop. maj 2017,
- Usmeritve za izvedbo mokrišča na območju HE Mokrice – Strokovna podlaga.
- Strokovno mnenje za preveritev opredelitve predlaganih ukrepov znotraj območja Natura 2000 Spodnja Sava, kot jih predlaga dokument Poročilo o vplivih na okolje z dodatkom za HE Mokrice, februar 2018.

Pri vsebinjenju presoje so sodelovali kot strokovni sodelavci in eksperti tudi predstavniki podjetja IBE, d.d., svetovanje, projektiranje in inženiring Krešimir Kvaternik, Iztok Močnik, Matija Brenčič, Daša Goršak ter predstavniki Inštituta za hidravlične raziskave, Ljubljana. Z naslednjimi izdelanimi strokovnimi podlagami:

- Primerjava bazena HE Mokrice z bazeni drugih HE na Spodnji Savi, IBE, julij 2019;
- Hidravlična modelna raziskava izlivnega odseka Krke, Hidroinštitut, 2020.

Kot zunanji sodelujoči so sodelovali tudi eksperti iz področja ihtiologije s svojimi izdelanimi strokovnimi recenzijami izdelane presoje:

- Strokovno mnenje ihtiologa prof. dr. sc. Mrakovčiča z dne 22.7.2019: Hidroelektrarna Mokrice, najpomembnejše lastnosti vpliva na ciljno vrsto Rutilus virgo;
- Strokovno mnenje ihtiologov doc. dr. sc. Marka Čaleta in izv. prof. dr. sc. Zorana Marčiča: Mnenje – Ali so rešitve zadostne za zagotavljanje možnosti migracije platnice od Sotle do Krke?;
- Preverjanje ukrepov za blažitev vplivov posega na ihtiofavno za primer akumulacije HE Mokrice, dr. Walter Reckendorfer & mag. Zoran Stojič, avgust 2019.

Zavod za ribištvo Slovenije je s svojimi strokovnimi sodelavci: Barbara Bric, univ. dipl. biol.; Maša Čarf, univ. dipl. biol.; Aljaž Jenič, univ. dipl. biol.; Danilo Puklavec, univ. dipl. biol.; dr. Daša Zabrc, univ. dipl. biol.; dr. Samo Podgornik, univ. dipl. biol.; Rok Hamzič, univ. dipl. inž. grad. izdelal naslednje strokovne podlage:

- Pregled stanja platnice na območju spodnje Save in omilitveni ukrepi na območju HE Mokrice;
- Strokovne smernice za projektno dokumentacijo za izvedbo mirnega območja (MO4) pri HE Mokrice;
- Izdelava smernic in pogojev za načrtovanje ustreznih rešitev na izlivnem delu Krke v okviru ureditev za HE Mokrice, ihtiološko poročilo za pripravo projektne dokumentacije, december 2019;
- Skladnost rezultatov hidravlične modelne raziskave (HMR) na fizičnem in matematičnem hidravličnem modelu z ihtiološkimi smernicami za ureditev izlivnega dela Krke v okviru ureditev za HE Mokrice, marec 2020.

Presojo sprejemljivosti na varovana območja za HE Mokrice (Dodatek k Poročilu o vplivih na okolje), ter presozo sprejemljivosti alternativnih variant je izdelalo podjetje Aquarius ekološki inženiring d.o.o. Ljubljana v maju 2020, dop. avgust 2020.

1.7 PREGLED AKTOV

Izgradnjo verige hidroelektrarn na spodnji Savi, vključno z HE Mokrice, v največji meri že opredeljujeta: Zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save (ZPKEPS-1) in Koncesijska pogodba za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save.

Glavni zakonski in podzakonski akti, ki so podlaga za umestitev posega HE Mokrice v prostor so:

- Zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1) Ur.l. RS, št. 87/2011 in 65/20, ki določa pogoje za izvajanje koncesije za izkoriščanje vodnega energetskega potenciala na območju Spodnje Save od Suhadola do Republike Hrvaške in dopolnitve Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save – ZPKEPS-1A (Uradni list RS, št. 50/14 z dne 4. 7. 2014).
- Koncesijska pogodba za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save.
- Uredba o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice (Ur. l. RS, št. 69/2013). Ta uredba določa: območje državnega prostorskega načrta, pogoje glede namembnosti posegov v prostor, njihove lege, velikosti in oblikovanja, pogoje glede priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo, merila in pogoje za parcelacijo, pogoje celostnega ohranjanja kulturne dediščine, ohranjanja narave, varstva okolja in naravnih dobrin ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, pogoje varovanja zdravja ljudi, etapnost izvedbe prostorske ureditve, obveznosti investitorjev in izvajalcev ter dopustna odstopanja.
- Nacionalni energetski program Slovenije za obdobje 2010 do 2030: »aktivno ravnanje z energijo« - osnutek, marec 2011,
- Celovit nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, februar 2020;
- Uredba o načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja Ur.l. RS, št. 61/2011, 49/2012.

1.7.1 IZVLEČEK DOLOČB IZ ZAKONA O POGOJIH KONCESIJE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SPODNJE SAVE

V nadaljevanju so navedene obveznosti koncesionarja, ki jih opredeljuje 4. člen zakona v zvezi s podeljeno koncesijo.

Koncesionar mora zagotavljati izvajanje naslednjih obveznosti:

I. v zvezi z vodnim režimom in rabo vode

1. da upošteva dogovorjeni vodni režim Save na državni meji z Republiko Hrvaško;
2. da zaradi vpliva HE zagotovi ukrepe proti poslabšanju razmer v zvezi z gladinskim stanjem, dinamiko pretokov, količino podtalnic;
3. da zagotovi zavarovanja brežin v akumulacijskih bazenih;

4. da zagotovi ukrepe, da se vodni režim med gradnjo objektov energetskega ureditev ter vodne infrastrukture ne bo bistveno poslabšal;
5. da zagotovi ukrepe za nespremenjeno izvajanje pravice do rabe in uporabe vode drugih obstoječih uporabnikov;
6. da zagotovi prednost pri izkoriščanju in rabi vode pritokov Save, vode iz korita Save in iz zajezitvenih bazenov vseh obstoječih uporabnikov vode in bodočih, če gre za oskrbo s pitno vodo, tehnološko vodo ali vodo za hlajenje;

II. v zvezi z rabo prostora in varstvom dobrin

1. da zagotovi, da predvideni posegi v prostor ohranijo obstoječe razmere ali omogočijo njihovo izboljšanje;
2. da zagotovi zavarovanje zemljišč, objektov, naprav in drugih dobrin pred škodljivimi posledicami delovanja HE oziroma zagotovi nadomestila ali odškodnine;
3. da upošteva urbanistično – arhitektonske in krajinske značilnosti in principe sonaravnega urejanja pri oblikovanju objektov, naprav in drugih ureditev, povezanih z energetskim izkoriščanjem Spodnje Save;
4. da omogoči javni dostop do vode in zagotovi javne prehodnosti jezovnih zgradb, kjer bo to funkcionalno utemeljeno;
5. da dovoli rekreacijske rabe vode in zemljišč v območju zajezitev, ob upoštevanju varnosti uporabnikov in funkcionalnih omejitev;
6. da zagotovi ohranitev biološke raznovrstnosti in avtohtonosti habitatov ter biološkega ravnotežja tam, kjer je to mogoče in dolgoročno stabilno, sicer pa v tem obsegu nadomesti naravne vrednote;
7. da zagotovi ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine v največji možni meri;
8. da upošteva moderna dognanja pri oblikovanju objektov ter upošteva načela sonaravnih ureditev;

III. v zvezi s socialnimi vplivi

1. da zagotovi ukrepe za varnost prebivalcev in njihovega premoženja med gradnjo in obratovanjem;

IV. v zvezi z izkoriščanjem vodnega energetskega potenciala

1. da zagotovi ukrepe proti preseganju dovoljenih maksimalnih denivelacij v zajezitvah in dovoljenih hitrostih sprememb gladin spodnjih in zgornjih voda v zajezitvah ob obratovanju HE;
2. da zagotovi ukrepe za vzdrževanje in ohranjanje celotnega energetskega potenciala v skladu s pravili stroke in standardi za vzdrževanje elektroenergetskega sistema Slovenije;
3. da zagotovi ukrepe za zavarovanje odgovornosti proti tretjim osebam za morebitno ekološko škodo, ki bi jo lahko povzročil med izgradnjo in energetskim izkoriščanjem Spodnje Save;
4. da izvede objekte energetske ureditve.

1.7.2 IZVLEČEK DOLOČB IZ KONCESIJSKE POGODBE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SPODNJE SAVE

Pogodba je bila podpisana dne 08. 07. 2002 med: Republiko Slovenijo kot koncedentom, Savskimi elektrarnami Ljubljana, d.o.o. (SEL), kot koncesionarjem HE Vrhovo, in Holdingom Slovenske elektrarne, d.o.o. (HSE), kot koncesionarjem drugih HE. Z ustanovitvijo družbe Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d.o.o. (HESS), v letu 2008, so se vse obveznosti iz koncesijske pogodbe, ki so se nanašale na HSE prenesle na HESS.

V nadaljevanju so navedene točke koncesijske pogodbe, ki opredeljujejo bistvene obveznosti iz okoljskega vidika:

4.2 Obveznosti koncesionarja, povezane z izvajanjem vodne pravice

4.2.1 Ukrepi proti preseganju dovoljenih maksimalnih denivelacij

Koncesionar ne sme prekoračiti maksimalnih denivelacij spodnjih in zgornjih voda v zajezitvah, določenih v Prilogi št. 1 (glej stran 13), ki je sestavni del te pogodbe.

4.2.2 Dovoljene hitrosti sprememb gladin zgornjih in spodnjih voda

Koncesionar ne sme prekoračiti hitrosti sprememb gladin spodnjih in zgornjih voda v zajezitvah, določenih v Prilogi št. 1 (glej stran 13), ki je sestavni del te pogodbe.

4.2.3 Ukrepi za preprečitev nastanka škode zaradi ekološke nesreče

Koncesionar mora izvesti ukrepe za preprečitev nastanka ekološke škode, ki bi lahko nastala v času gradnje objektov in naprav koncesije in v času izkoriščanja energetskega potenciala Save tretji osebi, državi ali lokalni skupnosti.

Pogoji za izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka so opredeljeni v Prilogi št. 1 (glej stran 13), ki je sestavni del te pogodbe.

Če koncesionar pravočasno ne zagotovi izvedbe ukrepov iz prvega odstavka, jih po predhodnem pisnem opozorilu zagotovi koncedent na račun koncesionarja. V pisnem opozorilu mora koncedent določiti koncesionarju primeren rok za izvedbo ukrepov.

V primeru iz prejšnjega odstavka mora koncesionar plačati pogodbeno kazen v višini 6 % vrednosti del, ki bi jih moral opraviti koncesionar.

Koncesionar ni dolžan plačati pogodbene kazni iz te točke pogodbe, dokler je več od polovice v lastništvu koncedenta.

4.2.4 Vodni režim na državni meji

Koncesionar mora upoštevati in izvajati med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško dogovorjeni vodni režim Save v mejnem profilu (pod HE Mokrice).

4.2.5 Zagotavljanje ukrepov za zagotovitev varnosti pred poplavami med izvajanjem vodne pravice

Koncesionar mora med izvajanjem vodne pravice na območju koncesije in na vplivnem območju koncesije zaradi zagotovitve varnosti pred poplavami:

1. redno odstranjevati naplavine in jih predelati ali odlagati na ustrezno deponijo,
2. redno vzdrževati vodna in priobalna zemljišča,
3. izvajati ukrepe za zagotavljanje varnosti pred poplavami na vplivnem območju koncesije.

Pogoji za izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka so podrobneje določeni v Prilogi št. 1 (glej stran 13), ki je sestavni del te pogodbe.

4.2.6 Obveznosti koncesionarja v zvezi z izvajanjem drugih vodnih pravic

4.2.6.1 Obveznosti koncesionarja v zvezi z izvajanjem obstoječih vodnih pravic

Koncesionar mora pri izvajanju svoje vodne pravice spoštovati obstoječe vodne pravice.

Koncesionar mora zagotoviti izvedbo ukrepov, potrebnih za preprečitev omejevanja obstoječih vodnih pravic.

Seznam imetnikov obstoječih vodnih pravic ter določitev ukrepov za preprečitev njihovega omejevanja je določen v Prilogi št. 1, ki je sestavni del te pogodbe.

4.2.6.2 Obveznosti koncesionarja v zvezi z izvajanjem bodočih vodnih pravic

Koncesionar mora na vplivnem območju koncesije dopustiti izvajanje vodnih pravic, ki se nanašajo na oskrbo s pitno vodo, tehnološko vodo, vodo za hlajenje, namakanje in druge oblike rabe vode.

Koncesionar mora na območju koncesije dopustiti izvajanje vodnih pravic, ki se nanašajo na oskrbo s pitno vodo, tehnološko vodo, vodo za hlajenje in namakanje in druge oblike rabe vode (spremenjeno glede na 32. člen aneksa št. 5 h koncesijski pogodbi).

Če v primerih iz prejšnjih dveh odstavkov koncesionarju nastane škoda, ima koncesionar pravico do odškodnine.

4.3 Obveznosti koncesionarja glede varstva okolja

4.3.1 Varstvo biološke raznovrstnosti

Koncesionar mora med izvajanjem vodne pravice zagotoviti izvedbo ukrepov, s katerimi bo zagotovil varstvo biološke raznovrstnosti na območju koncesije in na vplivnem območju koncesije, zlasti pa:

- zagotoviti izvajanje ribiškega gojitvenega načrta do pridobitve uporabnega dovoljenja za posamezno hidroelektrarno,
- v sodelovanju s pristojnimi organizacijami organizirati reševanje rib v primeru nastanka mrtvic, ki jih povzroči koncesionar.

4.3.2 Varstvo kakovosti voda

Koncesionar s svojim delovanjem ne sme poslabšati kakovosti vode na območju koncesije.

Koncesionar mora izvesti ukrepe za varstvo kakovosti voda na območju koncesije, zlasti pa urediti lovilce olj in maščob, ki bodo zagotovili, da bodo meteorne vode iz utrjenih površin in precejne vode iz gradbenih objektov odtekale v Savo očiščene oziroma neonesnažene.

Koncesionar mora med izvajanjem vodne pravice zagotoviti izvedbo ukrepov za varstvo kakovosti voda na območju koncesije, zlasti pa izvajati obratovalni monitoring skladno z zakonom.

Koncesionar se zavezuje, da bo za odlaganje plavja sklenil pogodbo s pristojno lokalno skupnostjo Posavja o uporabi javne deponije odpadkov v posavski regiji. Koncesionar in pristojna lokalna skupnost lahko skleneta tudi pogodbo o sofinanciranju izgradnje take deponije.

Pogoji za izvedbo ukrepov iz drugega in tretjega odstavka so podrobneje določeni v Prilogi št. 1, ki je sestavni del te pogodbe.

4.3.3 Varstvo naravnih vrednot in kulturne dediščine

Koncesionar mora zagotoviti ohranjanje in varovanje naravnih vrednot in kulturne dediščine na območju koncesije.

Ukrepi iz prejšnjega odstavka so podrobneje določeni v Prilogi št. 1, ki je sestavni del te pogodbe.

4.4 Obveznosti koncesionarja, povezane z rabo prostora

4.4.1 Ukrepi, namenjeni ohranjanju in izboljšanju obstoječih pogojev za kmetijsko proizvodnjo

Koncesionar mora zagotoviti, da se z izvajanjem koncesije ne bodo bistveno poslabšali pogoji za kmetijsko proizvodnjo na kmetijskih zemljiščih na vplivnem območju koncesije.

4.4.2 Obveznosti koncesionarja v zvezi z javnim dostopom do vode in prehodnostjo jezovnih zgradb

Koncesionar mora zagotoviti javni dostop do vode in omogočiti prehodnost jezovnih zgradb, zlasti pa:

1. Pri vseh hidroelektrarnah omogočiti nadzorovan javni dostop do jezovne zgradbe;
2. Zavarovati nevarna območja z zaščitno ograjo in označiti nevarno območje zgornje in spodnje vode v bližini jezovnih zgradb;
3. Znotraj obstoječih naselij urediti dva prehoda preko drenažnega kanala.

4.4.3 Obveznosti koncesionarja v zvezi z zagotovitvijo rekreacijske rabe voda in vodnih zemljišč

Koncesionar mora na območju koncesije omogočiti razvoj vodnih in obvodnih športnih aktivnosti ter zagotoviti izvedbo za to potrebnih ukrepov.

V Prilogi št. 1 (glej stran 13), ki je sestavni del te pogodbe, so podrobneje določene vrste rekreacijske rabe in potrebni ukrepi iz prejšnjega odstavka.

4.4.4 Upoštevanje urbanistično-arhitektonskih in krajinskih značilnosti ter načela sonaravnega urejanja voda

Pri projektiranju in gradnji objektov in naprav koncesije ter pri izvajanju koncesije mora koncesionar upoštevati urbanistično-arhitektonske in krajinske značilnosti ter načelo sonaravnega urejanja voda.

V nadaljevanju so navedene še glavne točke iz priloge 1 koncesijske pogodbe, ki še dodatno opredeljujejo bistvene obveznosti iz okoljskega vidika:

PRILOGA 1 KONCESIJSKE POGODBE:

Pogoji v zvezi s koncesijsko pravico za rabo energetskega potenciala vode spodnje Save

1.0 OBSEG DOVOLJENE RABE ENERGETSKEGA POTENCIALA

1.1 Koncesija se podeljuje za odsek reke Save od Suhadola do državne meje z Republiko Hrvaško, in sicer za bruto padec 58 m od zgornje zaježitvene kote 191 m na obstoječi HE Vrhovo, do spodnje kote 133 m n.m., ki je kota spodnje vode HE Mokrice pri pretoku 0 m³/s. (Obravnani odsek je omejen s korenoma zaježbe zgornje vode na Savi in Savinji pri obstoječi HE Vrhovo na nadmorski višini 191,00 m, določenih z Gauss-Krügerjevimi koordinatami Y = 510250, X = 106750 (Sava) in Y = 515315, X = 105345 (Savinja) in koto gladine spodnje vode zadnje elektrarne HE Mokrice na nadmorski višini 133,00 m n.m.. Koordinate za stopnjo HE Mokrice bodo določene ko bo končno definirana situativna lega stopnje.

1.2 Koncesionarju je dovoljena raba energetskega potenciala Sp. Save za proizvodnjo električne energije s tem, da je nominalni instalirani pretok elektrarn enak za vse elektrarne in znaša 500 m³/s.

1.3 Koncesionarju je na razpolago za rabo 58,00 m bruto energetskega potenciala, ki naj ga izkoristi po načelu optimalnega razmerja med stroški in koristmi.

1.4 Obratovanje posameznih energetskih stopenj na Sp. Savi je potrebno urediti za pretočno - akumulacijski način obratovanja. Prva, čelna elektrarna HE Vrhovo, ki je že zgrajena razpolaga z akumulacijo, ki poleg naravnega dotoka omogoča obratovanje v zahtevanem času in z zahtevanim pretokom. Elektrarne pod prvo akumulacijo obratujejo usklajeno z njo. Zadnji elektrarni v verigi, HE Brežice in HE Mokrice, morata imeti prostornino prilagojeno funkciji izravnalnega bazena oziroma morata obratovati v skladu z vodnim režimom na mejnem odseku.

1.5 Vodni režim na mejnem odseku reke Save med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško mora slediti meddržavnemu sporazumu. Uravnavanje pretoka zagotovi koncesionar.

2.0 NAČRTOVANJE RABE VODNEGA POTENCIALA NA CELOTNI REKI SAVI V SLOVENIJI

2.1 Na celotni reki Savi, v Sloveniji, je možno izrabiti vodni potencial za proizvodnjo električne energije z večjim številom pretočno - akumulacijskih hidroelektrarn. Reka Sava je razdeljena na tri odseke in to:

I. odsek	Vrhovo - Mokrice (spodnja Sava)
II. odsek	Ježica - Ponoviče (zgornja Sava)
III. odsek	Renke - Suhadol (srednja Sava)

Po dokončanju vseh stopenj bo veriga elektrarn sklenjena, kar bo omogočilo pri pretočno - akumulacijskem načinu obratovanja optimalno rabo celotnega razpoložljivega vodnega potenciala.

Koncesionar bo moral obratovanje svojih HE na Sp. Savi prilagoditi režimu obratovanja celotne verige HE na reki Savi.

3.0 OBRATOVANJE VERIGE HIDROELEKTRARN NA SP. SAVI

3.1 Koncesionar mora obratovanje prilagoditi naravnim hidrološkim razmeram in stanju voda.

3.2 Obratovanje posameznih stopenj na reki Savi je potrebno vedno uravnati tako, da voda, izkoriščena v višje ležečih stopnjah, odteka v spodnjo stopnjo tako kot ustreza izravnavanemu dnevnu pretoku reke Save.

3.3 Koncesionar pri obratovanju HE ne bo prekoračil dovoljenega spuščanja gladin v zajezbah v odnosu na normirano koto zaježitve. Za izravnavanje dotekajoče vode je dovoljeno spuščanje gladine vode v bazenih ob normalnem obratovanju 1,0 m, razen pri stopnjah Brežice in Mokrice, kjer je velikost spuščanja gladine odvisna od vodnega režima dogovorjenega z meddržavno pogodbo med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško.

3.4 Največja hitrost dvigovanja in spuščanja gladine bazenov znaša 1,0 m na uro, (zavarovanje brežin mora biti prilagojeno maksimalni hitrosti denivelacije vode v bazenu) medtem ko je hitrost dviga gladine pod jezovno zgradbo pri delno zgrajeni verigi omejena na 0,5 m na uro.

3.5 Podrobneje je treba obratovanje posamezne elektrarne in s tem celotne verige opredeliti v Poslovniku obratovanja in vzdrževanja objektov in naprav - ki ga izdela koncesionar, skladno z veljavnimi predpisi, potrdi pa koncedent.

3.6 Koncesionar mora pri obratovanju HE na Sp. Savi upoštevati vodne pravice JE Krško, opredeljene v vodnogospodarskem dovoljenju JE Krško. To pomeni, da mora pri naravnih pretokih Save, ki so večji ali enaki 100 m³/s spuščati iz hidroelektrarn, ki ležijo gorvodno od JE Krško najmanj 100 m³/s, pri naravnih pretokih Save, ki so manjši od 100 m³/s pa vse naravne pretoke Save.

4.0 UPRAVLJANJE Z AKUMULACIJSKIMI BAZENI

4.1. Kote dovoljenih zajeznih gladin v akumulacijah, ki bodo podane v upravnih dovoljenjih ne smejo biti nikoli prekoračene.

4.2 Prvo polnjenje posamezne akumulacije je treba opraviti na podlagi dovoljenja pristojnih upravnih organov in upoštevaje lokalne skupnosti tako, da ni škodljivega vpliva na druge obstoječe rabe vode.

4.3 Koncesionar mora spremljati rečno erozijo znotraj posameznih bazenov in ustrezno vzdrževati bregove predno bo nastala škoda. Pred polnitvijo je treba brežine ustrezno zavarovati.

4.4 Koncesionar je dolžan z režimom obratovanja zagotoviti pretok finih frakcij plavin skozi akumulacijske bazene.

4.5 Zaproditve, ki bodo nastale zaradi odlaganja rinjenih plavin na reki Savi in stranskih pritokih mora odstranjevati koncesionar. Po potrebi lahko koncesionar namesto odstranitve zaproditve izvede tudi drugačne ukrepe v sporazumu s pristojnim organom Ministrstva za okolje in prostor.

4.6 Koncesionar bo spremljal stanje plazišč, evidentiral vsa mesta, kjer bi lahko na območju akumulacij v času polnitve ali normalnega nihanja gladin prišlo do zmanjšanja stabilnosti brežin in možnosti zemeljskih plazov ter ustrezno ukrepal.

4.7 Zaradi nihanja gladine reke Save v akumulacijskih bazenih, zaježitve reke Save na višjo gladino in zatesnitve bokov akumulacijskega bazena, bo koncesionar med obratovanjem spremljal možne spremembe zaradi dviga gladine podzemne vode ter izvedel ukrepe za preprečevanje ali sanacijo posledic.

4.8 Če se zaradi daljšega časa zadrževanja vode v akumulacijah pojavi evtrofikacija vodnega telesa, bo koncesionar izvajal ukrepe pristojnega organa Ministrstva za okolje in prostor.

4.9 Za merjenje gladine vode v akumulacijskih bazenih in podzemnih voda na vplivnem območju energetskih stopenj mora koncesionar postaviti ustrezne vodomerne naprave oziroma v kolikor je to potrebno avtomatične regulatorje.

4.10 Koncesionar mora po dogovoru z Ministrstvom za okolje in prostor zagotavljati ustrezne podatke o pretokih za potrebe državnega hidrološkega monitoringa in izpolnjevanje meddržavnega sporazuma z Republiko Hrvaško.

5.0 VZDRŽEVANJE IN SPREMLJANJE STANJA OBJEKTOV

5.1 Koncesionar mora med celotnim trajanjem koncesije zagotavljati vse načrtovane funkcije objekta in njegovih posameznih sklopov. Koncesionar mora zagotavljati, da bodo objekti hidroelektrarn - strojnice, nasipi, stikališča in ostali objekti, ki tvorijo celoto, med celotnim trajanjem koncesije redno vzdrževani. To mora vključevati redne remonte opreme in vzdrževanje stanja obratovanja, kot ga predvidevata projektna dokumentacija oz. tehnični pogoji.

5.2 Koncesionar mora med celotnim trajanjem koncesije zagotavljati vse projektne funkcije objekta in njegovih posameznih sklopov. Stanje objektov in opreme mora biti ob koncu koncesije sorazmerno amortizacijski dobi objekta.

5.3 Za izvajanje rednih vzdrževalnih del na vseh objektih, napravah in ureditvah v pristojnosti koncesionarja mora koncesionar, skladno s Poslovnikom obratovanja in vzdrževanja objektov in naprav, pripraviti program vzdrževalnih del in ga uskladiti z Ministrstvom za okolje in prostor.

5.4 Koncesionar mora na svoje stroške urediti merska mesta za spremljanje stanja objektov. V ta namen bo koncesionar vzpostavil tudi naslednje monitoringe:

- gradbeni in geomehanski monitoring objektov in tal,
- monitoring zasipavanja akumulacijskih prostorov,
- monitoring vpliva podzemnih voda na objekte v območju HE.

Obseg in način izvajanja posameznih monitoringov je sestavni del Poslovnika o obratovanju in vzdrževanju objektov in naprav, ki ga za vsako HE v skladu s predpisi pripravi koncesionar, potrdi pa koncedent.

5.5 Koncesionar se zaveže, da bo na zahtevo Ministrstva za okolje in prostor vse podatke (osnovne in analitične) iz monitoringov posredoval brezplačno.

5.6 Po zaključku del na posamezni HE mora koncesionar predati koncedentu, ta pa pristojni službi za urejanje voda, vse načrte objektov, ki ustrezajo izvedbi, za vnos v kataster vodnogospodarskih objektov in naprav.

6.0 ZAGOTAVLJANJE UKREPOV VARSTVA PRED POPLAVAMI TER ŠKODLJIVIM DELOVANJEM VODA

6.1 Koncesionar mora storiti vse ukrepe, ki so potrebni za zagotavljanje varstva pred poplavami in škodljivim delovanjem voda. Načrtovanje varnosti pred poplavami se usklajuje s pristojnim organom Ministrstva za okolje in prostor in lokalno skupnostjo. Med gradnjo objektov koncesionar ne sme poslabšati sedanje varnosti pred poplavami.

6.2 Koncesionar je dolžan z izgradnjo energetskih objektov na Spodnji Savi izboljšati varnost pred poplavami.
Kote dovoljene gladine visoke vode pri pretoku Q100 (stoletna visoka voda) ne smejo biti prekoračene.

6.3 Merodajni pretok za projektiranje pasivnih ukrepov varovanja - nasipov pred poplavami, ki ga mora pri načrtovanju upoštevati koncesionar, je pretok Q100 (stoletna visoka voda) reke Save v profilu posamezne hidroelektrarne.

6.4 Obratovanje verige hidroelektrarn na Sp. Savi, oziroma obratovanje posameznih akumulacijskih bazenov, mora koncesionar v času visokih voda nad 500 m³/s uskladiti s pristojnim organom Ministrstva za okolje in prostor. V ta namen mora koncesionar v »Poslovniku obratovanja in vzdrževanja objektov in naprav« za posamezno HE predvideti varen, in za vodni režim neškodljiv, način obratovanja pri različnih pretokih, tako maksimalnih kot minimalnih.

6.5 Koncesionar mora poskrbeti za neškodljivo odvajanje morebitnih škodljivih padavinskih, površinskih in talnih voda, voda pod pritiskom in vode, ki se nabira za nasipi. Pri tem mora preprečiti morebiten padec gladine podzemne vode.

6.6 Da ne bi prihajalo do škodljivega delovanja voda, predvsem erozijskega učinka (spodjedanje brežin, ogrožanje območij poselitve, komunalne, obstoječe vodne in prometne infrastrukture ali večjih izgub obdelovalnih površin), mora koncesionar še pred polnitvijo bazenov izvesti ustrezna zavarovanja.

6.7 Koncesionar mora na ustrezen način zavarovati bregove reke Save, posebna pozornost mora biti dana odsekom izrazitega nihanja gladine v zaježitvi. Koncesionar mora nasipe zgraditi varno, strokovno in kar najbolj skrbno, upošteva njihov pomen in to skladno s sodobnimi načeli stroke.

6.8 V območju vodotoka pod jezovno zgradbo (pregrado), kjer je prisotna globinska erozija, mora koncesionar preprečiti poglobljanje korita, ker bi to lahko ogrozilo stabilnost pregradnega objekta in brežin dolvodno od podslapja.

Jezovno zgradbo in pripadajoče objekte je potrebno umestiti v prostor v skladu z dinamiko vodotoka, pri čemer mora biti preprečena škodljiva bočna erozija dolvodno od pregrade.

6.9 Če bi se med obratovanjem izkazalo, da izvedeni visokovodni nasipi ne ustrezajo vsem zahtevam, postavljenim iz varnostnih razlogov, mora koncesionar zaježitev ustrezno znižati, vse dotlej, dokler nasipi ne ustrezajo zahtevam varnosti.

6.10 V kolikor bi gradnja in obratovanje verige elektrarn na Sp. Savi poslabševala poplavno varnost in škodljivo vplivala na območja stranskih pritokov, mora koncesionar na teh vodotokih predvideti ukrepe varstva pred poplavami in jih prilagoditi spremenjenim razmeram.

6.11 V kolikor poglobitev dna reke Save, ki jo je pripisati gradnji in obratovanju verige elektrarn na Sp. Savi, ogroža bregove, vodno, lokalno in prometno infrastrukturo, mora koncesionar kadarkoli v času trajanja koncesije izvesti ustrezne zavarovalne ukrepe.

6.12 Koncesionar mora zavarovati in vzdrževati stranske vodotoke v tolikšni meri kot to pogojujejo zajezne stopnje in obratovanje elektrarn. Posebno pozornost je potrebno posvetiti morebitnemu odlaganju proda v izlivnih odsekih zaradi slabšanja odtočnih razmer in dodatnemu dvigu gladine.

6.13 Koncesionar mora izvajati ukrepe s katerimi bo preprečeval proces zasipavanja in trajnega zmanjševanja uporabne prostornine akumulacijskih bazenov. Za ugotavljanje sprememb v zaježitvah mora koncesionar, zaradi pravočasnega čiščenja, izvajati redni monitoring zasipavanja akumulacijskih bazenov, opraviti redne periodične meritve kontrolnih prečnih profilov ter izvesti izračun gladin.

Koncesionar je dolžan redno odstranjevati in odvzemati naplavine na tistem delu vodotoka reke Save in pritokih, ki so pod vplivom zaježitve, na način ter v obsegu, določenim v koncesiji. Obveznost koncedenta je, da redno čisti prodne zadrževalnike na pritokih in prodne zadrževalnike, o čemer mora redno pisno obveščati koncesionarja.

Koncesionar pripravi predlog programa odzemanja in uporabe oziroma razpolaganja z naplavinami, ki ga potrdi ministrstvo.

Koncesionar lahko preostale naplavine uporabi za lastne potrebe, jih proda ali na lastne stroške poskrbi za njihovo odložitev, vendar pa mora za prodane naplavine v skladu s 50. členom ZV-1 plačati vodno povračilo in plačilo za vodno pravico. (Točka 6.13 spremenjena v skladu z 29. členom Aneksa št. 5 h koncesijski pogodbi.)

6.14 Če pride med obratovanjem do nepredvidljivih škodljivih vplivov na vodni režim podzemne vode ali stabilnosti objektov in naprav, mora koncesionar o tem takoj obvestiti pristojni upravni organ.

7.0 VARSTVO VODA - EKOLOŠKO IN KEMIJSKO STANJE

7.1 Koncesionar mora na podlagi evidentiranega stanja preučiti takojšnji in dolgoročni vpliv zaježitve Save na stanje voda in ga ustrezno dokumentirati. V ta namen bo vzpostavil monitoring količinskega, ekološkega in kemijskega stanja voda v skladu s predpisi.

7.2 Da ne pride do poslabšanja stanja voda zaradi spremembe imisijskih pogojev za odvajanje odpadnih voda iz čistilnih naprav, mora koncesionar, če je podana takšna zahteva s strani pristojnega organa, sodelovati pri izboljšanju stopnje čiščenja na obstoječih čistilnih napravah.

V času nizkih vod bo koncesionar sodeloval pri pripravi in izvajanju dodatnih ukrepov, s katerimi bodo preprečeni negativni vplivi na stanje voda.

7.3 Zaradi preprečevanja poslabšanja stanja podzemnih voda bo koncesionar na tistih mestih, kjer se podzemna voda napaja iz akumulacij, spremljal kakovost infiltrirane vode in izvajal ukrepe, če bi do onesnaženja prišlo. Če pride v akumulacijah do onesnaženja, ki ga povzroči koncesionar, mora koncesionar poskrbeti za ustrezno sanacijo in kakovost podtalnice. Možnosti onesnaženja in ukrepe za preprečitev mora koncesionar predvideti v Poslovniku obratovanja in vzdrževanja objektov in naprav.

7.4 V primeru havarij oziroma ekoloških nesreč, ki vplivajo na ekološko in kemijsko stanje reke Save ter količinsko in kemijsko stanje podzemnih voda v območju načrtovanih elektrarn na Sp. Savi, bo koncesionar pri ugotavljanju stanja in zagotavljanju pogojev za njegovo izboljšanje sodeloval z ustreznim organom Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za obrambo ter predstavniki lokalne skupnosti. Koncesionar bo pri postopkih integralnega reševanja stanja voda na porečju reke Save, v kolikor bo podana takšna zahteva, sodeloval v pripravah in izvajanju ukrepov, če ti ne bodo presegli gospodarne izrabe koncesije.

8.0 TRANSPORT REČNIH PLAVIN

8.1 Ker se bo zaradi izgradnje energetskih stopenj na Sp. Savi spremenila dinamika transporta rečnih plavin, mora koncesionar s primernim obratovanjem zagotavljati najmanjši možni vpliv na vodni režim. Z zbranimi količinami mora zato gospodariti v skladu s potrebami vodnega režima, v času visokih voda pa mora obratovati tako, da bo zagotovljen maksimalni možni transport suspenzij rečnih plavin in proda dolvodno.

8.2 Koncesionar mora pri načrtovanju zadrževanja in gospodarjenja s prodrom upoštevati značilnosti vodnega režima vsakega posameznega vodotoka, vodnega prostora in vodnih organizmov in uskladiti gospodarjenje z zbranim prodrom v skladu z podrobnejšimi načrti upravljanja voda.

8.3 Za odvečne količine proda in mulja mora koncesionar zagotoviti ustrezne lokacije za deponiranje.

8.4 Plavje, listje in podobne snovi, ki se nabirajo na površini akumulacij in vtočnih rešetkah hidroelektrarn, mora koncesionar odstranjevati in odlagati na urejene deponije.

9.0 VPLIV NA PODZEMNE VODE

9.1 Koncesionar mora na vplivnem območju energetskih stopenj na Sp. Savi opazovati in spremljati spremembe stanja podzemnih voda. Zbiranje podatkov in analize podatkov

morajo omogočati ugotavljanje trendov in sprememb stanja podzemnih voda. Dobljene in izvrednotene podatke mora koncesionar brezplačno dati na razpolago koncedentu.

9.2 Na odsekih nasipov, ki se nahajajo na sorazmerno dobro propustnih tleh mora koncesionar pod bodočimi nasipi tesniti temeljna tla do take stopnje, da ni ogrožena stabilnost temeljnih tal pod nasipom, da je izguba vode iz zajezitve omejena na sprejemljive količine in da se s tem ne poslabšajo gladinske razmere podzemnih voda v zaledju.

9.3 Zaradi oskrbe s pitno vodo (črpališča in vodnjaki) mora koncesionar na ravninskih predelih na vplivnem območju zajezjenih stopenj zagotavljati ohranjanje današnjega stanja.

10.0 OHRANJANJE BIOLOŠKE RAZNOVRSTNOSTI IN S TEM POVEZANIH UKREPOV

10.1 Na vplivnem območju posameznih energetskih stopenj bo moral koncesionar pri načrtovanju, izgradnji in obratovanju upoštevati tudi vse evidentirane ekosistemske elemente ter ostale značilnosti naravnih vrednot ter zagotoviti v največji možni meri ohranitev najpomembnejših biotopov.

10.2 Nadomestitev uničenih oziroma trajno poškodovanih najpomembnejših evidentiranih biotopov zagotovi koncesionar z izvedbo izravnalnih ali omilitvenih ukrepov. Kjer se zaradi ekološkega stanja voda ocenjuje potrebnost take izvedbe mora koncesionar smiselno zagotoviti potrebne prehode za vodne organizme mimo jezovnih zgradb. O ukrepih, ki bi lahko med gradnjo ali obratovanjem znatno škodili ribji populaciji mora koncesionar pravočasno obvestiti pristojne ribiške upravljavce.

11.0 VARSTVO NARAVNIH VREDNOT IN KULTURNE DEDIŠČINE

11.1 Pri načrtovanju objektov hidroelektrarn in zajezitev naj se posega v dele in območja ter objekte naravnih vrednot in kulturne dediščine v najmanjši možni meri oziroma v smiselnem obsegu, ki je sprejemljiv tako s stališča posega kot varstva naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Koncesionar mora v načrtovanje vključiti pristojne službe za varstvo naravnih vrednot in kulturne dediščine.

11.2 Posegi v vplivna območja najpomembnejše kulturne dediščine in naravnih vrednot Slovenije pa so za koncesionarja dopustni le, če se izpolnijo ukrepi predpisani s strani pristojne službe za varstvo naravne in kulturne dediščine.

11.3 Pred posegi je treba značilne in najbolj vredne dele naravnih vrednot in kulturne dediščine dokumentirati v njihovem trenutnem stanju. Pred sprejemanjem rešitev in njihovo izvedbo mora koncesionar zagotoviti evidenco objektov kulturne dediščine in območij naravnih vrednot.

12.0 OBSTOJEČE VODNE PRAVICE

12.1 Koncesionar mora pri obratovanju spoštovati vse obstoječe vodne pravice. Seznam dokumentov na katerih temeljijo obstoječe vodne pravice je podan v preglednici št. 1. (Vsi imetniki vodne pravice na vodah Save in pritokih).

12.2 Koncesionar obstoječih vodnih pravic ne sme omejevat. Če zaradi gradnje elektrarn na Sp. Savi obstaja nevarnost omejevanja obstoječih vodnih pravic, se mora koncesionar z koncedentom in z vsakim prizadetim imetnikom pravice dogovoriti o ukrepih pri napravah in objektih s katerimi bodo pravice ohranjene v obstoječem obsegu ali najti katero drugo sporazumno rešitev.

13.0 OBVEZNOSTI KONCESIONARJA GLEDE DRUGIH VODNIH PRAVIC

13.1 Poleg obstoječe rabe vode mora koncesionar zaradi splošnih koristi brez odškodnine dopustiti posredni ali neposredni odvzem vode na območju veljavnosti koncesije za oskrbo s pitno vodo.

13.2 Koncesionar mora omogočiti na območju veljavnosti koncesije izvajanje vodnih pravic brez odškodnine za:

- rabo vode in vodnega dobra v tehnološkem procesu, kjer se voda uporablja kot surovina;
- izkoriščanje vode in vodnega dobra za hlajenje pri proizvodnji električne energije;
- namakanje kmetijskih zemljišč ali zelenih površin iz naslova opravljanja dejavnosti, in sicer z odvzemom do prereza JE Krško največ 4 m³/s in še 4 m³/s do državne meje v kolikor to dopušča stanje voda (povprečni odvzem vode iz porečja reke Save za prerez državne meje v vegetacijski dobi od aprila do septembra je ocenjen na 2.3 m³/s).

13.3 Koncesionar mora omogočiti posege na vodnih zemljiščih, ki so v skladu z javnim interesom.

14.0 OBVEZNOSTI KONCESIONARJA V ZVEZI Z RABO PROSTORA

14.1 Ohranitev ter izboljšanje obstoječega stanja rabe prostora

14.1.1 Koncesionar mora s primernimi ukrepi doseči, da dvig podzemne vode zaradi zaježitve reke Save ne bo presegel nivoja, dopustnega za pridelavo kmetijskih kultur in s tem omogočiti, v primerjavi s stanjem pred posegi, enake pogoje pridelave.

14.1.2 Koncesionar mora začasno zasedene kmetijske površine med gradnjo po zaključku del rekultivirati in jih z agrotehničnimi ukrepi pripraviti za normalno kmetijsko pridelavo.

14.1.3 Pri začasno deponirani prsti (humusu) zagotavlja koncesionar ohranitev njene količine in kakovosti.

14.2 Nadomestitev infrastrukture, zemljišč in grajenih struktur

14.2.1 Prometnice in drugo infrastrukturo, ko bo med gradnjo poškodovana, mora koncesionar povrniti v enako ali boljše stanje.

14.2.2 Javno cestno omrežje, ki bo zaradi gradnje in obratovanja elektrarn prizadeto, mora koncesionar zgraditi, rekonstruirati ali prestaviti.

14.2.3 Za lastne potrebe izgradnje in obratovanja hidroenergetskih stopenj na Sp. Savi, bo koncesionar zgradil dovozne poti, ki služijo dostopu do jezovne zgradbe in nasipov. Voženj, potrebnih za gradnjo, motorna vozila ne smejo opravljati izven cestnih površin, ki so za to predvidene, razen na samem gradbišču.

14.2.4 V primeru vpliva zajezne gladine reke Save na telo železniškega nasipa ob reki Savi mora koncesionar železniški nasip ustrezno zaščititi.

14.2.5 Na področju komunalne in energetske infrastrukture mora koncesionar:

- prestaviti ali rekonstruirati posamezne energetske vode,
- med gradnjo za potrebe gradbišča zgraditi lastno kanalizacijsko omrežje in montažno čistilno napravo, oziroma se priključiti na javno kanalizacijsko omrežje,
- urediti lovilce olj in maščob za meteorne vode iz utrjenih površin in precejne vode iz strojnic energetske objekti,
- urediti javno vodovodno omrežje, ki bo kakorkoli prizadeto z načrtovanim posegom,
- zaščititi vodne vire na območju vpliva objektov hidroelektrarn,
- za lastne potrebe hidroelektrarn zagotoviti pitno in požarno vodo.

14.2.6 Koncesionar mora začasno zasedene površine (zemljišča) po končanih delih vzpostaviti v prvotno ali kvalitetno boljše stanje, pri čemer se upoštevajo rešitve iz prostorsko izvedbenih aktov, kjer je podana razčlenitev posameznega območja na stalno in začasno zasedbo zemljišč.

14.2.7 Koncesionar mora objekte, ki bodo porušeni zaradi izgradnje elektrarn na Sp. Savi nadomestiti, pri čemer naj bo osnova za nadomestno gradnjo kvadratura, stanje in namembnost porušenega objekta.

14.2.8 Stanovanjske objekte, ki niso predmet porušitve, so pa pod vplivom zajeznitve energetske stopenj, mora koncesionar ustrezno zaščititi v skladu z rešitvami iz prostorsko izvedbenih aktov.

14.3 Pogoji urbanističnih ureditev in krajinskega oblikovanja hidroenergetskih objektov

14.3.1 V okviru varovanja in izboljšanja kakovosti bivalnega okolja v vplivnem območju energetske objekti in zajeznih stopenj zagotavlja koncesionar ustrezne rešitve za odvodnjo zalednih vod, predvidi ukrepe za zaščito pred morebitno previsoko ravniyo hrupa in pred motečo trajno osvetlitvijo hidroelektrarn.

14.3.2 Pri načrtovanju jezovnih zgradb mora koncesionar posvetiti veliko pozornost oblikovanju objektov in naprav glede arhitekture in zunanjih ureditev. Pri elektrarnah naj se gradi praviloma zaprta stikališča.

14.3.3 Pri oblikovanju objektov jezovne zgradbe, strojnice in prelivnih polj ter pripadajočih funkcionalnih površin mora koncesionar upoštevati merilo prostora ter urbanistično arhitektonske in krajinske značilnosti lokacije.

14.3.4 Pri izvedbi nasipov mora koncesionar upoštevati krajinski vzorec območja in zunanjo brežino nasipa zasaditi z grmovnicami in mestoma drevesnicami ali pa predvideti kmetijsko rabo, pri čemer ne sme biti ogrožena stabilnost nasipov. Pri tem je treba glede na konkretne krajinske značilnosti določiti naklon brežin nasipov na zračni strani, upoštevajoč možnost za rabo obvodnega prostora v rekreacijske namene.

14.3.5 Koncesionar mora omogočiti izvedbo novih rekreacijskih prostorov v bližini večjih naselij, ki naj bodo obdelane v prostorskih izvedbenih aktih.

14.4 Odprtost dostopov in prehodnost načrtovanih objektov

14.4.1 Koncesionar omogoča prebivalcem na lastno odgovornost dostop na bregove in nasipe izven neposrednega območja jezovne zgradbe in elektrarne za oddih in rekreacijo, v kolikor to dopušča redno obratovanje naprav, zlasti varnostne razmere. Dostop do vode se zagotovi na varnih delih akumulacijskih bazenov.

14.4.2 Po dogovoru z lokalno skupnostjo koncesionar uredi prehode čez drenažne kanale ter do in na nasipe.

14.5 Rekreacijska raba

14.5.1 Rekreacijske ureditve, ki jih omogoča koncesionar, so dostopi do vode v bližini naselij, privezi za čolne, čolnarne, kopališča in prostori za piknike v bližini naselij. Zahtevnejše ureditve naj bi zaživele v bližini naselij Sevnica, Krško in Brežice, pasivnejše oblike rekreacije (sprehajanje ob vodi, pikniki) pa na odprtem prostoru.

14.5.2 Koncesionar bo omogočil vse izvedbe rekreacijskih ureditev, ki bodo opredeljeni v dovoljenjih za posamezne elektrarne.

15.0 VLOGA KONCESIONARJA PRI PRIPRAVI PROSTORSKIH NAČRTOV IN ODGOVORNOSTI DO OKOLJA IN MERILA IZPOLNJEVANJA KONCESIONARJEVIH OBVEZNOSTI

15.1 Vloga koncesionarja pri prostorskih načrtih

15.1.1 Vloga koncesionarja pri pripravi prostorskih načrtov za posamezne hidroelektrarne je določena s predpisi, podrobneje pa s programom lokacijskega načrta, ki ga določi minister pristojen za prostor.

15.2 Zavarovanje odgovornosti proti tretjim osebam za ekološko nesrečo

15.2.1 Koncesionar se mora kot povzročitelj tveganja za okolje poleg ostalih zavarovanj, zavarovati v skladu z zakonom proti odgovornosti za morebitno ekološko nesrečo in škodo, ki jo povzroči tretjim osebam in sicer za ves čas trajanja koncesije.

15.2.2 Dolžnost koncesionarja je analizirati možne dogodke na energetske objektu, izvesti vse potrebne ukrepe, da do ekoloških nesreč ne pride in oceniti stopnjo tveganja ter obseg možnih ekoloških škod kot osnovo za sklenitev zavarovanja odgovornosti. Analiza možnih dogodkov in ocenitev obsega možnih ekoloških škod mora biti narejena v skladu s pravili stroke in predpisi.

15.3 Varnost in tveganje pregrad

15.3.1 Koncesionar zagotavlja, da so ukrepi koncesionarja, zaradi tveganj na podlagi projektne dokumentacije sestavni del Poslovnika obratovanja in vzdrževanja objektov in naprav.

15.3.2 Koncesionar je dolžan analizirati možne porušitve pregrade oz. več pregrad v nizu ter predvideti ustrezne ukrepe v skladu z veljavnimi predpisi.

15.3.3 Koncesionar je dolžan analizirati posledice morebitnih okvar ali napak pri obratovanju in upravljanju z zapornicami na pretočnih poljih ter predvideti ustrezne ukrepe.

15.3.4 Koncesionar je dolžan analizirati posledice nastopa ekstremno visokih voda, ki presegajo verjetnost nastopa 0,1 % (1000-letne visoke vode) ter predvideti morebitne potrebne ukrepe.

15.3.5 Vsak pregradni objekt mora imeti pripravljen »Načrt zaščite in reševanja«. Z načrtom je treba opredeliti vse reševalne aktivnosti za nekaj vnaprej določenih scenarijev ter določiti odgovorno osebje. Potrebno je definirati čas, ki je na razpolago za ugotavljanje stopnje nevarnosti, predno se začnejo odvijati ustrezne aktivnosti.

15.3.6 Koncesionar zagotavlja, da so opozorila, napotki in priporočila prebivalstvu zaradi tveganj na podlagi projektne dokumentacije del Načrta zaščite in reševanja.

15.4 Sodobno načrtovanje objektov

15.4.1 Koncesionar mora zagotoviti takšno načrtovanje energetskih objektov na Sp. Savi, ki v največji meri zagotavlja dobro stanje voda in od vode odvisnih ekosistemov ter s trajnostno rabo razpoložljivih naravnih dobrin in količin omogočiti zadovoljevanje gospodarskih, družbenih in drugih potreb človeka po vodi.

1.7.3 IZVLEČEK DOLOČB IZ UREDBE O DPN ZA OBMOČJE HE MOKRICE

V nadaljevanju podajamo prepis ukrepov za omilitev vplivov na okolje iz Uredba o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice (Ur. l. RS, št. 69/2013), ki so vezane na hidroelektrarno ter spremljajoče ureditve.

3. člen

(podrobnejši pogoji za določitev izjeme od doseganja dobrega stanja voda)

(1) Za določitev izjeme od doseganja dobrega stanja voda za vodno telo Save mejni odsek (SI1VT930) se obravnavajo in upoštevajo zlasti naslednji pogoji:

1. obstoječe obremenitve vodnih teles in vplivi na vodna telesa, kjer so načrtovane fizične spremembe vodnega telesa zaradi nove človekove dejavnosti;
2. stanje vodnih teles, kjer so načrtovane fizične spremembe vodnega telesa zaradi nove človekove dejavnosti;
3. okoljski cilji za ta vodna telesa, ki zajemajo cilje v zvezi z varstvom voda in cilje v zvezi z urejanjem in rabo voda ter tudi cilje upravljanja vodnih in priobalnih zemljišč v lasti države, ki se upoštevajo na celotni prispevni površini vodnega telesa;
4. temeljni in dopolnilni ukrepi, ki jih določa predpis, ki ureja upravljanje voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja ter morebitni ukrepi sosednje države;
5. ugotovljen vpliv na stanje vodnih teles na podlagi analize in vrednotenja vpliva obremenitev na stanje vodnih teles površinskih voda:
  - ekološko stanje (hidromorfološka spremenjenost, saprobnost, trofičnost, ribe, posebna onesnaževala),
  - kemijsko stanje (prednostne snovi, prednostno nevarne snovi in druga onesnaževala) in
6. stanje vodnih teles podzemnih voda (količinsko in kemijsko stanje); predvideni omilitveni ukrepi oziroma tehnično izvedljivi in sorazmerni ukrepi, če ima izvedba fizičnih sprememb vodnega telesa zaradi nove človekove dejavnosti negativne vplive na doseganje okoljskih ciljev na vodnem telesu ali povečuje obremenitve vodnega telesa, pri čemer se za vsak omilitveni ukrep predvidi, kako prispeva k izboljšanju stanja voda ter kako vsi omilitveni ukrepi skupaj zagotavljajo doseganje okoljskih ciljev načrta upravljanja voda za vsako od relevantnih vodnih teles.

(2) Na podlagi ugotovitve, da se stanje vodnega telesa, kljub izvedbi omilitvenih ukrepov, poslabša, se določi izjema od doseganja dobrega stanja voda na podlagi izpolnjevanja pogojev iz tretjega odstavka 56. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12).

4. člen

(izjema od doseganja dobrega stanja voda)

(1) Na vodnem telesu Sava mejni odsek (SI1VT930) v območju državnega prostorskega načrta se cilj doseganja dobrega stanja voda ne doseže zaradi izgradnje prostorskih ureditev, določenih s to uredbo.

(2) Ukrepi, s katerimi se ublaži škodljive vplive na stanje voda, so določeni v 55. členu te uredbe in se podrobneje opredelijo v okoljevarstvenem soglasju in gradbenem dovoljenju.

POGOJI GLEDE NAMEMBNOSTI POSEGOV V PROSTOR, NJIHOVE LEGE, VELIKOSTI IN OBLIKOVANJA

8. člen

(jezovna zgradba, strojnica in prelivna polja)

(1) Hidroelektrarna je sestavni del sklenjene verige hidroelektrarn na reki Savi. Obratovala bo po načelu pretočne akumulacije, zasnovana pa je kot rečna hidroelektrarna, pri kateri je jezovna zgradba hkrati tudi pregradna.

(2) Jezovna zgradba se zgradi v profilu Save P-149 a v rečnem km 730 + 460. Sestavljajo jo strojnica s tremi cevnimi agregati in šest prelivnih polj s podslapjem ter krilni zidovi, ki povezujejo strojnico in prelivna polja z bregovoma. Jezovna zgradba se navezuje na nasipe na obeh bregovih reke Save. Jezovna zgradba (strojnica in prelivna polja) ima prečno na rečni tok dolžino približno 176 m. Dolžina prelivnih polj s podslapji je približno 55 m. Zgornji plato jezovne zgradbe se uredi približno 2 m nad zgornjo obratovalno gladino v bazenu hidroelektrarne.

(3) Strojnica z okvirno dolžino 58 m, širino 42 m in skupno višino 29 m (merjeno od najnižje točke temeljev do zgornje kote objekta) se umesti na desni strani jezovne zgradbe prečno na tok reke in se višinsko prilagaja kotam ploščadi in gladini vode. Mere in notranja struktura objekta se prilagodijo tehnološkemu postopku pri proizvodnji električne energije.

(4) Prelivna polja s šestimi prelivni svetle širine 15 m, opremljenimi z zapornicami, se naredijo v strugi na levi strani jezovne zgradbe. Dolžina objekta prečno na tok je približno 111 m, širina s podslapjem približno 55 m, konstrukcijska višina pa približno 27 m.

(5) Na gorvodni strani strojnice in čez prelivna polja ter na dolvodni strani strojnice sta progi za dvigalni napravi za pomožne zapornice. Zgornja kota dvigalne naprave na prelivnih poljih na gorvodni strani strojnice je približno enaka najvišji koti strojnice.

9. člen

(akumulacijski bazen, visokovodno-energetski nasipi in poglobljanje struge)

(1) Vodna površina akumulacijskega bazena (v nadaljnjem besedilu: bazen) znaša približno 2 030 000 m². Zaradi zaježitve Save na koto 141,50 m n. m. se na obeh bregovih naredijo nasipi s koto krone od 143 m do 143,65 m n. m., tako da nasipi

zagotavljajo izravnalni volumen za vode za obratovanje verige elektrarn na spodnji in srednji Savi.

(2) Na levem bregu se naredi visokovodni energetski nasip dolžine 2 560 m od preliva v retenzijo do jezovne zgradbe. Na desnem bregu se naredi visokovodno-energetski nasip med jezovno zgradbo in visokim terenom v dolžini približno 180 m ter v bližini Prilipske mrtvice med visokim terenom in obstoječim visokovodnim nasipom v dolžini približno 1100 m.

(3) Za gradnjo nasipov se uporabi material, pridobljen pri poglabljanju na območju akumulacije. Nasipi so v splošnem trapeznega profila s širino krone 6 m in nagibom brežin približno 1:3. Na kroni nasipov se uredi vzdrževalna pot.

(4) Da se zagotovi zmanjšanje infiltracije vode iz bazena v podzemno vodo, se tesnijo nasipi in temeljna tla pod nasipi ter brežine.

(5) Spodnja struga dolvodno od hidroelektrarne se poglobi na odseku od jezovne zgradbe do meje območja državnega prostorskega načrta v dolžini približno 400 m, in sicer v širini obstoječega dna brez širjenja struge.

(6) Spodnja struga Save dolvodno od hidroelektrarne Brežice se poglobi na odseku med profiloma P 137 (km 735 + 157) in mejo državnega prostorskega načrta dolvodno od hidroelektrarne Brežice v skupni dolžini 2 260 m, in to z izkopom, tako da posegi v brežine ne bodo potrebni in da se ne poslabša stabilnost brežin.

(7) Pred polnitvijo akumulacijskega bazena se na površini, ki se trajno potopi, odstranijo drevesa, grmičevje, travna ruša in drug organski material ter rodovitni del tal na način iz 52. člena te uredbe.

10. člen

(zavarovanje brežin na območju bazena)

(1) Na levem in desnem bregu bazena se naredijo drenažni kanali za reguliranje globine podzemne vode s širino dna približno 1 m in naklonom brežin 1:2.

(2) Na levem bregu se za reguliranje globine podzemne vode in zaščito pred njenimi vplivi obstoječi drenažni kanal poglobi. Med profilom P 142 in izlivom Gabernice se kanal vzdolž predvidenega energetskega nasipa naredi na novo.

(3) Na desnem bregu se naredi drenažni kanal v treh odsekih, in sicer približno od profila P 134 do profila P 136 kot odprti kanal, do profila P 140 pa kot drenažna cev. Dolvodno od profila P 140 se naredi odprti kanal, ki se zaključi pri vtoku v prepust.

(4) Na odsekih, na katerih je izpeljava drenažnih kanalov zaradi utesnjenega prostora nemogoča, se uredijo drenažni cevovodi. Na levem bregu na območju Mosteca se ob

koritu Stare Gabernice naredi drenažni cevovod v dolžini približno 520 m, na desnem bregu na območju Čateških Toplic pa približno v dolžini 1500 m.

(5) Drenažni kanali globine 2 do 4 m potekajo ob zunanji strani visokovodno-energetskih nasipov ter večinoma v starih rečnih strugah in drugih depresijah na retenzijskem območju Dobovskega polja. Povsod, kjer je za normalno odvijanje prometa potrebno, je dopustna premostitev drenažnih kanalov, tako da ne bosta ovirani glavna naloga in prevodnost kanalov.

(6) Če se z monitoringom ugotovi, da gladina podzemne vode v zaledju visokovodno-energetskih nasipov presega sprejemljivo koto, sta dopustni zgostitev mreže drenažnih kanalov in izvedba drugih ukrepov za vzdrževanje sprejemljivega nivoja gladine podzemne vode.

(7) Kleti objektov, ki bi jih ogrožala dvignjena kota gladine podzemne vode, se sanirajo ali ščitijo s tesnitvijo kleti ter ureditvijo drenaže glede na konstrukcijo in geometrijo objektov ter koto gladine vode. Če kleti tehnično ni mogoče zavarovati ali so ukrepi dražji od njene vrednosti, se v dogovoru z lastniki zagotovita odškodnina za zmanjšano uporabnost kleti in izoliranje zgornjega dela objekta ali zgradi nadomestni objekt v sklopu funkcionalnih zemljišč obstoječih objektov ali pa drugo ustrezno nadomestilo.

(8) Če se ugotovi, da dvig gladine podzemne vode povzroča škodo v objektih zunaj državnega prostorskega načrta, se zagotovijo ustrezni sanacijski ukrepi.

12. člen (transformator in stikališče)

Mrežni transformator 6,3/110 kV se namesti v polzaprti transformatorski prostor na dolvodni strani strojnice, poleg njega pa se v prizidku strojnice namesti stikališče 110 kV.

13. člen (ureditve za prelivanje vode na retenzijske površine)

(1) Na levem bregu se v profilu P 142 (km 733 + 127) naredi prelivni objekt s hidromehansko regulacijsko opremo kot betonska konstrukcija višine približno 4,5 m, sestavljena iz 11 prelivnih polj širine 20 m. V dolvodni smeri se prelivi nadaljujejo v podslapje dolžine približno 30 m.

(2) Spuščanje visoke vode na levo poplavno območje se uravnava z zapornicami, tako da se voda pri pretokih, višjih od $Q = 3130 \text{ m}^3/\text{s}$, preliva z razmeroma majhno hitrostjo na obstoječe naravne retenzijske površine.

14. člen

(odlagališča⁴ za sedimente)

(1) Za odlaganje sedimentov, ki se jih pri vzdrževanju odstrani iz bazena, se lahko uredijo tri odlagališča (D 1, D 2 in D 3), od tega dve na levem in eno na desnem bregu.

(2) Na območjih odlagališč za sedimente se po izkopu gramoza z njihovega območja ali po končanem izkoriščanju mineralnih surovin uredijo vodne površine, ki so lahko tudi začasni habitati v skupnem obsegu približno 12,5 ha kot vodne površine. Po končni ureditvi odlagališč se te površine uredijo za kmetijstvo.

(3) Do izkopa materiala na območjih odlagališč se neposredno ob visokovodnih energetskih nasipih uredijo drenažni kanali za zbiranje vode, ki se preceja iz bazena skozi nasip ali podlago nasipa.

15. člen

(daljnovod za priključitev hidroelektrarne na omrežje)

(1) Za vključitev hidroelektrarne v elektroenergetski sistem je potrebna dvosistemska daljnovodna povezava. Naredi se priključni dvosistemski daljnovod do obstoječega daljnovoda 2 x 110 kV Krško–Brežice (v nadaljnjem besedilu: priključni daljnovod), ki ga sestavljata nadzemni vod v dolžini približno 10 525 m in podzemni vod dolžine približno 80 m. Daljnovodni odcep se naredi iz novega posebnega odcepnega stebra. Priključni daljnovod se iz stikališča do zadnjega stebra SM 39 spelje kabelsko, nato pa se na zadnjem stebru naredi prehod kablanskega voda v nadzemni vod.

(2) Trasa priključnega daljnovoda se začne na stojnem mestu SM 1, ki se vstavi v obstoječi daljnovod DV 2 x 110 kV Krško–Brežice med stojnima mestoma SM 27 in SM 28 severovzhodno od vasi Brezina. Trasa od odcepa poteka proti vzhodu po južni strani obstoječega 2 x 400-kilovoltnega daljnovoda Zagreb–Krško do stojnega mesta SM 5, kjer se trasa usmeri severovzhodno in ga križa med stojnima mestoma SM 5 in SM 6. Od tu naprej trasa poteka jugovzhodno vzporedno po severni strani 2 x 400-kilovoltnega daljnovoda Zagreb–Krško. Med stojnima mestoma SM 19 in SM 20 trasa preide na območje Jovsov in se zatem usmeri proti Rigoncam. Od stojnega mesta SM 27 naprej se trasa usmeri jugozahodno od Rigonc in križa 2 x 400-kilovoltni daljnovod Zagreb–Krško ter se nadaljuje južno in vzporedno po zahodni strani tega daljnovoda. Zahodno od

---

⁴ Odlagališče za sedimente se pri projektu Mokrice ne smatra kot odlagališče po Uredbi o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18), temveč se smatrajo kot rezervacija prostora za premeščanje sedimentov skladno z Zakonom o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20). Obravnavajo se kot vodni objekti na priobalnem zemljišču in so v zaključni fazi (po končni zapolnitvi) sestavni del visokovodnega energetskega nasipa pretočne akumulacije HE Mokrice ter so tako po svoji funkciji sestavni del preoblikovanega vodnega telesa. Vsa premeščanja sedimentov na območju pretočne akumulacije HE Mokrice se tako obravnavajo kot premeščanja, ki se opravljajo znotraj istega vodnega telesa. Skrb za pretočnost struge tekočih voda in odstranjevanje prekomerno odloženih naplavin se skladno z Zakonom o vodah obravnavajo kot vzdrževalna dela.

Rigonc se na stojnem mestu SM 30 trasa usmeri proti Ločam. Trasa zatem prečka reko Savo in se zaključi na stojnem mestu SM 39, na katerem daljnovod preide v podzemni vod, ki v dolžini 80 m poteka do stikališča HE Mokrice.

(3) Varovalni pas priključnega daljnovoda ima značilnosti:

- širina varovalnega pasu nadzemnega voda je 30 m (15 m levo in desno od osi priključnega daljnovoda), ki je razširjena tam, kjer je to potrebno zaradi poseka gozdne vegetacije,
- območje varovalnega pasu podzemnega voda znaša 6 m (3 m levo in desno od osi kablanskega sistema),
- celotno območje varovalnega pasu nadzemnega voda in podzemnega voda se šteje za II. območje varstva pred elektromagnetnim sevanjem v skladu s predpisi, ki urejajo elektromagnetno sevanje.

(4) V varovalnem pasu, razen na območjih kulturne dediščine, na območjih, pomembnih za ohranjanje narave, in na vodnih zemljiščih je v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje in omejitve gradenj in uporabe, dovoljena postavitve naslednjih enostavnih in nezahtevnih objektov, ki se lahko postavijo v skladu s predpisi, ki urejajo vrste objektov glede na zahtevnost:

- nezahtevni objekti: ograje, škarpe in podporni zidovi, pomožni infrastrukturni objekti, poljske poti, gozdne ceste, grajene gozdne vlake in spominska obeležja in
- enostavni objekti: pomožni infrastrukturni objekti, poljske poti, gozdne ceste, gozdne učne poti, grajene gozdne vlake, kolesarske steze, planinske poti, sprehajalne poti, spominska obeležja in urbana oprema.

(5) Posegi v varovalnem pasu priključnega daljnovoda ne smejo ovirati gradnje, delovanja in vzdrževanja priključnega daljnovoda. Za vse posege na območju državnega prostorskega načrta je treba pridobiti soglasje investitorja, če daljnovod še ni zgrajen, po končani gradnji pa soglasje njegovega upravljavca.

(6) Na odsekih čez gozdne površine se gozd poseka selektivno. V varovalnem pasu priključnega daljnovoda se odstrani le visokoraslo drevje, ki presega zahtevano varnostno višino ali odmike, povečane za razdaljo letne rasti drevnine. Grmovna zarast, ki v odrasli dobi ne presega 3 m, se ohrani. Gozd in grmovna zarast se v varovalnem pasu vzdržujeta tako, da se občasno odstranjuje previsoko zrasla in nezaželena drevnina (npr. robinija).

(7) Tehnične značilnosti priključnega daljnovoda:

- stebri so jeklene, prostorske, palične konstrukcije z obliko glave »sod« in »donava«. Nosilni stebri so pravokotnega prereza približne velikosti od 2,5 × 2 m do 4,5 × 3 m, približne višine 30 do 43 m do konice stebra. Napenjalni stebri

- so kvadratnega prereza velikosti od 4×4 m do $5,5 \times 5,5$ m, približne višine 17 do 38 m do konice stebra. Posebni končni napenjalni steber, na katerem se naredi prehod podzemnega voda v nadzemni vod, je kvadratnega prereza velikosti 6×6 m in višine približno 36 m do konice stebra, posebni odcepni steber za vključitev v obstoječi daljnovod 2×110 kV Krško–Brežice pa je kvadratnega prereza velikosti 6×6 m in višine približno 35 m do konice stebra. Vsak steber se ozemlji;
- tehnične rešitve izvedbe in oprema priključnega daljnovoda upoštevajo združljivost s preostalim delom daljnovodne povezave pred obravnavanim odsekom;
  - priključni daljnovod se pred neposrednim udarom strele zaščiti z zaščitno vrvjo z vgrajenimi optičnimi vlakni, ki omogočajo telekomunikacijsko povezavo.

(8) Označevanje priključnega daljnovoda:

- priključni daljnovod se z montažo opozorilnih krogel za označevanje na najvišjo vrv daljnovoda označi med stojnima mestoma SM 11 in SM 12, kjer priključni daljnovod križa regionalno cesto R 1 1242 Bizeljsko–Čatež;
- na odseku med SM 29 in SM 30, na katerem priključni daljnovod križa R 2 1335 Brežice–Dobova–Rigonca in glavno železniško progo št. 10 državna meja–Dobova–Ljubljana, se daljnovod označi z namestitvijo opozorilnih krogel na najvišjo vrv daljnovoda, svetilk ob stebru na SM 30 in z barvanjem konice stebra z izmeničnimi pasovi rdeče in bele barve;
- opozorilne krogle so sestavljene iz dveh delov rdeče in bele barve ter se namestijo tako, da sestavljajo izmenični vzorec v vodoravni črti;
- svetilke za označevanje daljnovoda delujejo po načelu izkoriščanja električnega polja okoli vodnikov. Namestijo se na najvišji vodnik, ki je nameščen nižje kot zaščitna vrv daljnovoda;
- stebri se barvajo rjavo-zeleno.

(9) Dostopi do stebrov:

- dostopi do priključnega daljnovoda in stebrov se med gradnjo in vzdrževanjem uredijo po obstoječih javnih cestah in novih ali preurejenih poteh na območju državnega prostorskega načrta;
- nove dostopne poti se uredijo od navezav na javne poti do stojnih mest stebrov; za ta namen je določen koridor za dostope širine približno 4 m. Nove dostopne poti bodo imele normalno širino 2 m;
- neutrjene dostopne poti se po potrebi utrdijo in opremijo z odvodnimi jarki.

16. člen

(prehod za vodne organizme pri jezovni zgradbi in drstišča)

(1) V bližini jezovne zgradbe se na desnem bregu naredi prehod za vodne organizme v obliki sonaravno oblikovane struge.

(2) Zgradita se dva ločena, višinsko prilagojena vtoka s tablasto zapornico. V nadaljevanju višjega vtoka se zgradijo betonski precati na dolžini približno 130 m, v nadaljevanju nižjega vtoka pa se naredi vrsta betonskih prekatov.

(3) Od stičišča obeh krakov v obliki skupnega bazena – počivališča se zgradi sonaravno oblikovana struga v dolžini približno 600 m. Na sonaravnem delu prehoda se na posameznih odsekih uredijo drstišča in počivališča za ribe, na izlivu pa zbirališče.

(4) Struga in vmesni odseki za drstišča imajo približno 2-odstotni strmec. Odseki z manjšim vzdolžnim naklonom so namenjeni počivališčem. Prečni profil sonaravnega odseka je trapezne oblike širine 4 m v dnu in naklonom brežin približno 1:2.

(5) Pretok za privabljanje rib, ki izteka iz prehoda za vodne organizme v spodnjo strugo Save, da lahko ribe najdejo vhod v prehod, znaša približno 0,65 m³/s. Če se ugotovita slabo privabljanje rib in potreba po dodatnem pretoku za privabljanje rib, se ta spelje po cevovodu. Dodatni pretok za privabljanje se lahko izkoristi na mali hidroelektrarni, priključeni na cevovod, ki se umesti ob iztoku prehoda za vodne organizme in priključi v električno omrežje na najbližji transformatorski postaji. Mere in zmogljivost objekta se prilagodijo velikosti pretoka za privabljanje (atrakcijo), ki jo dokončno določi strokovna institucija ali strokovnjak za prehode za vodne organizme oziroma ribe.

(6) Sonaravno oblikovana struga prehoda za vodne organizme se zgradi v približni širini 4 m ob dnu in 4,8 m na pragovih ter poteka skozi prepust pod dostopno cesto. Sestavljajo jo tolmuni različnih globin in pragovi višine 0,2 m, zgrajeni iz skal. Na obeh straneh struge se zgradi manipulativna približno 4 m široka pot.

(7) V vzporednih strugah vzdolž prehoda za vodne organizme se uredijo ribja drstišča dolžine približno 20 m. Oblikujejo se kot drstni kanal brez pragov, katerega globina se proti toku zmanjšuje od dolvodne globine približno 70 cm do plitvejšega odseka z globinami med 15 in 30 cm.

(8) Senčenje prehoda za vodne organizme se zagotovi z zasaditvijo avtohtone obvodne drevnine.

17. člen (preureditev izlivnega dela Krke)

(1) Izlivni del Krke se preuredi na odseku v dolžini približno 2 km gorvodno od izliva pa do mostu v Krški vasi.

(2) Rečno dno Krke se prilagodi tako, da se zagotovijo ugodne razmere za vodne organizme. Sonaravni ukrepi se izvedejo tako, da se ohranijo rečne pretočne razmere na tem odseku Krke. Uporablja se material, značilen za Krko. Struga se izoblikuje tako, da se:

- na izlivnem odseku Krke zagotovi rečna pretočna ureditev,
- uredi prehod za vodne organizme na izlivu dolžine 250 m, širine 10 m in s hidravličnim padcem 5 m, ki ves čas omogoča prehodnost za vodne organizme med Savo in Krko,
- izvedejo štiri obsežna prodišča skupne površine približno 32 800 m², ki se uredijo kot drstišča,
- na odsekih struge med prodišči prevelike globine zmanjšajo z izvedbo zasutja, tako da se ustvarijo različne globine v prečnem in vzdolžnem profilu struge ter da se zagotovi razgibano rečno dno, podobno sedanjim morfološkim razmeram v strugi Krke.

(3) Na odseku Krke med avtocestnim mostom in izlivom v Savo se leva brežina Krke nad koto zaježitve razširi za približno 30 m v dolžini 1 km, s čimer se poveča pretočni profil struge za obdobje visokih voda in ohranja pretočnost Krke kljub zasutju struge, tako da se zagotovi večja poplavna varnost Krške vasi in Velikih Malenc.

(4) Vzdolž razširjenega levega brega se zgradi visokovodni nasip dolžine 0,8 km, tako da se prepreči bočno izlivanje kalnih poplavnih voda Save v strugo Krke in dodatno ohranja znižanje visoke vode Krke v Krški vasi in Velikih Malencah.

(5) Krka se uredi tako, da ureditve skupaj s poglobljanjem rečnega dna Save pod HE Brežice in ureditvami v akumulaciji hidroelektrarne pozitivno vplivajo na razmere pri visokih vodah in da se zaježitev pri stoletni visoki vodi, upošteva je hidrološke razmere septembra 2010 (stoletna Sava in stoletna Krka), na območju Krške vasi in Velikih Malenc zniža za vsaj 1,3 m.

(6) Z načrtovanimi ukrepi se zagotovi, da so količina in sestava substrata ter morfologija izlivnega dela Krke po izvedbi del enake ali boljše kot v obstoječem stanju, tako da se zagotovi dolgoročno ohranjanje populacij ribjih vrst v ugodnem stanju.

(7) Pred začetkom opravljanja del na izlivnem delu Krke se na jezu v Krški vasi po potrebi zgradi drča kot prehod za vodne organizme.

(8) Izlivni del Krke se uredi skladno z devetim odstavkom 18. člena te uredbe.

(9) Na desnem bregu Krke v bližini sotočja s Savo je na koti, ki bo nad gladino visoke vode Krke in Save, dopustna postavitve razgledne ploščadi, ki se vključno z morebitnimi podporami naredi v lesu.

18. člen (ureditev izlivnih delov drugih pritokov Save)

(1) Na izlivnih delih Prilipskega potoka, Drnovca, Orehovca, Grajskega potoka, Gabernice, Draščka so potrebna ureditvena dela, kot so lokalno zavarovanje, ureditev struge, čiščenje in sanitarna sečnja.

(2) Izlivni del Prilipskega potoka, ki je bil reguliran ob gradnji avtoceste, se očisti.

(3) Na potoku Drnovec se uredi prodni zadrževalnik gorvodno od ceste R3-675/1207 Čatež-Obrežje, zviša gozdna cesta, obstoječa struga se stabilizira od prodne pregrade do vtočnega objekta pred prepustom pod cesto R3-675/1207 Čatež-Obrežje v dolžini 80 m, stabilizira se korito hudournika gorvodno od prodnega zadrževalnika v dolžini 80 m.

(4) Na potoku Orehovec se odstrani cevni prepust s premerom 100 cm in uredi prodni zadrževalnik približno 60 m gorvodno od ceste R3-675/1207 Čatež-Obrežje, vključno s povišanjem gozdne ceste. Zgradi se tudi nov ploščati prepust pod cesto R3-675/1207 Čatež-Obrežje in regulira dolvodno od prodnega zadrževalnika v dolžini 95 m ter očisti in stabilizira struga gorvodno od zadrževalnika v dolžini 80 m.

(5) Na Grajskem potoku se odstrani cevni prepust s premerom 100 cm in zgradi prodni zadrževalnik približno 100 m gorvodno od ceste R3-675/1207 Čatež-Obrežje, vključno s povišanjem ceste. V dolžini 90 m dolvodno od prodne pregrade se obstoječa struga očisti in stabilizira struga gorvodno od zadrževalnika v dolžini 80 m.

(6) Na Gabernici se približno 400 m gorvodno od izliva v reko Savo korito preusmeri vzdolž predvidenega nasipa v podslapje hidroelektrarne. Regulira se v dolžini približno 1 850 m.

(7) Na pritoku Drašček se očisti in stabilizira grapa gorvodno od prodnega zadrževalnika.

(8) Izlivi pritokov Save se tam, kjer je to mogoče glede na terenske razmere in prisotnost ribjih vrst, uredijo tako, da je mogoč prehod vodnim organizmom iz Save v pritoke. Višina vodnih pregrad, ureditev prehodov za vodne organizme in njihova izvedba se podrobno opredelijo v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja in v poročilu o vplivih na okolje.

(9) Izlivni deli pritokov Save se uredijo tako, da se njihova narava ne spremeni bistveno. Pritoki in deli brežin Save, na katerih ni potrebna klasična težka zaščita, se uredijo sonaravno z ekoremediacijo. Obstoječe brežine se čim bolj ohranijo in opravijo zemeljska dela, struga pa se utrdi z lesenimi in na območju premostitvenih objektov s kamnitimi talnimi pragovi. Na območju objektov se struge ustrezno zavarujejo s tlakom iz lomljenca in rastjem. Brežine se zatravijo in na zgornjih delih zasadijo z avtohtonimi grmovnimi in drevesnimi vrstami. Obrežna zarast se čim bolj ohrani, odstranjeno rastje pa se nadomesti z drevnino avtohtonih vrst.

(10) Ob naravno ohranjenih brežinah pritokov Save se urejajo makadamske poti.

19. člen

(ureditve za zagotavljanje poplavne varnosti objektov in naselij na vplivnem območju hidroelektrarne)

(1) Za zagotavljanje poplavne varnosti naselij Loče, Mihalovec in Rigonce se zgradijo visokovodni nasipi.

(2) Visokovodni nasipi se zgradijo s krono v približni širini 3–4 m in z naklonom brežine 1:2 ali položnejši. Trase nasipov potekajo vzdolž starih rokavov ter obstoječih drevesnih in grmovnih živic z odmikom približno 4 m. Nasipi se zgradijo iz manj prepustnega materiala in se zatesnijo z uporabo glinenega jedra v globini najmanj 2 m ali bentonitno tesnilno folijo. Za nasipi se naredijo zadrževalniki za padavinske vode in prepusti s povratnimi zaklopkami.

(3) Tri naselja se zaščitijo pred visokimi vodami:

- Mihalovec: zgradijo se visokovodni nasipi skupne dolžine 1890 m, pri čemer se na odseku ob Gabernici od PM 12 + 30 m do PM 14 + 2,5 m zgradijo betonski zid, dva zadrževalnika in črpališče, prepust s povratno zaklopko za odvod voda iz zadrževalnikov ter dva prepusta s povratno zaklopko pod nasipom za odvod voda po obstoječem jarku; povišajo se obstoječe poti med Mihalovcem in Ločami v dolžini 442 m. Vzletno-pristajalna steza se zviša, tako da poteka čez načrtovani nasip, pod njo se uredi prepust;
- Loče: zgradijo se visokovodni nasip dolžine približno 2675 m, zadrževalnik in črpališče, dva prepusta s povratno zaklopko in očisti se jarek na vodni strani, dolvodno od nasipa;
- Rigonce: zgradijo se visokovodna nasipa v skupni dolžini 1510 m, zadrževalnik in črpališče, prepust s povratno zaklopko.

(4) Zavarovanje pred visokimi vodami pri Budiču: zgradijo se visokovodni zid višine 90 cm, ki se priključi na visok teren, in prepust v zidu s povratno zaklopko ter črpališče za odvod notranjih voda. Med intervencijo zaradi visokih voda se čez pot vzdolž Save na odseku pod mostom čez Savo postavijo tudi montažna varovala.

(5) Na Čateškem polju se za odvodnjavanje notranjih voda uredi zaprti profil dolžine 1 965 m z merami 2 m × 2 m in s kontrolnimi jaški približno vsakih 100 m. Na Čateškem polju se uredita zadrževalnik in objekt za dovod vode v zaprti profil. Za preprečitev pretoka visokih voda na južno stran avtoceste se vzdolž severnega roba avtoceste po potrebi naredi povratni nasip, pri čemer pa je treba dokazati, da obstoječe poplavne razmere na območju avtoceste zaradi tega ne bodo poslabšane.

(6) Na Čateškem polju se uredijo tri nove površine za zadrževalnik notranjih voda v skupnem obsegu 8,1 ha. Na dveh površinah se zniža obstoječa kota terena na 139 m n. m., na eni pa na 139,5 m n. m, tako da se zagotovi prostornina 76 000 m³ zadrževalnika za notranje vode. Po opravljenih posegih se površine rekultivirajo in uredijo travniki.

(7) Na območjih, na katerih načrtovani visokovodni nasipi potekajo po trasah obstoječih prometnic in na območjih križanj, se ob predhodnem soglasju upravljavcev cest ustrezno prilagodijo nivelete cest in poti, tako da se ohranijo vse obstoječe povezave.

(8) Za zagotavljanje poplavne varnosti v času gradnje se na območju avtoceste izvedejo ustrezni ukrepi, tako da se razmere poplavne varnosti ne poslabšajo.

20. člen

(ureditev dostopov do vode v akumulacijskem bazenu, privezi za čolne in steza za športni ribolov)

(1) Za zaščito in reševanje, dostop strojev za odstranjevanje sedimenta iz bazena, zajem požarne vode in vode za namakanje kmetijskih površin ter rekreacijo se uredijo dostopi do vode v bazenu, ki se navežejo na obstoječe in načrtovano omrežje cest in poti.

(2) Dostopi do vode v bazenu se na levem bregu približno v km 736 + 20, km 735 + 300, km 734 + 600 in 732 + 000 ter na desnem bregu približno v km 735 + 300, km 733 + 100 in km 727 + 900 naredijo s položnimi klančinami z naklonom največ 1:8 vzporedno s tokom Save ali pravokotno nanj, tako da se zagotovi varno splavljanje plovil.

(3) Prehodi čez visokovodne energetske nasipe se prav tako uredijo s klančinami v širini 4 m in vzponom do 15 %, tako se omogoči dovoz z vozili za prevoz plovil. Klančine se opremijo z zapornico za nadzorovani dostop. Vsi navedeni dostopi do vode morajo imeti stopnice, lahko z varnostnimi oprijemali.

(4) Na kroni nasipa se dostopi do vode razširijo, tako da se zagotovi utrjena površina v obsegu približno 20 m × 20 m za dostavna vozila za plovila in stroje.

(5) Ob dostopih do vode, naštetih v drugem odstavku tega člena, se lahko zgradijo črpališča za namakanje kmetijskih površin.

(6) Dostop do vode zaradi rekreacije se uredi tudi ob objektu Budič, dodatni dostopi do vode za rekreacijo pa se lahko uredijo tudi pri železnem mostu v Brežicah, pri Podgračenem, Ribnici in v bližini Loč. Dostop do vode v Krki se uredi na desnem bregu pri športnorekreacijskem območju Grič.

(7) Ob dostopih do vode se na levem bregu približno v km 735 + 300 in 732 + 000 ter na desnem bregu približno v km 737 + 250 in 733 + 100 uredijo privezi za čolne v pontonski izvedbi in brez povišanj okoliškega terena.

(8) Dostopi do vode na mirnih območjih se opremijo z opozorili, da je raba omejena z zahtevami za zagotavljanje ustreznih razmer na mirnih območjih v neposredni bližini.

(9) Na kroni nasipa oziroma na brežini bazena je zunaj mirnih območij in v soglasju z nosilci urejanja prostora, pristojnimi za varstvo narave, ter z upravljavcem hidroelektrarne dopustna ureditev prostora za športni ribolov (steza za ribiče s platoji).

21. člen

(protierozijska zaščita na območjih zunaj bazena)

(1) Teren se lokalno zaščiti povsod, kjer se zaradi prelivanja poplavnih voda iz bazena na retenzijske površine poveča erozijska moč vode nad mejne vrednosti, pri katerih se lahko poškodujejo zemljišča. Lokacije in velikost te zaščite se določijo v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja. Za zaščito se uporabijo predvsem vegetacijsko zavarovanje ter ukrepi za preusmerjanje in upočasnjevanje vodnega toka s preoblikovanjem reliefa, lokalno tudi zaščita iz kamna v kombinaciji z rastlinami. Kjer zaščita kmetijskih zemljišč ni mogoča, se kmetijske kulture prilagodijo.

(2) Če se z monitoringom pokaže potreba, se zaščitijo brežine nasipov avtoceste. Pred erozijo vode, ki se ob visokih vodah Save preliva iz bazena, se nasipi na ogroženih mestih zaščitijo s kombinacijo skalometne obloge in rastja.

(3) Ukrepi za protierozijsko zaščito se izvedejo tako, da ne zmanjšujejo prostornine retenzijskega poplavnega prostora.

28. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za urejanje kmetijskih površin na retenzijskih območjih in za agrarne operacije)

(1) Na površinah, namenjenih zadrževanju visokih voda, je dopustna kmetijska dejavnost.

(2) Dopustna je postavitve objektov in naprav za opazovanje narave (opazovalnice za ptice in podobno), namakalnih sistemov, mrež za zaščito pred točo in podobne kmetijske opreme. Na območju je v skladu s predpisom, ki ureja vrste objektov glede na zahtevnost, dopustna postavitve:

- nezahtevnih objektov: pomožni infrastrukturni objekti (pločnik, postajališče, objekti za spremljanje stanja okolja, objekti vodne infrastrukture), pomožni kmetijsko-gozdarski objekti (poljska pot, lovska preža);
- enostavnih objektov: pomožni cestni objekti (objekt za odvajanje vode s ceste, cestni snegolov), pomožni energetski objekti (nizkonapetostno distribucijsko elektroenergetsko omrežje, ločilno oziroma krmilno mesto na elektroenergetskih omrežjih, signalno zaščitni vod, relejna hišica, priključni plinovod, priključek na distribucijsko plinovodno omrežje), pomožni komunalni objekti (vodovodni, kanalizacijski, cestni priključek na javno občinsko cesto, vodno zajetje, pomožni objekti za spremljanje stanja okolja, vrtina ali vodnjak, potrebna za raziskave, pomožni kmetijsko-gozdarski objekti (gozdna učna pot, poljska pot, vrtina ali

vodnjak, krmišče, molzišče), vadbene objekti (kolesarska povezava, sprehajalna pot, trimska steza).

(3) Za kmetijske potrebe se lahko uredijo tudi manjši lokalni zbiralniki za padavinsko vodo. Dopustne so tudi agrarne operacije, skladno s predpisi o kmetijskih zemljiščih, vodne ureditve zaradi varstva pred negativnim delovanjem voda (drenažni kanali, erozijska zaščita, preoblikovanje reliefa za odvajanje visokih voda, ukrepi za vzdrževanje ustrezne gladine podzemne vode) in sanacija površinskih kopov oziroma razvrednotenih območij.

(4) Dopustni so tudi namakalni in osuševalni sistemi in ukrepi, pri čemer se upoštevajo omejitve glede skupne količine odvzete vode iz bazena v skladu s koncesijsko pogodbo, sklenjeno na podlagi predpisa, ki ureja pogoje koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save.

(5) Dopustna je zgraditev črpališč kot nadzemnih objektov zunaj poplavnih površin. Črpališča kot podzemni objekti so dopustna tudi na poplavnem območju.

(6) Merila in pogoji za oblikovanje in gradnjo objektov, ki so naštetih v tem členu:

- gradnja objektov ne sme bistveno prizadeti obdelovanja kmetijskih zemljišč, poškodbe se sanirajo in zemljišča rekultivirajo;
- agrarne operacije se izvajajo ob upoštevanju usmeritev za ohranjanje narave, kulturne dediščine in prepoznavnosti krajine ter načrtovanih infrastrukturnih koridorjev in ukrepov za varstvo pred škodljivim delovanjem vode;
- prepovedano je umeščanje objektov in spreminjanje reliefa tako, da bi poslabšal odtočne razmere ali zmanjševal retenzijske sposobnosti območja.

30. člen

(krajinsko-arhitekturne ureditve)

(1) V projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja morajo biti dane kakovostne krajinsko-arhitekturne rešitve za ureditve, načrtovane s tem državnim prostorskim načrtom, in sicer za rešitve v zvezi s preoblikovanjem reliefa in zasaditev, ureditvami nadomestnih habitatov in dostopov do vode, ureditvami vodotokov, rešitve v zvezi z urejanjem rekreacijskih površin, predvsem ureditev za rekreacijo in dostopov do vode, ter rešitve v zvezi z urejanjem obcestnih prostorov ter umeščanjem in oblikovanjem urbane opreme.

(2) Obstoječe rastje, predvsem naravna obvodna in gozdna zarast, se čim bolj ohrani. Kjer to ni mogoče, se takoj po končanih zemeljskih delih zasadi avtohtono rastje.

(3) vzdolž brežin bazena in pritokov Save, nadomestnih habitatov in na drugih površinah, določenih s tem državnim prostorskim načrtom, na katerih so predvidene ureditve, se zasadijo drevesa in grmovnice. Zasaditve morajo čim bolj povzemati vzorce

in vrstno sestavo tamkajšnje obvodne zarasti, med drugimi se zasadijo vrba iva, rumeni dren, divja češnja, ostrolistni javor, ozkolistna lipa, navadna vrba in vrba žalujka. Na teh površinah se z upoštevanjem krajinskega vzorca območja zasadijo drevesa in grmovnice v gručah in v obliki mejic. Zasaditve so takoj po končanih zemeljskih delih prvi ukrep, s katerim bo zagotovljena nadaljnja razrast z naravno sukcesijo. Pri zasaditvah se upoštevajo tudi obstoječa in načrtovana raba prostora na stičnih območjih ter optično vodenje in prometna varnost. Zasaditve se prilagajajo rabam prostora na stičnih območjih. Uporabijo se avtohtone grmovne in drevesne vrste, vnašanje tujerodnih vrst ni dovoljeno.

(4) Na rekreacijskih območjih se zasadi drevnina, tako da se oblikujejo ambientni in vidne, prepoznavne točke v prostoru.

(5) Ob podnožjih stebrov priključnega daljnovoda na delih trase se na odprtih kmetijskih površinah zasadijo grmovnice, ki zakrijejo betonske temelje stebrov in hkrati ne omejujejo dostopa. Ob stebrih se na območjih, s katerih je predhodno odstranjeno gozdno rastje, ohranijo nizka drevesa in grmovje.

(6) Na trasi obvoznice se oblikovanje reliefa vzdolž poselitvenih območij in infrastrukturnih objektov prilagodi obstoječim in načrtovanim ureditvam na stičnih območjih. Na območjih odprte krajine se relief oblikuje v skladu z naravnimi reliefnimi oblikami, z doslednim vertikalnim zaokroževanjem konkavne in konveksne krivine brežin ter zveznim oblikovanjem prehodov brežin nasipov v obstoječi relief, tako da se zagotovi čim naravnejši videz obcestnega prostora. Zaradi porabe presežkov materiala in zmanjšanja višine nasipov so dopustna zvišanja reliefnih depresij tako, da se ohrani in prenese rodovitni sloj tal in omogoči kmetijska raba prostora.

(7) Z zasaditvami ob obvoznici se utrjujejo tla in zagotavlja vpetost prostorske ureditve v prostor, oblikujejo vozniku prijeten in pregleden obcestni prostor, razgledi ter zakrivanje vidno motečih posegov pogledom iz bivalnih območij v naseljih ob trasi obvoznice. Zasaditve se vzdolž poselitvenih območij in infrastrukturnih objektov prilagajajo obstoječim in načrtovanim ureditvam na stičnih območjih, čim bolj se uredi ločitveno zelenje med obstoječo ter predvideno pozidavo in traso obvoznice. V odprti krajini zasaditve se upoštevajo obstoječi krajinski vzorec, vrstna sestava in značilne oblike rastlin. Obsadijo se spodnji deli večjih nasipov, tako da se ublaži vidna izpostavljenost nasipov in zakrije pogled na cesto. Na območjih, na katerih trasa obvoznice prečka gozdne zaplate in živice, se na novo uredi gozdni rob. Na območjih, na katerih trasa obvoznice prečka vodotoke in vzdolž njihove regulacije ter posega v obstoječe obvodno rastje, se nadomesti z novim. Na delu trase med Trnjem in priključkom Bizeljske ceste se uredi dvostranski drevored. Izbere se drevesna vrsta, katere krošnja ne sega v prometni profil, korenine ne segajo v voziščno konstrukcijo ter ne ogroža varnosti prometa zaradi medenja. Krožišča se zatravijo ali zasadijo s pokrivnimi rastlinami. Protihrupne ograje in zidovi ob trasi obvoznice se na zunanji in notranji strani ponekod obsadijo z grmovjem in drevesi ter plezalkami. Zagotovi se vzdrževanje zasaditev.

(8) Vse zasaditve se uskladijo z ugotovitvami projektantskega nadzora krajinskih ureditev, ki mora biti zagotovljen med gradnjo na celotnem območju urejanja.

31. člen (arhitekturno-urbanistične ureditve)

(1) Na celotnem območju se zagotovita medsebojno funkcionalna in oblikovna usklajenost načrtovanih objektov in ureditev v posameznih funkcionalnih sklopih in med njimi.

(2) Pri oblikovanju jezovne zgradbe se upoštevajo tehnološki pogoji in glede na možnosti uveljavijo načela kakovostnega sodobnega arhitekturnega oblikovanja tovrstnih tehnoloških objektov, ki temelji na skladnem ustreznem razmerju vseh delov objekta ter enostavnosti in čistosti arhitektonskih oblik. Oblikuje se kakovostna vertikalna in horizontalna členitev fasade objekta z ustrezno izbiro fasadnih vrst materiala, barv in struktur (prosojne, lahke vrste materiala, predvsem kovina in steklo, beton naj ne prevladuje); fasada ne sme biti izstopajoča. Oblikovanje in dimenzioniranje jezovne zgradbe in strojnice ter drugih pripadajočih ureditev se prilagodita zahtevam za njihovo čim manjšo vidnost pri vseh pomembnih pogledih.

(3) Most čez bazen, cestni objekti, priključki, križišča in cestna ter urbana oprema, morebitni nezahtevni in enostavni objekti se oblikujejo v skladu s sodobnimi načeli oblikovanja ter z urbano in krajinsko podobo prostora. Ti objekti in njihovi deli morajo biti na območjih posameznih prostorskih ureditev usklajeni med seboj ter tudi z arhitekturnim in krajinsko-arhitekturnim oblikovanjem na teh območjih, na stičnih območjih in v širšem prostoru.

(4) Konstrukcija mostu čez Savo ter ograje in urbana oprema na tem objektu se oblikujejo čim enostavneje in zagotovi se čim večja prosojnost objekta.

(5) Protihrupne ograje se po obliki in barvah uskladijo z značilnostmi okoliške urbane strukture in krajine; uporabijo se peščene, bež in tople sive ali zeleno-sive barve. Zgornji robovi protihrupnih ograj se izvedejo zvezno in so vzporedni z niveleto ceste.

32. člen (rušitve in sanacije objektov)

1) Zaradi negativnih vplivov visokih voda na poselitev se glede na ugotovitve ob pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja po potrebi zagotovijo sanacijski ukrepi ali odkup gospodarskih objektov MI_01 in MI_02 ter pomožnega objekta v Mihalovcu na zemljiščih s parcelnimi številkami 661, 670/1, 671, 771/3, vse k. o. Mihalovec, in sanacija kleti objekta Budič na Čatežu ter zaščita pred podzemno vodo.

(2) Zaradi gradnje obvoznice s pripadajočimi preložitvami in objekti se porušita:

- stanovanjski objekt O-1 (Črnc 70)
- in stanovanjski objekt O-2 (Bizeljska cesta 100) s pomožnim objektom O-3.

(3) Visoka gladina podzemne vode po dograditvi hidroelektrarno na celotnem območju državnega prostorskega načrta, razen območja naselja Mostec, ostaja enaka ali se zniža, zato niso predvideni posebni ukrepi. Na območju Mosteca, kjer je mogoče pričakovati dvig visoke gladine podzemne vode, se ob pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja določijo objekti, ki se jih sanira. Za nadomestitev nepremičnin in škode na njih se ob upoštevanju utemeljenih zahtev lastnikov zagotovi ustrezna nadomestna nepremičnina oziroma plača odškodnina.

(4) Dopustni so tudi odkupi in rušitve drugih objektov, če se na podlagi podrobnejših podatkov, analiz in projektnih preveritev pokaže, da sanacijski ukrepi niso smiselni, ker bi bili stroški sanacije višji od vrednosti objekta.

33. člen (presežki in odvzem materiala)

(1) Material, pridobljen z izkopi oziroma izkoriščanjem mineralnih surovin na območjih za odlaganje sedimentov in pri poglobljanju struge, se delno uporabi za gradnjo nasipov in druge načrtovane ureditve, delno pa za graditev objektov in ureditve zunaj območja državnega prostorskega načrta. Presežki materiala se lahko uporabijo tudi za druge namene in odložijo na za to predvidenih lokacijah, opredeljenih v občinskih prostorskih aktih in v skladu s predpisi, ki urejajo predelavo in odlaganje odpadkov.

(2) Za gradnjo načrtovanih ureditev niso potrebni dodatni odvzemi materiala.

(3) Med gradnjo in po njej se ne smejo odlagati nikakršne vrste materiala na kmetijske in gozdne površine v struge pritokov Save in njihov obvodni prostor, pa tudi ne na območja varstva kulturne dediščine in druge površine, ki niso vnaprej določene v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja ali usklajene na podlagi nadzora med gradnjo.

V. POGOJI GLEDE KRIŽANJ OZIROMA PRESTAVITEV GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE IN GRAJENEGA JAVNEGA DOBRA TER PRIKLJUČEVANJA PROSTORSKIH UREDITEV NANJU

34. člen (skupne določbe o gospodarski javni infrastrukturi)

(1) Zaradi gradnje ureditev iz 6. člena te uredbe se prestavi, zamenja oziroma zaščiti objekte in naprave javne gospodarske infrastrukture in grajenega javnega dobra državnega in lokalnega pomena.

(2) Projektiranje in izvedba križanj oziroma vzporednih potekov daljnovoda s komunalnimi, energetskimi, telekomunikacijskimi in prometnimi objekti morata potekati v skladu s tistimi projektnimi pogoji posameznih upravljavcev teh objektov in naprav, ki se nahajajo med obveznimi prilogami državnega prostorskega načrta.

(3) Infrastruktura se ne sme predstavljati v območja kulturne dediščine, križanja infrastrukture pa morajo biti izvedena tako, da ne prizadenejo kulturne dediščine.

35. člen (omrežje cest, kolesarskih in drugih poti)

(1) Na območju državnega prostorskega načrta se poleg cest in poti, opredeljenih v 9., 15., 19., 23., 24., 25., 26., 27., 29., 49. in 62. členu te uredbe, uredijo:

- večnamenske poti vzdolž drenažnih kanalov ob vznožju nasipov in po obrežju Save na delu, na katerem ne bo nasipov;
- poljske poti vzdolž nasipov, s katerimi se zagotovi dobra dostopnost do kmetijskih zemljišč. Na odsekih, na katerih nasipi niso predvideni, lahko vlogo poljske poti prevzame večnamenska pot. Za povezavo poljskih in drugih poti z večnamensko potjo se naredijo premostitve s cevniimi prepusti čez drenažne kanale;
- navezave vseh poti na obstoječe omrežje poti z navezavo na Brežice ter druga naselja, navezavo na zaledje, navezavo na obstoječe poljske in tematske poti ter lokalne ceste ter na obvodni prostor Krke pri Krški vasi; ureditev državne kolesarske povezave na levem bregu Save vzdolž visokovodno-energetskih nasipov z navezavami na omrežja javnih in drugih poti z možnostjo navezave na kolesarsko mrežo v Republiki Hrvaški na območju državnega prostorskega načrta in zunaj njega, pri čemer se po lokalnih cestah načrtuje mešani promet motornih vozil in kolesarjev, ki se uredi le z dodatno prometno signalizacijo za kolesarje.

(2) Dovozna cesta do jezovne zgradbe se s trikrakim križiščem priključi na regionalno cesto R3-675/1207 Čatež–Mokrice in poteka do obstoječe lokalne ceste, ki se v dolžini približno 190 m preuredi ter skozi obstoječi podvoz pod avtocesto po novi trasi v dolžini približno 250 m nadaljuje do platoja hidroelektrarne. Dovozna cesta se nameni tudi za priključitev obstoječe lokalne ceste Jesenice–zaselek na severovzhodni strani avtoceste ter za dostop kmetijskih strojev na zemljišča med avtocesto in reko Savo. Elementi ceste so:

- horizontalni elementi omogočajo hitrost vožnje 60 km/h;
- niveleta se prilagodi niveleti obstoječe regionalne ceste in podvoza ter koti platoja pri HE Mokrice. Na poteku čez savsko teraso se niveleta dovozne ceste dvigne nad gladino Q100. Vzdolžni nakloni znašajo do 10 %, na območju križišča z regionalno cesto je naklon 3 %;
- dovozna cesta se zgradi kot dvopasovnica z asfaltno voziščno konstrukcijo,
- obstoječe trikrako nivojsko križišče z regionalno cesto se rekonstruira z elementi, ki omogočajo zavijanje težkih tovornih vozil in kmetijskih strojev.

(3) V sklopu jezovne zgradbe se naredi premostitev za večnamensko rabo lokalnega pomena, ki se uporablja tudi za vzdrževanje in obratovanje hidroelektrarne. Splavnica se premosti hkrati z njeno gradnjo. Premostitev se na levem bregu naveže na obstoječe poti, ki se uporabijo in po potrebi preuredijo za gradbiščni promet, ter prečka potok Gabernica. Na desnem bregu se premostitev naveže na načrtovano dovozno cesto do jezovne zgradbe.

(4) Za evakuacijo z območja Term Čatež se zgradi dvopasovna evakuacijska pot, ki se načrtuje na koti 141,5 m n. m. in se uredi s prepusti za razlivanje visokih voda. Na prehajanju Prilipske mrtvice se uredi nova premostitev, na katero se naveže tudi nova dostopna pot do obstoječe čistilne naprave; premostitev pri čistilni napravi se poruši, brežine in dno Prilipske mrtvice pa se na pri načrtovani in opuščeni premostitvi sanirajo.

(5) Na območju državnega prostorskega načrta se uredijo kolesarske povezave lokalnega pomena vzdolž bazena po večnamenskih poteh, obstoječih prometnicah ter novih poteh in cestah iz državnega prostorskega načrta. Vsi mostovi in prehodi čez potoke se obnovijo ali zgradijo v širini, ki omogoča kolesarski in peš promet. Ureditve za kolesarski in peš promet ob vzhodni obvoznici Brežic določa 24. člen te uredbe. Kolesarske povezave se ne urejajo v neposredni bližini nadomestnih habitatov. Ob kolesarskih poteh se lahko uredijo počivališča in pripadajoča drobna urbana oprema (klopi) ter javna razsvetljava, ki pa ni dopustna na odsekih tik ob nadomestnih habitatih in na mirnih območjih.

(6) Na severni strani regionalne ceste R2-419/1206 Križaj-Čatež ob Savi se lahko uredi večnamenska pot za kolesarje, pešce in kmetijske stroje ter za vzdrževanje vodotoka, vključno z ureditvijo cestne razsvetljave in ustreznim odvodnjavanjem ceste.

(7) Na območjih, na katerih načrtovane ureditve posegajo v območje avtoceste oziroma veljavnega lokacijskega načrta za AC Krška vas-Obrežje, se omogočata nemoteno obratovanje in vzdrževanje avtoceste. Posegi v varovalni pas avtoceste ne smejo biti v nasprotju z njenimi koristmi, ne smejo prizadeti interesov varovanja ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter varovanja njenega videza. Zaradi načrtovanih ureditev v nobenem primeru ne smeta biti ogroženi stabilnost cestnega telesa in nasipov ter odvodnjavanje avtoceste. Prav tako se zaradi načrtovanih ureditev med gradnjo in obratovanjem ne sme poslabšati stanje poplavne varnosti na območju avtoceste. Zaradi ureditve akumulacijskega bazena se prestavi obstoječa avtocestna ograja pri naselju Podgračeno nad koto zaježitve.

(8) Pri križanjih priključnega daljnovoda z lokalnimi in gozdnimi cestami mora biti varnostna višina najmanj 7 m pri največjem povesu. Oddaljenost stebra od zunanega roba ceste ne sme biti manjša od 10 m, razen če s tem soglašava upravljavec daljnovoda. Daljnovod mora biti v križni razpetini opremljen z električno ojačeno izolacijo. Pri križanjih gozdnih poti in kolovozov mora biti varnostna višina najmanj 6 m.

36. člen
(elektroenergetsko omrežje)

(1) Ob dovozni cesti do jezovne zgradbe se za napajanje gradbišča in hidroelektrarne napelje 20-kilovoltni kablovod z navezavo na obstoječi 20-kilovoltni daljnovod, ki poteka vzdolž regionalne ceste Čatež ob Savi–Mokrice.

(2) Za napajanje visokovodnega preлива se naredi srednjenapetostni priključek na obstoječe elektroenergetsko omrežje ter nova transformatorska postaja v primeru nezadostnih kapacitet. V času gradnje se priključek uporabi za napajanje gradbišča ob visokovodnem prelivu.

(3) Črpališča pri zadrževalnikih v Mihalovcu, Ločah in Rigoncah se priključijo na elektroenergetsko omrežje prek nizkonapetostnega omrežja iz transformatorskih postaj Mihalovec, Loče in Rigonce.

(4) Na športnorekreacijskem območju Grič se uporabi obstoječi 1-kilovoltni elektroenergetski priključek, če ne bo zadoščal, pa se izgradi nizkonapetostni priključek iz transformatorske postaje Krška vas.

(5) Na območju športnorekreacijskega območja Mostec se dozidava broderske hiše, ribiški dom in parkirišča za avtodome priključijo na transformatorsko postajo Mostec. Zaradi gradnje ribiškega doma se prestavita ali kablrata obstoječa 20-kilovoltna elektroenergetska voda.

(6) Na območju križanja priključnega 110-kilovoltnega daljnovoda se naredi višinska uskladitev z obstoječimi daljnovodi.

(7) Na območju akumulacijskega bazena se pri naselju Podgračeno opusti sredinski kotni steber 20-kilovoltnega daljnovoda ter zamenjata in ustrezno namestita obrežna stebra, tako da se zagotovi zadostna višina med zaježitveno koto akumulacijskega bazena in verižnico daljnovoda. Dopustna je tudi rešitev s podzemnim vodom prek jezovne zgradbe.

(8) Obstoječi stebri elektroenergetskih vodov na območjih akumulacijskega bazena, preureditve izlivnega dela Krke in drugih načrtovanih ureditev se prestavijo. Glede na razdalje med načrtovanimi ureditvami in vodniki nadzemnih elektroenergetskih vodov se zviša daljnovod ali izvedejo drugi ustrezni ukrepi.

(9) Podzemno elektroenergetsko omrežje se na območjih križanja z načrtovanimi ureditvami ustrezno zaščiti, da se preprečijo poškodbe med gradnjo in obratovanjem, ali pa nadomesti z novim oziroma prestavi.

(10) Pri križanjih priključnega daljnovoda s srednje-napetostnimi vodi se zagotovijo varnostne višine najmanj 2,5 m, varnostne oddaljenosti pa najmanj 2 m. To velja tudi,

ko je na zgornjem vodu dodatna obtežba, na spodnjem pa ne. Zgornji vod se v križni razpetini opremi z električno ojačeno izolacijo.

(11) Pri križanjih priključnega daljnovoda z nizkonapetostnimi vodi znašajo varnostne višine najmanj 2,5 m, varnostne oddaljenosti pa najmanj 2 m. Varnostna višina ob morebitnem odpadu dodatnega bremena v sosednjih razpetinah znaša najmanj 2 m. Zgornji vod se v križni razpetini opremi z električno in mehansko ojačeno izolacijo.

(12) Na območju izven nivojskega križanja obvoznice Brežice in železnice pri Intermarketu se preuredi potek obstoječega 20-kilovoltnega omrežja. Zamenjajo se obstoječi stebri daljnovoda.

(13) Južno od križišča vzhodne obvoznice Brežice in regionalne ceste R2 1335 Brežice–Dobova–Rigonca se med novim stebrom S4.1 in stebrom S4.2, ki se preuredi, obstoječi 20-kilovoltni daljnovod prestavi ali kablira.

(14) Na območju akumulacijskega bazena se severozahodno od Term Čatež preuredi potek obstoječega 20-kilovoltnega omrežja, tako da se izvede kot podzemni vod, ki akumulacijski bazen prečka prek mostne konstrukcije.

37. člen (plinovodno omrežje)

Na prečkanjih načrtovanih ureditev z obstoječim plinovodnim omrežjem, na katerih ni potrebna odstranitev, se ustrezno zaščiti plinovod, da se preprečijo poškodbe med gradnjo in obratovanjem načrtovanih ureditev. Odstranjeno plinovodno omrežje se nadomesti z novim omrežjem, ki se prilagodi načrtovanim ureditvam.

38. člen (vodovodno omrežje)

(1) Hidroelektrarna se priključi na javni vodovod v naselju Jesenice približno 1,4 km od križišča med lokalno cesto Jesenice–Ribnica in dovozno cesto do jezovne zgradbe.

(2) Športnorekreativsko območje Grič se priključi na obstoječe vodovodno omrežje, ki poteka vzdolž regionalne ceste Križaj–Čatež ob Savi.

(3) Na športnorekreativskem območju Mostec se dozidava brodarske hiše, ribiški dom in parkirišča za avtodome priključijo na obstoječe vodovodno omrežje, ki poteka vzdolž lokalne ceste Mostec–reka Sava.

(4) Pri križanjih priključnega daljnovoda z vodovodom se zagotovi varnostna višina najmanj 7 m. Daljnovod se v križni razpetini opremi z električno ojačeno izolacijo.

(5) Na vseh prečkanjih drugih načrtovanih ureditev z vodovodnim omrežjem se zagotovi ustrezna zaščita, da se ne poškoduje omrežje med gradnjo in obratovanjem teh ureditev. Vodovodno omrežje, ki se s temi ureditvami odstrani, se nadomesti z novim omrežjem, ki se prilagodi načrtovanim ureditvam.

39. člen (komunikacijsko omrežje)

(1) Telekomunikacijska povezava hidroelektrarne se uredi v sklopu 110-kilovoltne daljnovidne povezave ali s priključitvijo na druga komunikacijska omrežja.

(2) Na športnorekreacijskem območju Mostec se dozidava brodarke hiše in ribiški dom priključita na obstoječe komunikacijsko omrežje, ki poteka vzdolž lokalne ceste Mostec–reka Sava.

(3) Pri križanjih priključnega daljnovidna s komunikacijskimi vodi se zagotovita varnostna višina najmanj 3 m in varnostna oddaljenost najmanj 2 m. Daljnovid se v križni razpetini opremi z električno ojačeno izolacijo.

(4) Na vseh prečkanjih načrtovanih ureditev z obstoječim komunikacijskim omrežjem se zagotovi ustrezna zaščita, da se omrežje med gradnjo in obratovanjem načrtovanih ureditev ne poškoduje. Komunikacijsko omrežje, ki se s temi ureditvami odstrani, se nadomesti z novim, pri čemer se prilagoditev zagotovi ureditvam, načrtovanim s tem državnim prostorskim načrtom.

(5) Gradnja mobilnega komunikacijskega omrežja je dovoljena, pri čemer pa antenski stolpi niso dopustni na območjih kulturne dediščine in območjih, pomembnih za ohranjanje narave, na vodnih zemljiščih in na območjih naselij. V projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja je treba dokazati, da ti objekti niso preveč vidno izpostavljeni v pogledih s turističnih točk in iz naselij in da morebitne manj vidno izpostavljene lokacije niso mogoče. Prednostno se za namestitev naprav uporabljajo cestni in drugi objekti, tako da antenski stolp ali drog nista potrebna.

(6) Med gradnjo objektov za izven nivojsko prečkanje železniške proge v sklopu vzhodne obvoznice Brežice se na vseh prečkanjih načrtovanih ureditev z obstoječim signalnovarnostnim telekomunikacijskim omrežjem zagotovi ustrezna zaščita, da se omrežje ne poškoduje.

(7) Ob odstranitvi obeh nivojskih prehodov s pripadajočimi napravami, med železniško progo in lokalno cesto LC 024651 Brežice–Cundrovec ter med železniško progo in regionalno cesto R1 1242 Bizeljsko–Čatež se preuredijo signalnovarnostne telekomunikacijske naprave.

40. člen (kanalizacijsko omrežje)

(1) Komunalne in padavinske odpadne vode se na območju državnega prostorskega načrta odvajajo in čistijo v skladu s predpisi, ki urejajo zmanjševanje onesnaževanja okolja zaradi odvajanja snovi in toplote v vode, s predpisom, ki ureja odvajanje padavinske vode z javnih cest, in predpisom, ki določa naloge opravljanja storitev obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode.

(2) Za potrebe hidroelektrarne se na njenem platoju zgradi greznica ali biološka čistilna naprava.

(3) Na športnorekreacijskem območju Grič se za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda uredi mala komunalna čistilna naprava s sekundarno stopnjo čiščenja.

(4) Na športnorekreacijskem območju Mostec se dozidava brodarske hiše in ribiški dom priključita na obstoječo kanalizacijo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, ki poteka vzdolž lokalne ceste Mostec–reka Sava.

(5) Dopustna je ureditev kanalizacijskega sistema, vključno s pripadajočimi čistilnimi napravami s terciarno stopnjo čiščenja, za naselja Čatež, Dvorce, Podgračeno in Ribnica.

(6) Na vseh prečkanjih načrtovanih ureditev s kanalizacijskim omrežjem se zagotovi ustrezna zaščita, da se ne poškoduje kanalizacijsko omrežje med gradnjo in obratovanjem načrtovanih ureditev. Kanalizacijsko omrežje, ki se z načrtovanimi ureditvami odstrani, se nadomesti z novim, ki se prilagodi načrtovanim ureditvam.

41. člen

(črpališča za namakanje kmetijskih površin)

Črpališča za namakanje se navežejo na elektro-omrežje v najbližjih transformatorskih postajah. Njihova zgraditev se uskladi z upravljavcem hidroelektrarne. Črpališča za namakanje v ničemer ne smejo ogroziti varnosti, funkcije in vzdrževanja visokovodno-energetskih in visokovodnih nasipov. Morebitni posegi v nasipe, povezani z gradnjo črpališč, se predvidijo med načrtovanjem in izvedbo nasipov akumulacijskega bazena, črpališča v okviru nasipov pa se zgradijo ob njihovi izvedbi.

VII. POGOJI CELOSTNEGA OHRANJANJA KULTURNE DEDIŠČINE, OHRANJANJA NARAVE, VARSTVA OKOLJA IN NARAVNIH DOBRIN, UPRAVLJANJA VODA, VAROVANJA ZDRAVJA LJUDI, OBRAMBE DRŽAVE TER VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

43. člen

(ohranjanje kulturne dediščine)

(1) Kulturna dediščina se med gradnjo varuje pred poškodovanjem in uničenjem. Podatki o kulturni dediščini so razvidni iz prikaza stanja prostora. Investitor zagotovi ukrepe za njeno varstvo.

(2) Investitorji na območjih državnega prostorskega načrta, na katerih načrtovane ureditve segajo na registrirano arheološko najdišče, pred pridobitvijo okoljevarstvenega ali kulturno-varstvenega soglasja zagotovijo izvedbo predhodnih arheoloških raziskav za vrednotenje arheološkega potenciala.

(3) Pri gradnji na območju registriranega arheološkega najdišča se poseg skrči na kar najmanjšo površino, ki še omogoča gradnjo. Če se med arheološkimi raziskavami ali med izvedbo del odkrijejo arheološke ostaline, se rešitve prilagodijo skladno z varstvenim režimom, tako da dediščina ne bo ogrožena.

(4) Obseg predhodnih in drugih arheoloških raziskav opredeli pristojna območna enota zavoda za varstvo kulturne dediščine tudi v skladu s študijo Analiza arheološkega potenciala območja državnega prostorskega načrta za HE Mokrice, končno poročilo (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Center za preventivno arheologijo, Ljubljana, april 2011).

(5) Za posege v registrirana arheološka najdišča je potrebno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline.

(6) Investitor o začetku del vsaj deset dni prej obvesti pristojno območno enoto zavoda za varstvo kulturne dediščine.

44. člen

(splošni ukrepi za ohranjanje narave)

(1) Celotno območje urejanja se pred gradnjo fotodokumentira v skladu z navodili službe, pristojne za ohranjanje narave.

(2) Pri urejanju nadomestnih habitatov in mirnih območij se upoštevajo naslednje zahteve:

- pred potopitvijo obrečnih gozdov se zagotovi fizična premestitev odmrlih in požaganih starih dreves skladno s 46. členom te uredbe in manj mobilnih živalskih vrst (te se določijo v poročilu o vplivih na okolje) na mirna območja;
- na območjih nadomestnih habitatov in mirnih območjih se v soglasju s službo, pristojno za varstvo narave, uredijo dostopne in učne poti, namestijo opazovalnice za ptice in informativne table ter izvedejo druge ureditve, povezane z vzdrževanjem in promocijo habitatov;
- na območju nadomestnega habitata – prodišča niso dopustni športne dejavnosti in ribolov;

- časovni razpored del in vrste dejavnosti na teh območjih se prilagodijo ekološkim zahtevam prisotnih vrst in drugim značilnostim posameznega nadomestnega habitata.

(3) Vse nove zasaditve se načrtujejo ob upoštevanju obstoječega krajinskega vzorca obvodne zarasti, drevesnih gruč, posamičnih dreves in živice ob poteh ter vrstne sestave obstoječega rastja.

(4) Za preprečitev utopitve divjadi ob polnitvah retenzijskih površin se namenijo površine na visokovodno-energetskih in visokovodnih nasipih, na katerih se zagotovi tudi razrast avtohtonih vrst drevnine, ki se na vsaj 1/3 zračnih strani nasipov prepusti naravni sukcesiji, tako da se divjadi omogoči varnost pred poplavami in zagotovijo površine za gnezdenje, poleganje in vzrejo mladičev divjadi.

(5) Obstoječe rastje se ohranja na območjih, na katerih niso načrtovane prostorske ureditve oziroma posegi v prostor. Posebno pomembna je ohranitev starejših vrbovih, dobovih in drugih listopadnih sestojev, ki se po možnosti zagotavlja tudi na območjih posegov. Na odsekih brežin bazena, na katerih niso predvidene ureditve brežin s kamnitimi oblogami, se zagotovijo sonaravne oblike utrditve brežin ter zasaditev avtohtonih vrst dreves, grmovnic in plezalk. Po zgraditvi nasipov in ureditvi brežin se nemudoma začne sanacija območja.

(6) Pri urejanju površinskih voda in načrtovanju ureditev za uravnavanje dinamike in gladine podzemne vode se praviloma zagotavlja ohranitev sedanjih vodnih razmer v vodotokih, pa tudi na mokriščih oziroma površinah, ki so danes pod vplivom visokih voda.

(7) Po končanih delih v okviru načrtovanih ureditev se zagotovita sanacija poškodovanih površin na območju gradbišča in zatravitev z uporabo travne mešanice v sestavi, podobni rastju na obstoječih ekstenzivnih travnikih.

(8) Pri urejanju brežin bazena in pritokov Save se upoštevajo naslednje zahteve:

- pritoki Save se uredijo le v nujnem obsegu, in sicer s sonaravnimi ukrepi in uporabo naravnega materiala;
- na območjih, na katerih se odstrani obvodna zarast ali živice, se zagotovi ustrezna nadomestitev z zasaditvijo avtohtonih vrst drevnine;
- kjer se posegom v brežine pritokov ni mogoče izogniti, se za utrjevanje uporablja naravni material in oblikujejo brežine z razgibanimi nakloni;
- pri pritokih, v katerih so pomembnejše ribe z naravovarstvenega in ribogojnega vidika, se njihovi izlivi v bazen ali strugo Save uredijo tako, da je mogoč prehod rib iz akumulacije hidroelektrarne v pritoke in nasprotno, zagotovi se tudi nemotena prehodnost vodnih koridorjev vidre;
- predvideni zadrževalniki plavin na pritokih Save ne smejo onemogočati gorvodnega in dolvodnega prehajanja vodnih organizmov.

(9) Med gradnjo v izlivnem delu Krke se pred vsakim novim posegom izlovijo ribe na območju gradnje in preselijo gorvodno, kjer se vpliv gradnje ne pozna več. Pri tem se posebna pozornost nameni manjšim vrstam, kot so npr. nežice in globočki ter upiravec.

(10) Če bi ugotovitve monitoringa ribjih populacij v izlivnem delu Krke pokazale, da ribje populacije, predvsem manjše vrste, kot so npr. nežice, globočki, zvezdogled in upiravec, niso v ugodnem stanju in preko akumulacije ni zadostne genske povezljivosti s populacijami v reki Sotli še preostalim naravnim predelom Save pod akumulacijo hidroelektrarne, se potrebna zadostna genska povezljivost zagotovi umetno, npr. z izlovom in prenašanjem osebkov ali z umetnim gojenjem in vlaganjem ali z drugimi ustreznimi ukrepi. Dolgoročno ugodno stanje populacij omenjenih vrst rib je v izlivnem delu Krke potrebno zagotoviti z vzpostavitvijo ustreznega habitata.

(11) Na odtoku iz Prilipske mrtvice v zaprti kanal se namesti rešetka oziroma uredi prag, tako da izplavljanje rastlinskih in živalskih vrst ne bo mogoče. Pri določanju velikosti objekta sodeluje strokovna ustanova ali strokovnjak za vodne organizme.

(12) Zemeljska dela se opravljajo tako, da se ne ustvarjajo začasne ali trajne mrtvice oziroma ribje pasti.

(13) Aktivna in nenaseljena gnezdišča in zavetišča ogroženih živalskih vrst, ki jih določi služba, pristojna za gozdove, se ohranijo zunaj načrtovanih ureditev.

(14) Na območjih naravnih vrednot ali v njihovi neposredni bližini se ob morebitnih posegih, ki bi ta območja kakor koli ogrozili, zaradi evidentiranja novih naravnih vrednot in njihovega ohranjanja zagotovi naravovarstveni nadzor območne službe, pristojne za varstvo narave. Zagotovi se tudi občasen naravovarstveni geološki nadzor nad zemeljskimi deli. O morebitnih posebnostih ali najdbi se obvesti ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, oziroma območna služba, pristojna za varstvo narave. Ob odkritju najdb, za katere se upravičeno domneva, da imajo lastnosti naravnih vrednot, ter zaradi njihove ohranitve se naravovarstveno ukrepa v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, in Naravovarstvenimi smernicami za državni prostorski načrt za območje hidroelektrarne, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Novo mesto, 29. 1. 2010 (v nadaljnjem besedilu: naravovarstvene smernice).

(15) Pri načrtovanju in izvajanju posegov v prostor se upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti, ki so navedeni v naravovarstvenih smernicah in navajajo ekološko pomembno območje Save od Radeč do (začasne) državne meje, predlog območja Natura 2000 spodnja Sava (pSCI) in naravne vrednote na tem območju.

(16) Pri načrtovanju in izvedbi prehoda za vodne organizme, preureditve Krke in drugih pritokov Save ter pripravi programa okoljskega monitoringa je potrebno sodelovanje strokovnjaka za ribe.

(17) Izvajalci vsaj sedem dni pred začetkom posegov v vodotoke obvestijo pristojno ribiško družino, ji predložijo časovni načrt gradnje in omogočijo dostop do gradbišča, pa tudi nadzor nad spremembami v vodnem in obvodnem prostoru.

(18) Do začetka urejanja nadomestnih habitatov, mirnih območij in drugih ureditev za ohranjanje narave se ohranja nespremenjena raba ali pa se ta prilagodi pogojem za njihovo ureditev.

45. člen (nadomestna habitata in mirna območja)

(1) Na območjih, določenih v točki a) prvega odstavka 6. člena te uredbe, se vzpostavijo nadomestna habitata in mirna območja. Vzpostavitev nadomestnih habitatov in mirnih območij vključuje tehnično ureditev in nato dejavno usmerjanje življa v zeleno stanje.

(2) Ukrepi za vzpostavitev nadomestnih habitatov in mirnih območij se določijo v elaboratu vzpostavitve nadomestnih habitatov in mirnih območij ob pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. V izdelavo tega elaborata se vključi tudi strokovnjak biolog, rešitve pa se uskladijo z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave.

(3) V elaboratu iz prejšnjega odstavka, ki vključuje tudi omilitvene ukrepe za živalski svet, podrobnejša navodila za rabo zemljišč in spremljanje stanja na teh območjih ter ustrezne pravne naslove za izvedbo potrebnih ukrepov, mora biti izdelan do izdaje gradbenega dovoljenja za hidroelektrarno.

(4) Vzpostavita se dva nadomestna habitata, s katerima se zagotovijo ugodne razmere za razvoj naravne sukcesije in vrst.

(5) Nadomestni habitat NH 1 (suhi travniki) se uredi pod prelivnim objektom na levem bregu v obsegu približno 14 ha. Teren se za zagotovitev delovanja razbremenilnika zniža in očisti. Zagotovijo se ukrepi za preprečitev pogostejših poplav glede na sedanje stanje in dviga podzemne vode nad 2 m pod površino terena. Po potrebi se uredi odvod morebitnih vodnih količin (npr. drenažni kanali), ki bi lahko povzročile spremembo teh habitatov. Na delu površin, predvidenih za ureditev suhih travnikov, se ob sodelovanju pedologa, ki ugotovi ustreznost kemijskih in drugih lastnosti tal za vrste, ki so prisotne na suhih travnikih, zamenja vrhnji sloj tal. Ob sodelovanju biologa se določi obseg takih površin in se izberejo ustrezne lokacije, na katerih se zgornja plast tal odstrani in zamenja s travno rušo s podzemnimi deli posameznih vrst (npr. kukavičevk), pripeljano s suhih travnikov, ki se uničijo zaradi ureditve bazena. Na celotnem območju NH 1 se na pokošenih travnikih in drugih površinah poseje seme, pridobljeno z okoliških suhih travnikov. Uporaba mineralnih gnojil in fitofarmaceutskih sredstev na suhih travnikih ni dovoljena.

(6) Nadomestni habitat NH 2 (prodišče) se uredi na levem bregu gorvodno in dolvodno od obstoječega mostu čez Savo pri Budiču v Brežicah. Prodišče se uredi kot večja nezaraščena prodnata površina z ustrezno koto terena, ki bo zagotavljala ugodne razmere za malega deževnika in dve vrsti hroščev (*Lionychus quadrillum* in *Bembidion friebi*). Lastnosti nadomestnega habitata se natančno določijo v posebnih strokovnih podlagah oziroma elaboratu iz drugega odstavka tega člena.

(7) Uredi se šest mirnih območij, in sicer: mirno območje MO 1 (območje Krke dolvodno od avtocestnega mostu), mirno območje MO 2 (obrečni gozdovi z mlakami in plitvinami – desni breg), mirno območje MO 3 (obrečni gozdovi z mlakami in plitvinami – levi breg), mirno območje MO 4 (dovod vode za oživitev mrtvic), mirno območje MO 5 (rokav Stare Gabernice) in mirno območje MO 6 (Prilipska mrtvica).

(8) Mirno območje MO 1 (območje Krke dolvodno od avtocestnega mostu) se uredi tako, da se zmanjšajo negativni vplivi na habitate v izlivnem delu Krke, ki bo spremenjen zaradi gradnje in obratovanja bazena hidroelektrarne, ter da se upoštevajo omejitve zaradi varstva narave.

(9) Mirno območje MO 2 (obrečni gozdovi s plitvinami – desni breg) se uredi na desnem bregu bazena pri Termah Čatež. Med robovi bazena in obstoječimi visokovodnimi nasipi se teren poviša in uredi obrežje s plitvinami. Peščene brežine se naredijo položno v nagibu 1:5 z zveznim preходом v naravno brežino. Vz dolž desnega brega se v bližini odlagaljšča sedimentov v bazenu uredijo plitvine s trstičjem in grmovnicami za gnezdenje malega martinca. Avtohtono rastje se zasadi v skladu z navodili biologa, tako da se oblikujejo ustrezni habitati za dnevne metulje, eko-celice za razvoj gozdnega rastja in podobno.

(10) Mirno območje MO 3 (obrečni gozdovi s plitvinami – levi breg) se uredi na levem bregu bazena pri Mostecu. Med robovi bazena in obstoječimi visokovodnimi nasipi se teren poviša in uredi obrežje s plitvinami. Peščene brežine se naredijo položno v nagibu 1:5 z zveznim preходом v naravno brežino. Vz dolž levega brega se v bazenu uredijo plitvine s trstičjem in grmovnicami za gnezdenje malega martinca. Avtohtone rastline se zasadijo v skladu z navodili za oblikovanje ustreznih habitatov (habitat za dnevne metulje, ekocelice za razvoj gozdnega rastja ipd.).

(11) Mirno območje MO 4 (dovod vode za oživitev mrtvic) se uredi na levem bregu bazena, južno od Loč, z izvedbo približno 1,36 km dolgega dovodnega kanala od zajema vode v akumulaciji pa do začetka struge Stare Gabernice. Vodne količine na območju mrtvic se zagotovijo z odvzemom vode iz akumulacije, vendar samo ob pretokih nad 500 m³/s. Vtok v dovodni kanal se uredi v okviru retenzijskega preliva. Trasa dovodnega kanala se uredi po trasi nekdanjih mrtvic. Pri tem se izkoristijo vse morfološke značilnosti omenjenih suhih strug, obstoječa zarast se čim bolj ohrani. Med gradnjo bazena se območje zavaruje pred poškodbami in prepusti naravni sukcesiji. Ohrani se stalna voda v stari strugi. Posebnih ureditev ni. Pri nadaljnjih fazah izdelave projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in v postopkih presojanja vplivov na okolje se izdelata

dodatna študija, ki bo opredelila vplive HE Mokrice na ribje vrste na območju spodnje Save in bo določila potrebne ukrepe. V študiji se preveri možnost ureditve tega habitata tako, da je glede na naravne danosti primeren tudi za ribje vrste, preverijo se tudi možnosti za zagotovitev stalnega toka in premik vtoka v mrtvico.

(12) Mirno območje MO 5 (rokav Stare Gabernice) se uredi na levem bregu bazena, tako da se očisti in zavaruje pred poškodbami ter prepusti naravni sukcesiji.

(13) Mirno območje MO 6 (Prilipska mrtvica) se uredi na območju Prilipske mrtvice, ki se sanira, kar predstavlja izravnalni ukrep, s katerim se zagotovijo ugodnejše ekološke razmere za avtohtone vrste rib, močvirsko sklednico, bobra, vodne rastline in nevretenčarje. V okviru izravnalnega ukrepa se mrtvica očisti, tako da se odstranijo invazivne vrste in sediment, pred tem pa se prepreči temperaturno onesnaževanje, kar zagotovi povzročitelj onesnaževanja. Ob pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za hidroelektrarno Mokrice zagotovi investitor ustrezne informacije, podatke in strokovne podlage (elaborat) za izboljšanje stanja po ukinitvi temperaturnega onesnaževanja. Za zagotovitev ugodnih razmer za divjad v času gnezdenja, poleganja in vzreje mladičev divjadi se gibanje obiskovalcev v osrednjem delu omeji, izjeme so prikriti dostopi do opazovalnic živali.

(14) Na mirnih območjih in ob nadomestnih habitatih se namestijo table z opozorilom, da je raba omejena z zahtevami za zagotavljanje ustreznih razmer na teh območjih.

(15) Nadomestni habitati in mirna območja morajo biti tehnično urejeni do izdaje uporabnega dovoljenja za hidroelektrarne.

(16) Na območju nadomestnih habitatov se v okviru monitoringa, ki se podrobno določi v programu okoljskega monitoringa, spremlja stanje vrst in habitatnih tipov. Vzpostavitev nadomestnih habitatov strokovno nadzira Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, ki izda tudi mnenje, da je nadomestni habitat vzpostavljen.

(17) Po vzpostavitvi nadomestnega habitata se na njegovem območju vzpostavi pravni status območja v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave.

46. člen

(druge ureditve za ohranjanje narave)

(1) Regulirana struga Gabernice se na odseku od izliva v Savo do Zakota renaturira, kar je izravnalni ukrep. Preuredijo se struge, lokalna zavarovanja, zasaditve in drugi ukrepi, s katerimi se povečata habitatska in posledično vrstna pestrost vodnega ekosistema. Za načrtovanje in vzpostavitev renaturacije ter upravljanje Gabernice se uporabljajo tudi prvi, drugi, tretji, petnajsti in sedemnajsti odstavek prejšnjega člena.

(2) Vsaj 20 % dolžine brežin akumulacije Save se ohranja kot naravna, razgibana brežina. Obstoječi obvodni habitati, gozd in gozdni robovi se čim bolj ohranjajo.

(3) Za gnezdenje vodomca se na vsaj desetih lokacijah na razširjenih delih nasipov vzdolž bazena zgradijo peščene stene iz menjajočih se slojev peska in melja s skoraj navpično brežino na vodni strani; na teh območjih veljajo enake omejitve kot za mirna območja.

(4) Naredijo se štirje med seboj povezani gnezdilni splavi za čigre s približno velikostjo 3 m × 5 m, pritrjeni na brežino ali dno bazena.

(5) Zagotovi se postavitev netopirnic, katerih število in podrobnejše lokacije se določijo v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(6) Pred odstranitvijo starejših dreves se v obrežni vegetaciji izvedejo natančne inventarizacije. Vsaj nekaj dreves, naseljenih s saproksilnimi vrstami hroščev, se presadi na ustrezna mesta, predvsem vrbe, pri katerih je pričakovati največji uspeh presaditve. Prav tako se prestavijo padla odmrta drevesa (tudi posekana stara drevesa, ki niso primerna za presaditev) in še posebej večja drevesa. Pri drevesnih vrstah, pri katerih se pričakuje majhen uspeh presaditev starih dreves (npr. dob, jesen), se za presaditev določijo mlajša drevesa. Zagotovi se sodelovanje strokovnjaka, ki bo opravil inventarizacijo, določil drevesa za presaditev (število in lokacije) in predlagal ustrezna mesta za prestavitev dreves.

(7) Na zračni strani nasipov se ponekod v skupnem deležu ene tretjine vseh teh površin uredijo suhi travniki kot rastišča kukavičevk tako, kot je navedeno v petem odstavku prejšnjega člena.

(8) Brežine visokovodnih energetskega nasipov na vodni strani se razširijo na levih in desnih brežinah bazena, tako da se zagotovi razgibanost, podobna naravni, z različnimi nakloni in zveznimi prehodi v raščeni teren ter z vgradnjo kamnov ali skal različne velikosti.

(9) Ureditev brežin bazena vključuje:

- ozelenitev zgornjega dela utrjenih brežin z avtohtonim rastjem (na vodni strani nasipov – zasaditev grmovnic in plezalk na območju kamnitih oblog, setev trave in semena drevnine – vse kot začetni ukrepi, ki bodo omogočili nadaljnji razvoj ozelenjevanja brežin);
- sonaravno ekoremediacijsko ureditev, ki vključuje npr. protierozijski pas trstičja, kašte, fašine, zasaditev obrežnega rastja v skupnem obsegu najmanj 37 ha, in sicer na erozijsko manj obremenjenih mestih. Kamnometi na brežini struge se naredijo le na nujno potrebnih odsekih;
- zasaditev drevnine na brežinah in ob vznožju nasipov vzdolž bazena na zračni strani nasipov, ob poteh in drenažnih kanalih, ureditev nepravilnih kamnitih oblog;

- ob dostopih na nasipe se namestijo opozorilne table z napisi, ki prepovedujejo zadrževanje ljudi v času poplav.

(10) Za vse prizadete vrste in habitatne tipe se ob pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in poročila o vplivih na okolje zagotovijo strokovne podlage (elaborat) za natančno določitev lokacij nadomestnih habitatov in njihove ureditve ter vzdrževanje, vključno z ureditvijo prehoda za vodne organizme.

(11) Renaturacija Sotle se kot izravnalni ukrep uredi v okviru rešitev za zagotavljanje varnosti pred visokimi vodami Sotle.

(1) Regulirana struga Gabernice se na odseku od izliva v Savo do Zakota renaturira, kar je izravnalni ukrep. Preuredijo se struge, lokalna zavarovanja, zasaditve in drugi ukrepi, s katerimi se povečata habitatska in posledično vrstna pestrost vodnega ekosistema. Za načrtovanje in vzpostavitev renaturacije ter upravljanje Gabernice se uporabljajo tudi prvi, drugi, tretji, petnajsti in sedemnajsti odstavek prejšnjega člena.

(2) Vsaj 20 % dolžine brežin akumulacije Save se ohranja kot naravna, razgibana brežina. Obstoječi obvodni habitati, gozd in gozdni robovi se čim bolj ohranijo.

(3) Za gnezdenje vodomca se na vsaj desetih lokacijah na razširjenih delih nasipov vzdolž bazena zgradijo peščene stene iz menjajočih se slojev peska in melja s skoraj navpično brežino na vodni strani; na teh območjih veljajo enake omejitve kot za mirna območja.

(4) Naredijo se štirje med seboj povezani gnezdilni splavi za čigre s približno velikostjo 3 m × 5 m, pritrjeni na brežino ali dno bazena.

(5) Zagotovi se postavitve netopirnic, katerih število in podrobnejše lokacije se določijo v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(6) Pred odstranitvijo starejših dreves se v obrežni vegetaciji izvedejo natančne inventarizacije. Vsaj nekaj dreves, naseljenih s saproksilnimi vrstami hroščev, se presadi na ustrezna mesta, predvsem vrbe, pri katerih je pričakovati največji uspeh presaditve. Prav tako se prestavijo padla odmrla drevesa (tudi posekana stara drevesa, ki niso primerna za presaditev) in še posebej večja drevesa. Pri drevesnih vrstah, pri katerih se pričakuje majhen uspeh presaditev starih dreves (npr. dob, jesen), se za presaditev določijo mlajša drevesa. Zagotovi se sodelovanje strokovnjaka, ki bo opravil inventarizacijo, določil drevesa za presaditev (število in lokacije) in predlagal ustrezna mesta za prestavitve dreves.

(7) Na zračni strani nasipov se ponekod v skupnem deležu ene tretjine vseh teh površin uredijo suhi travniki kot rastišča kukavičevk tako, kot je navedeno v petem odstavku prejšnjega člena.

(8) Brežine visokovodnih energetskega nasipov na vodni strani se razširijo na levih in desnih brežinah bazena, tako da se zagotovi razgibanost, podobna naravni, z različnimi nakloni in zveznimi prehodi v raščeni teren ter z vgradnjo kamnov ali skal različne velikosti.

(9) Ureditev brežin bazena vključuje:

- ozelenitev zgornjega dela utrjenih brežin z avtohtonim rastjem (na vodni strani nasipov – zasaditev grmovnic in plezalk na območju kamnitih oblog, setev trave in semena drevnine – vse kot začetni ukrepi, ki bodo omogočili nadaljnji razvoj ozelenjevanja brežin);
- sonaravno ekoremediacijsko ureditev, ki vključuje npr. protierozijski pas trstičja, kašte, fašine, zasaditev obrežnega rastja v skupnem obsegu najmanj 37 ha, in sicer na erozijsko manj obremenjenih mestih. Kamnometi na brežini struge se naredijo le na nujno potrebnih odsekih;
- zasaditev drevnine na brežinah in ob vznožju nasipov vzdolž bazena na zračni strani nasipov, ob poteh in drenažnih kanalih, ureditev neporavnanih kamnitih oblog;
- ob dostopih na nasipe se namestijo opozorilne table z napisi, ki prepovedujejo zadrževanje ljudi v času poplav.

(10) Za vse prizadete vrste in habitatne tipe se ob pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in poročila o vplivih na okolje zagotovijo strokovne podlage (elaborat) za natančno določitev lokacij nadomestnih habitatov in njihove ureditve ter vzdrževanje, vključno z ureditvijo prehoda za vodne organizme.

(11) Renaturacija Sotle se kot izravnalni ukrep uredi v okviru rešitev za zagotavljanje varnosti pred visokimi vodami Sotle.

47. člen

(čas izvajanja del z vidika ohranjanja narave)

Izvajalci morajo posege čim bolj prilagoditi življenjskemu ciklu živali:

- hrupnejša dela in posek rastja naj se opravljajo od avgusta do marca, to je v negnezditvenem obdobju ptic. Od aprila do julija se dejavnosti na gradbišču omejijo na manj hrupna dela, v tem času se ne seka rastje, posegi v obrežno rastje se omejijo na najmanjši mogoči obseg. Posek rastja naj ne bo sočasno na celotnem odseku, temveč postopen;
- gradbena dela v Krki in Savi s pritoki se zaradi zmanjšanja vplivov na kakovost in pretok vode, povečanje kalnosti in druge motnje v vodotokih ter s tem vplivov na ribje populacije v Krki opravljajo zunaj časa drsti nesalmonidnih vrst rib, ki traja od 1. marca do 30. junija, gradnja v Krki se opravi tudi zunaj razmnoževalnega obdobja vidre, ki traja od decembra do aprila; tako so gradbena

dela v Krki dopustna od 1. julija do 30. novembra. V Savi morajo biti vsi posegi zunaj časa drsti nesalmonidnih vrst rib, ki traja od 1. marca do 30. junija; tako so dela v Savi dopustna od 1. julija do 28. februarja. V pritokih Save se vsi posegi načrtujejo zunaj časa drsti avtohtonih vrst rib od 1. decembra do 30. junija; tako so dela v teh potokih dopustna od 1. junija do 30. novembra. Vsi posegi naj bodo v čim krajšem mogočem času, da bo vpliv na vidro in ribji živelj Krke in Save ter pritokov Save čim manjši;

- osebkni navadnega škržka iz izlivnega dela Krke se pred začetkom izvajanja posegov v Krki preselijo v Krko gorvodno od meje državnega prostorskega načrta;
- gradnja daljnovoda in vzdrževalna dela pod daljnovodom (sečnja, košnja) se opravljajo v času, ko ne bodo motili razmnoževanja dvoživk in ptic na tem območju in so dopustni od 1. septembra do 29. februarja;
- posegi na širšem območju Prilipske mrtvice in širšega območja pritokov Save se lahko začnejo v avgustu ali pozneje, ko so paglavci dvoživk že preobraženi in imajo možnost umika iz vodnih habitatov;
- drevje se seka postopno, ko ptice ne gnezdiyo;
- urejanje na športnorekreacijskem območju Grič mora potekati v nerazmnoževalnem obdobju živali, to je od 1. oktobra do 28. februarja.

49. člen

(varovanje kmetijskih in gozdnih zemljišč)

(1) Za kmetije, ki zaradi posameznih ureditev, ki so predmet državnega prostorskega načrta, izgubijo kmetijska zemljišča, morajo investitorji teh ureditev narediti sanacijske programe, pri tem pa se upošteva tudi strokovna podlaga Izdelava ocen vpliva na kmetijsko proizvodnjo in izdelava preusmeritvenih načrtov za izbrane kmetije na območju HE Mokrice (Center za razvoj podeželja in kmetijstva, Preserje, december 2011) in za območje Vzhodne obvoznice Brežic v skladu s strokovno podlago Posledice izgradnje vzhodne obvoznice Brežic v sklopu gradnje HE Mokrice na ekonomičnost kmetijske pridelave ter preučitev možnosti za ohranitev kmetijskih pridelovalnih kapacitet (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, januar 2013).

(2) S tesnilnimi zavesami in drugimi ukrepi za uravnavanje gladine podzemne vode se na kmetijskih zemljiščih zagotovi ohranjanje gladine podzemne vode 1,5 m pod nivojem kmetijskih zemljišč, če ni že v današnjem stanju višja.

(3) Zagotovi se monitoring kmetijskih zemljišč. Na podlagi njegovih izsledkov višinskih kot gladine podzemne vode se na kmetijskih zemljiščih ob akumulacijskem bazenu na območju morebitnih sprememb kote gladine podzemne vode izvedejo hidromelioracijski ukrepi.

(4) Posamezni investitorji odkupijo zemljišča, na katerih se izvaja poseg, in ostanke zemljišč, ki bi zaradi izvedbe posega ostali manjši od 0,3 ha.

(5) Morebitni posegi na njivskih površinah, katerih namenska raba se ne spremeni, morajo biti opravljeni v poznojesenskem in zimskem obdobju.

(6) S površin, ki so namenjene gradnji objektov in akumulacijskega bazena, se pobere rodovitni del tal in odloži na primernih lokacijah. Odstranjena tla se uporabijo za rekultivacijo in sanacijo razvrednotenih zemljišč na območju državnega prostorskega načrta ter za rekultivacijo in sanacijo razvrednotenih in manj kakovostnih kmetijskih zemljišč v širši okolici. Posegi potekajo pod nadzorom pedologa tudi ob upoštevanju ugotovitev Elaborata uporabe rodovitnega dela tal iz območja državnega prostorskega načrta hidroelektrarne (Agrarius, d. o. o., december 2011 in dopolnitev januar 2013).

(7) Pri poglobitvah terena na Čateškem polju se najprej odgrne zgornji sloj tal, zatem se odstranijo spodnje plasti do ustrezne kote, na koncu pa se živica ponovno razgrne po znižanem terenu; celotno območje znižanega terena se rekultivira, tako da se uredijo travniki.

(8) Začasno zasedena zemljišča se po končani gradnji rekultivirajo in ponovno usposobijo za kmetijsko obdelavo.

(9) Obstoječi hidromelioracijski sistemi se glede na načrtovane posege in ureditve rekonstruirajo ali prilagodijo, tako da se zagotovi njihovo nadaljnje delovanje.

(10) Investitorji med gradnjo in po njej omogočijo dostop do kmetijskih zemljišč in obdelovanje kmetijskih zemljišč, ki se ne preurejajo, ter do sosednjih gozdnih zemljišč in gospodarjenje z gozdom pod enakimi pogoji kakor doslej.

(11) Dovožne poti pri gradnji nasipov morajo v čim večjem obsegu potekati po notranji strani akumulacijskega jezera zaradi čim manjšega začasnega zasedanja gozdnih in kmetijskih površin. Dostopi do vode za namakanje kmetijskih zemljišč se uredijo v skladu z 20. členom te uredbe.

(12) Na površinah, ki bodo prizadete z gradnjo načrtovanih ureditev, je dopustna zložba – komasacija kmetijskih zemljišč.

(13) Pred posekom na območjih gozda in obvodne zarasti se skupaj z zavodom, pristojnim za gozdove, določi površina za posek in popiše lesna masa. Po končani gradnji se sanirajo morebitne poškodbe na gozdnem drevju in gozdnih poteh ter začasnih gradbenih površinah, iz gozda pa se odstrani ves neporabljen material.

(14) Na gozdnih posekah se zagotovijo ukrepi za vzpostavitev čim naravnejšega gozdnega roba.

(15) Pri sečnji se dosledno upošteva gozdni red, pri spravilu pa se uporabljajo lažji stroji oziroma se spravilo opravlja pozimi, ko so tla zavarovana s snegom ali zamrznjena.

50. člen
(varstvo pred požarom)

- (1) Požarna varnost obstoječih objektov se zaradi izvedbe državnega prostorskega načrta ne sme poslabšati.
- (2) Med obratovanjem se v objektu HE Mokrice zagotovi protipožarni sistem v skladu z veljavnimi predpisi o požarnem varstvu.
- (3) Dostop do bazena za dodatno črpanje požarne vode se zagotovi na območju dostopov do vode za namakanje, na rekreacijskih območjih in na posebej za ta namen urejenih dostopih.
- (4) Manipulativne površine za intervencijska vozila in druge potrebe gašenja požara ter za varen umik ljudi in premoženja se zagotovijo na ploščadi ob jezovni zgradbi in posameznih rekreacijskih ureditvah. Na območju jezovne zgradbe se zagotovijo razmere za varen umik ljudi ob nesreči.
- (5) Varstvo pred požarom pri daljnovodu mora biti zagotovljeno z zadostnimi odmiki objektov od vodnikov, odmiki drevja od stebra daljnovoda najmanj 3 m in z uporabo negorljivega materiala na objektih pod daljnovodom.

51. člen
(varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami)

- (1) Investitor objektov energetske ureditve pred začetkom obratovanja hidroelektrarne izdela načrt ukrepov, oceno ogroženosti ter načrt zaščite in reševanja ob morebitni porušitvi jezovne zgradbe. Pri načrtovanju objektov se izdela in upošteva študija o ogroženosti zaradi morebitne porušitve jezu oziroma poplavnega vala, upoštevajo pa se tudi posledice porušitve jezovne zgradbe, morebitne okvare ali napake pri obratovanju zapornic ali posledice izjemno visokih voda ter predvidijo ustrezni ukrepi. Vzpostavi se ustrezen alarmni sistem ali varnostni protokol, ki ob porušitvi katere od gorvodnih hidroelektrarn v verigi zagotovi ustrezno obratovanje hidroelektrarne.
- (2) Zagotovi se protierozijska zaščita površin, določenih v 21. členu te uredbe.
- (3) Območja retenzijskih površin se označijo z opozorili o morebitnih poplavah ob nastanku izrednih razmer (visoke vode) in evakuaciji s teh površin. V projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja se predvidi način vidnega ali zvočnega obveščanja pred začetkom prelivanja in določijo ukrepi za fizično preprečitev dostopa nepooblaščenim na nevarna območja.
- (4) Na območjih za rekreacijo ob vodnih površinah, na katerih se predvideva zadrževanje večjega števila oseb, se v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja predvidijo otoki z opremo za reševanje iz vode.

(5) Prepreči se dostop plovil in oseb (plavalcev) v akumulacijskem bazenu do objekta HE Mokrice, tako da se približno 200 m pred jezovno zgradbo namestijo opozorilne table o prepovedi približevanja in zagotovijo drugi ustrezni ukrepi.

(6) Rekreativne dejavnosti na območju akumulacijskega bazena in na poplavnih območjih ob visokih vodah niso dovoljene.

52. člen (varstvo tal)

(1) Pri gradnji se uporabljajo prevozna sredstva in gradbeni stroji, ki so tehnično brezhibni, in material, za katerega obstajajo dokazila o neškodljivosti za okolje. Preprečijo se emisije prahu s prometnih in gradbiščnih površin ter odlagališč gradbenega materiala z vlaženjem teh površin v sušnem in vetrovnem vremenu; prepreči se tudi odtekanje voda z gradbiščnih površin na kmetijske obdelovalne površine. Predvidijo se nujni ukrepi za odstranitev in odlaganje materiala, ki vsebuje škodljive snovi zaradi nezgod na tehnoloških površinah.

(2) Izvajalec zemeljskih del za sanacijo kmetijskih površin zagotovi izdelavo tehnološkega elaborata – projekta o ravnanju in uporabi rodovitnega dela tal.

(3) Vsa dela se morajo opravljati v obdobju, ko tla niso preveč razmočena, kar se določi z nadzorom med gradnjo, tako da se preprečijo stiskanje, onesnaženje ter uničenje tal. Med gradnjo se vodi tudi evidenca o mestih in količinah odstranjenega materiala ter o začasnih odlagališčih, pa tudi o nadaljnji uporabi za sanacijo.

(4) Onesnažena tla z morebitnih divjih odlagališč odpadkov in podobno se sanirajo na območju akumulacijskega bazena do zunanje meje drenažnih kanalov in na območjih vseh drugih gradbenih posegov v sklopu izvedbe državnega prostorskega načrta.

(5) Pred zaježitvijo bazena se odstranijo vegetacijski pokrov in površinske humusne plasti tal s tistega območja poplavitve, ki ni pomembno za naravno protierozijsko zaščito in ohranjanje habitatov.

(6) Rodovitni del tal, ki se na območju obvoznice odstrani, se uporabi za rekultivacijo in ureditev obcestnega prostora te ceste. S celotne površine akumulacije se pred poplavitvijo odstrani rodovitni del tal v obsegu približno 0,78 mio m³, ki se uporabi pri ureditvah v sklopu državnega prostorskega načrta ter sanaciji razvrednotenih površin in izboljšavi kmetijskih zemljišč na območju državnega prostorskega načrta in zunaj njega. Rodovitni del tal se odstrani in premesti, tako da se prepreči onesnaženje s škodljivimi snovmi in manj kakovostnim materialom. Začasna odlagališča tal morajo biti narejena tako, da se ohranita rodovitnost in količina tal, pri čemer se ne smeta mešati mrtvica in živica. Če celotne količine rodovitnega dela tal ne bo mogoče v kratkem času uporabiti na prej navedene načine, se preostanek do končne uporabe začasno odloži tudi za daljši

čas, pri čemer je dopustna tudi uporaba večjih in višjih odlagališč, na katerih ne bo zagotovljena ohranitev rodovitnosti odloženih tal. Začasna odlagališča rodovitnega dela tal se uredijo pod nadzorom pedologa. Lokacije za ta odlagališča se določijo zunaj poplavnih območij v dogovoru z lastniki zemljišč in lokalno skupnostjo. Dopustno je začasno odlaganje na območjih odlagališč sedimentov, pri čemer se lokacija in čas trajanja odlaganja uskladita s predvideno rabo prostora na teh območjih.

(7) Način odstranjevanja in odlaganja rodovitnega dela tal se pri nadaljnjem projektiranju določi v poročilu o vplivih na okolje in upošteva pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(8) Začasne prometne in gradbene površine ter odlagališča materiala se uporabijo infrastrukturne površine in površine, na katerih so tla manj kakovostna.

52. člen (varstvo tal)

(1) Pri gradnji se uporabljajo prevozna sredstva in gradbeni stroji, ki so tehnično brežhibni, in material, za katerega obstajajo dokazila o neškodljivosti za okolje. Preprečijo se emisije prahu s prometnih in gradbiščnih površin ter odlagališč gradbenega materiala z vlaženjem teh površin v sušnem in vetrovnem vremenu; prepreči se tudi odtekanje voda z gradbiščnih površin na kmetijske obdelovalne površine. Predvidijo se nujni ukrepi za odstranitev in odlaganje materiala, ki vsebuje škodljive snovi zaradi nezdgod na tehnoloških površinah.

(2) Izvajalec zemeljskih del za sanacijo kmetijskih površin zagotovi izdelavo tehnološkega elaborata – projekta o ravnanju in uporabi rodovitnega dela tal.

(3) Vsa dela se morajo opravljati v obdobju, ko tla niso preveč razmočena, kar se določi z nadzorom med gradnjo, tako da se preprečijo stiskanje, onesnaženje ter uničenje tal. Med gradnjo se vodi tudi evidenca o mestih in količinah odstranjenega materiala ter o začasnih odlagališčih, pa tudi o nadaljnji uporabi za sanacijo.

(4) Onesnažena tla z morebitnih divjih odlagališč odpadkov in podobno se sanirajo na območju akumulacijskega bazena do zunanje meje drenažnih kanalov in na območjih vseh drugih gradbenih posegov v sklopu izvedbe državnega prostorskega načrta.

(5) Pred zaježitvijo bazena se odstranijo vegetacijski pokrov in površinske humusne plasti tal s tistega območja poplavitve, ki ni pomembno za naravno protierozijsko zaščito in ohranjanje habitatov.

(6) Rodovitni del tal, ki se na območju obvoznice odstrani, se uporabi za rekultivacijo in ureditev obcestnega prostora te ceste. S celotne površine akumulacije se pred poplavitvijo odstrani rodovitni del tal v obsegu približno 0,78 mio m³, ki se uporabi pri ureditvah v sklopu državnega prostorskega načrta ter sanaciji razvrednotenih površin in

izboljšavi kmetijskih zemljišč na območju državnega prostorskega načrta in zunaj njega. Rodovitni del tal se odstrani in premesti, tako da se prepreči onesnaženje s škodljivimi snovmi in manj kakovostnim materialom. Začasna odlagališča tal morajo biti narejena tako, da se ohranita rodovitnost in količina tal, pri čemer se ne smeta mešati mrtvica in živica. Če celotne količine rodovitnega dela tal ne bo mogoče v kratkem času uporabiti na prej navedene načine, se preostanek do končne uporabe začasno odloži tudi za daljši čas, pri čemer je dopustna tudi uporaba večjih in višjih odlagališč, na katerih ne bo zagotovljena ohranitev rodovitnosti odloženih tal. Začasna odlagališča rodovitnega dela tal se uredijo pod nadzorom pedologa. Lokacije za ta odlagališča se določijo zunaj poplavnih območij v dogovoru z lastniki zemljišč in lokalno skupnostjo. Dopustno je začasno odlaganje na območjih odlagališč sedimentov, pri čemer se lokacija in čas trajanja odlaganja uskladi s predvideno rabo prostora na teh območjih.

(7) Način odstranjevanja in odlaganja rodovitnega dela tal se pri nadaljnjem projektiranju določi v poročilu o vplivih na okolje in upošteva pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(8) Začasne prometne in gradbene površine ter odlagališča materiala se uporabijo infrastrukturne površine in površine, na katerih so tla manj kakovostna.

53. člen (varstvo zraka)

(1) Med gradnjo se onesnaženje zraka zmanjša z ustreznim vzdrževanjem in upravljanjem delovnih strojev in prometnih vozil ter uporabo tehnično brezhibnih gradbenih strojev in prevoznih sredstev. Zagotovi se vlaženje sipkega materiala, nezaščitenih površin, prometnih površin na javnih cestah in gradbišču, prepreči pa se tudi raznašanje materiala z gradbišča.

(2) Skladišča ali začasna odlagališča razsutega gradbenega materiala se uredijo čim bližje gradbišču in v čim večji oddaljenosti od naselij.

54. člen (varstvo voda)

(1) Zaradi gradnje hidroelektrarne in drugih ureditev, ki se načrtujejo z državnim prostorskim načrtom, se vodni režim, posebno pa odtok visokih voda, ne sme poslabšati. Zagotavlja se ohranitev retenzijskih površin. Vzdržuje se ustrezen hidravlični režim v retenzijskem prostoru, nasipavanje ni dovoljeno.

(2) Na območju državnega prostorskega načrta se zagotovi sanacija virov onesnaženja Save, v skladu z Operativnim programom o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih voda, še pred polnitvijo akumulacije.

(3) Brežine Save se uredijo skladno z 9., 10., 20., 30. in 44. členom te uredbe, poglobljanje struge Save pa skladno z 9. členom te uredbe. Pritoki Save, Sromljica in Bučlen se uredijo skladno s 17., 18., 24. in 44. členom te uredbe.

(4) Pri gradnji na priobalnem zemljišču vodotokov se čim bolj upošteva varovanje priobalnega zemljišča z odmikom 5 m od vodnega zemljišča pritokov Save, stebri daljnovoda se ne postavijo v brežine in struge vodotokov, prav tako ne opore premostitev čez potoke.

(5) Na vodnem in priobalnem zemljišču vodotokov ni dovoljeno postavljati naprav in objektov, ki ogrožajo stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjšujejo varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirajo normalen pretok vode in plavja ter onemogočajo obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

(6) Med gradnjo in obratovanjem se v vodotokih zagotovi ekološko sprejemljiv pretok in izvajajo se ukrepi, da ob poseganju v brežine ali struge vodotokov v vodi ni neprekinjene kalnosti.

(7) Odvajanje vode s cestnih površin se uredi tako, da se prepreči onesnaženje tal, podzemnih voda, stoječih površinskih voda ali vode, namenjene pripravi pitne vode. Na območjih ureditve dostopne ceste, parkirišč, utrjenih površin gradbišča in na drugih manipulativnih površinah hidroelektrarne se voda odvaja prek lovilnikov olj in maščob, tako da se v strugo Save in pritokov spušča le čista padavinska voda oziroma voda, po kakovosti ustrezna predpisom in navodilom, ki določajo, katere snovi se štejejo za nevarne in škodljive, ter predpisom, ki urejajo emisije snovi in toplote pri odvajanju voda v vode in javno kanalizacijo. Na sistem odvajanja vode ne sme biti priključen iztok komunalnih ali drugih onesnaženih (tehnoloških) voda.

(8) Vse onesnažene vode, zbrane s cestnih in drugih povoznih površin, se pred izpustom v najbližji površinski vodotok ali drug odvodnik ustrezno očistijo. V naravne odvodnike se spušča le voda, ki po kakovosti ustreza predpisom o varovanju voda. Natančnejši ukrepi se določijo v poročilu o vplivih na okolje.

(9) Med gradnjo se izkopani material ne odlaga v pretočni profil vodotoka. Morebitna začasna odlagališča presežkov zemeljskega materiala se med gradnjo uredijo tako, da se prepreči erozija in da ni oviran odtok zalednih voda.

(10) Izvedba betonskih del ne sme povzročati onesnaženja vodotoka z betonom. Neposredno odvajanje tehnološke odpadne vode v površinski vodotok je prepovedano.

(11) Preprečita se splakovanje delovnega orodja in spuščanje betonskega mleka ali cementnih odpadkov v vode.

(12) Manipulativne površine (ploščadi), na katerih se pretaka gorivo in opravljajo manjša popravila tehničnih naprav, se opremijo z lovilniki olj, da ni mogoče neposredno

odtekanje odpadnih in izcednih voda v tla, podzemne vode, stoječe površinske vode ali vode, namenjene pripravi pitne vode. Gradnja utrjene ploščadi, opremljene z začasnimi zbirnimi kanali, zbirnikom voda in lovilniki olj (mogoči ukrepi za ravnanje z odpadnimi vodami), se predvidi že v programu gradbenih del.

(13) Ob razlitju nevarnih tekočin se onesnaženi material odstrani in odloži na ustrezno odlagališče. Izvajalci in vzdrževalci hidroelektrarne in obvoznice pripravijo načrte za takojšnje učinkovito ukrepanje ob razlitju onesnaževal (gorivo, olja in druge za vodne vire škodljive suspenzije), ločeno med gradnjo in obratovanjem, ki jih potrdi ministrstvo, pristojno za okolje. Načrti vključujejo način obveščanja ustreznih strokovnih služb o morebitni nezgodi, predvidene ukrepe za preprečevanje vdora nevarnih snovi v podzemno vodo ter ukrepe za odstranitev sedimenta in izbiro lokacije za odlaganje onesnaženega sedimenta. Med gradnjo se vodi evidenca nevarnih snovi, ki se uporabljajo na gradbišču.

(14) Z gradbenotehničnimi rešitvami investitorji zagotovijo kar največjo zaščito pred izlitjem onesnaževal s cestišča.

(15) Uporabi se način tesnjenja akumulacijskega bazena in po potrebi tak sistem drenažnih kanalov, ki ohranja gladino podzemne vode na območju suhih travišč vsaj 2 m pod tlemi.

(16) Za spremljanje radioaktivnosti in drugih parametrov kakovosti vode se redno izvaja monitoring vode v akumulacijskem bazenu.

(17) Na začasnem odlagališču izkopanega materiala in celotnem območju gradnje objektov, prevoznih poti in drugih manipulativnih površin se zagotovita zbiranje in predčiščenje odpadnih voda, če nastajajo, z zadrževalniki padavinskih voda, usedalniki oziroma lovilniki olj.

(18) Izvaja se monitoring gladine podzemne vode, po potrebi pa se kota njene gladine uravnava po sistemu drenažnih kanalov in s tesnitvijo visokovodno-energetskih nasipov, tako da se zadosti potrebam varstva narave, oskrbe s pitno vodo in kmetijstva.

(19) Izdelajo se smernice dobre prakse za kmetijstvo za zmanjševanje vpliva na obremenjevanje podzemnih voda in omejevanje eutrofikacije v akumulaciji zaradi čezmernega gnojenja.

55. člen

(sorazmerni ukrepi za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda)

(1) Zamuljevanje dna vodnega telesa se preprečuje z rednim strojnim čiščenjem. V kolikor so sedimenti kontaminirani, se odložijo na za ta namen primerna odlagališča.

(2) Dolvodno od hidroelektrarne Mokrice se zagotovi približek naravne dinamike pretoka. Režim spuščanja vode iz akumulacije mora dopuščati nihanje pretokov, vendar hitrost dviga gladine spodnje vode ne sme biti tako velika, da bi se pojavilo povečano izpiranje materiala ter posledično poglobljanje vodotoka in odplakovanje vodnih organizmov. Z ukrepom se kontrolirano regulirajo hitrosti dviga spodnje vode, da ne pride do negativnih vplivov na morfologijo struge in vodne organizme. Ukrep se izvaja na zadnji pregradi v verigi hidroelektrarn in v primeru izgradnje hidroelektrarn na hrvaški strani ni več potreben.

(3) Kontinuirano se zagotavlja premeščanje rinjenih plavin. Prag prelivnih polj mora biti zasnovan tako, da je na nivoju dna sedanje struge in ne sme ovirati premeščanja plavin skozi bazen pri visokih vodah. Po potrebi naj se premeščajo plavine na mesta, kjer jih lahko ob visokih vodah odnese tok navzdol.

(4) Na mestih v akumulaciji, kjer ni nevarnosti odplavitve, se sidrajo odmrla drevesa, s čimer se vpliva na morfologijo struge (tolmuni, prodišča, meandri) in hidravlične lastnosti ter na kopičenje anorganskih in organskih delcev. Sidranje odmrlih dreves ima ključno vlogo pri nastajanju kakovostnih obrežnih habitatov v rekah. Pozitiven je vpliv na produkcijo nevretenčarjev in rib. Ukrep se izvede na način, da dreves visoka voda ne odplavi.

(5) Na brežinah akumulacije se zasadi in vzdržuje avtohtono obrežno vegetacijo, značilno za Savo na tem odseku.

(6) Na erozijsko manj obremenjenih mestih se izvedejo sonaravne ureditve brežin, kot so npr. protierozijski pas trstičevja, vrbovi, potaknjenci, vrbovi popleti, plotovi, kašte, fašine ipd. Za zagotovitev pogojev za doseganje dobrega ekološkega potenciala se vzpostavi hidromorfološke strukture (akumulacije plavnega lesa, vodne brazde) in obrežne strukture (obtoki, kotanje z zastalo vodo, zapadlo drevje).

(7) Na notranjih brežinah akumulacije se tam, kjer je to hidravlično izvedljivo, oblikujejo manjši zalivi reda velikosti od 2 do 10 metrov, z različnimi globinami vode (sipine, tolmuni).

(8) Pri jezovni zgradbi se zagotovita ustrezen prehod za ribe in njegova funkcionalnost. Ribji prehod se dimenzionira tako, da se zagotovi prehajanje najmanjših in najšibkejših ribjih vrst, s čimer se omogoči izmenjava genetskega materiala, pomembnega za razvoj in ohranjanje ribjih vrst. Migracije rib se lahko omogoči tudi s premeščanjem rib, ki se jih izlovi dolvodno od ovire in premosti gorvodno od ovire v vodotoku.

56. člen
(varstvo pred hrupom)

(1) Na celotni trasi obvoznice in križišč je potrebna absorpcijska – tišja obrabna plast vozišča. Na mostu čez Savo in na premostitvenih objektih čez železnico se naredijo tihe dilatacije.

(2) Ob trasi obvoznice se naredijo:

- protihrupni nasip PN-01 višine 0,5 m do 3,5 m v skupni dolžini 149 m (glavna os),
- protihrupna ograja APO-02 višine 3 m v dolžini 146 m (glavna os) in
- protihrupna ograja APO-03 višine 2 m v dolžini 131 m (prestavitev 1–6).

(3) Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja se preveri potreba po izvedbi pasivne protihrupne zaščite objekt Sodarska pot 27 (parc. št. 96/4, k. o. 1283 Črnc).

(4) Za zmanjšanje hrupa se izvajajo osnovni omilitveni ukrepi varstva pred hrupom, ki se določijo na podlagi izsledkov strokovne ocene obremenitve okolja s hrupom s predlogom protihrupnih ukrepov, predvidoma pa:

- uporaba delovnih naprav in gradbenih strojev, opremljenih s certifikati o zvočni moči, ki ne sme presegati zakonsko predpisanih vrednosti;
- izvajanje hrupnih gradbenih del samo ob delavnikih med 7. in 18. uro;
- načrtovanje prevoznih poti na gradbišče čim bolj zunaj stanovanjskih območij;
- izvedba protihrupnih barier za zaščito stavb z varovanimi prostori pri preseganju mejnih vrednosti hrupa.

(5) Pri začasni ali občasni čezmerni obremenitvi okolja se pridobi dovoljenje za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja, o čemer je treba pridobiti soglasje lokalne skupnosti. Z objavo na svetovnem spletu in v enem od časopisov, ki pokrivajo območje prizadete občine, se obvesti tudi javnost.

(6) Območje državnega prostorskega načrta za območje HE Mokrice je opredeljeno kot območje III. stopnje varstva pred hrupom (vodne površine, posamezna območja razpršene poselitve, območja neposredno ob naseljih, ki se bodo uporabljala tudi za rekreacijo) ter kot območje IV. stopnje varstva pred hrupom (kmetijske in gozdne površine, območje hidroenergetske infrastrukture), kar je večji del območja državnega prostorskega načrta. Na območju državnega prostorskega načrta HE Mokrice skladno z obstoječo in predvideno namensko rabo ni naselij.

57. člen

(varstvo pred elektromagnetnim sevanjem)

(1) Pri načrtovanju in graditvi objektov in naprav, ki so viri elektromagnetnih sevanj se upošteva predpise, ki urejajo elektromagnetno sevanje v naravnem in življenjskem okolju.

(2) Varovalni pas priključnega daljnovoda:

- širina varovalnega pasu nadzemnega voda je 30 m (15 m levo in desno od osi priključnega daljnovoda), ki je razširjena tam, kjer je to potrebno zaradi poseka gozdne vegetacije,
- območje varovalnega pasu podzemnega voda znaša 6 m (3 m levo in desno od osi kablanskega sistema),
- celotno območje varovalnega pasu nadzemnega voda in podzemnega voda se šteje za II. območje varstva pred elektromagnetnim sevanjem.

(3) V varovalnem pasu priključnega daljnovoda je prepovedana gradnja objektov, v katerih prebivajo ali se zadržujejo ljudje ali se v njih skladišči vnetljiv material. Pod daljnovodom je prepovedano tudi parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive in eksplozivne snovi.

58. člen

(varstvo pred svetlobnim onesnaževanjem)

(1) Za razsvetljavo med obratovanjem načrtovanih objektov in ureditev se smejo uporabiti le svetilke, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je enak 0 %. Namestitvev svetilk naj se čim bolj omeji, po polnoči naj se moč osvetljevanja zmanjša, reklamna in okrasna osvetlitev naj se prepove, objekti naj imajo svetila opremljena s senzorji oziroma s samodejnim vklopom in izklopom. Upravljalavec razsvetljave zagotovi, da podnevi od jutra do večera ni prižgana, razen v zelo slabih vremenskih razmerah (npr. v gosti megli, močnem dežju ali sneženju).

(2) Prepovedana je uporaba svetlobnih snopov kakršne koli vrste ali oblike, mirujočih ali premikajočih se, če so usmerjeni proti nebu ali površinam, ki bi jih lahko odbijale proti nebu.

VIII. ETAPNOST IZVEDBE PROSTORSKE UREDITVE

59. člen

(etapnost izvedbe)

(1) Prostorske ureditve se izvajajo postopno na celotnem območju gradnje, delitev na manjše, zaključene funkcionalne celote je dopustna glede na izbrano tehnologijo gradnje in skladno z dinamiko dajanja investicijskih pobud, če se izvajanje posameznih ureditev med seboj uskladi. Najprej se pripravijo gradbišče hidroelektrarne z ureditvijo dostopnih cest in poti ter druge pripadajoče prometne, energetske, vodovodne in druge komunalne infrastrukture. Dela se po tehničnih možnostih časovno uskladijo z zahtevami okoljskega poročila in poročila o vplivih na okolje, upoštevajoč čim večje varovanje naravnega okolja in vegetacijsko obdobje, ribjo drst in druge živalske razvojne cikle.

(2) Pred dvigom vode v bazenu na obratovalno gladino in začetkom obratovanja hidroelektrarne se zagotovijo dokončne ureditve vseh objektov in naprav, potrebnih za njeno delovanje, in vse ureditve, ki so potrebne zaradi vplivov, tudi sanacija odlagališč odpadkov na območju predvidene ureditve in ureditve za zagotavljanje poplavne varnosti naselij na vplivnem območju hidroelektrarne.

(3) Zagotovi se časovno usklajen potek gradnje infrastrukturnih vodov, naprav in objektov.

(4) Splavnica in pristanišča se lahko naredijo po končani gradnji hidroelektrarne, tako da pri tem ni moteno delovanje hidroelektrarne. Splavnica se premosti sočasno z njeno gradnjo.

(5) Pri uporabi objektov na športnorekreacijskih območjih Grič in Mostec ter pri Prilipski mrtvici se upošteva, da bo poplavna varnost, predvidena z državnim prostorskim načrtom, zagotovljena šele po zgraditvi hidroelektrarne Mokrice.

(6) Ukrepi za zagotavljanje poplavne varnosti zunaj vplivnega območja hidroelektrarne, na izlivnih delih vodotokov Prilipski potok, Drnovec, Orehovec, Grajski potok, Gabernica, Mali Drnovec, Drašček ter na območju Krke se izvedejo sočasno z ureditvijo, potrebno za obratovanje hidroelektrarne Mokrice.

IX. DRUGI POGOJI IN ZAHTEVE ZA IZVAJANJE DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

60. člen (monitoring)

1) Investitorji zagotovijo celostne načrte monitoringa pred gradnjo in po njej ter med obratovanjem za ureditve, načrtovane z državnim prostorskim načrtom, kakor je določeno v okoljskem poročilu ter se določi v poročilu o vplivih na okolje in programu okoljskega monitoringa.

(2) Pri določitvi monitoringa se smiselno upoštevajo točke že opravljenih meritev ničelnega stanja. Tam, kjer je mogoče, se monitoring prilagodi in uskladi z drugim obstoječim državnim in lokalnim spremljanjem stanja kakovosti okolja. Pri fizičnih meritvah stanja sestavin okolja (tla, površinske vode, količina in kakovost podzemne vode, zrak, hrup, živali in rastline) se zagotovi vsaj tolikšno število točk nadzora, da se pridobi utemeljena informacija o stanju posamezne sestavine okolja. Točke spremljanja stanja morajo omogočati kontinuirano pridobivanje podatkov. Monitoring se izvede v skladu s predpisi, ki urejajo prve meritve in obratovalni monitoring hrupa ter pogoje za njihovo izvajanje, in v skladu z usmeritvami iz poročila o vplivih na okolje. Ugotovitve monitoringa so javne. Investitorji morajo poskrbeti za dostopnost podatkov, predvsem Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije zaradi morebitnega dviga podzemne vode na neizkopane arheološke ostaline v tleh.

(3) Pred odlaganjem sedimentov na odlagališča so redne tudi meritve njihove onesnaženosti.

(4) Dodatni ustrezni in zaščitni ukrepi, ki jih morajo investitorji izvesti na podlagi ugotovitev monitoringa, so:

- dodatne tehnične in prostorske rešitve,
- dodatna zasaditev in ukrepi za preprečevanje erozije,
- sanacija poškodovanih območij, naprav ali drugih prostorskih sestavin,
- sanacija objektov ter kmetijskih in drugih zemljišč, za katere se glede na rezultate monitoringa ugotovi poslabšanje stanja zaradi gradnje in obratovanja hidroelektrarne ter drugih ureditev, načrtovanih z državnim prostorskim načrtom,
- sprememba rabe prostora,
- drugi ustrezni ukrepi.

(5) Investitorji zagotovijo nadzor nad posegi, ki se izvajajo na podlagi državnega prostorskega načrta.

(6) Zagotovi se redno spremljanje kakovosti podzemne vode na celotnem vplivnem območju HE Mokrice.

(7) Zagotovi se nadzor nad pravilnostjo vzpostavitve nadomestnih habitatov in mirnih območij ter drugih ureditev z vidika divjadi, predvsem ureditev za umik divjadi pred visokimi vodami. Nadzor opravlja predstavnik Zavoda za gozdove Slovenije.

(8) Zagotovi se nadzor nad pravilnostjo opravljenih del na melioracijskih sistemih in začasnem odlaganjem ter uporabo rodovitne prsti za izboljšanje oziroma vzpostavitev novih kmetijskih zemljišč. Nadzor opravlja usposobljen strokovnjak.

(9) Pred začetkom gradnje, med gradnjo, po zaključeni gradnji in po vsakokratnem dogodku visokih vod, ki potencialno ogrožajo avtocestne nasipe, je potrebno izvesti monitoring stanja erozije na brežinah avtoceste.

61. člen (vzdrževanje)

(1) Na območju državnega prostorskega načrta je dopustno vzdrževanje objektov.

(2) Investitorji načrtovanih ureditev v sklopu upravljanja organizirajo vzdrževanje v skladu z zahtevami za vzdrževanje, tako da se ohranja funkcionalnost teh ureditev.

(3) Objekti energetske ureditve, vodne in energetske infrastrukture v nedeljivem razmerju, spremljajoči in pomožni objekti ter objekti vodne infrastrukture se vzdržujejo na podlagi predpisa, ki ureja pogoje koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save.

(4) Zagotovi se vzdrževanje gozda in grmovne zarasti v varovalnem pasu priključnega daljnovoda, vključno z občasnim odstranjevanjem previsoko zraslega in nezaželenega rastja.

(5) Z brežin in prodišč pritokov Save se odstranjujejo plavje in naplavine, če povzročajo spremembo režima rečnega toka in posledično erozijo, poplavno ogroženost in preusmeritev rečnega toka.

(6) Ob brežinah akumulacijskega bazena, pritokov in drenažnih kanalov se redno vzdržuje obrežna zarast. Na brežinah nad zgornjo obratovalno gladino oziroma srednjo visoko vodo se ohrani zasaditev gibkega grmovnega rastja in dreves.

(7) Obrežno zavarovanje iz skal se vzdržuje le pri morebitnih poškodbah po visokih vodah. Visokovodni nasipi se redno vzdržujejo. Dopušča se zaraščanje brežin nasipov, vendar zarast ne sme povzročati poškodb oblog ali zmanjšati njihove trdnosti in namembnosti. Zagotovi se vzdrževanje drenažnih kanalov, tako da se zagotovita njihova funkcionalnost in vzdrževanje izlivnih delov pritokov, tako da ne bo preprečena njihova prehodnost za vodne organizme.

(8) Nadomestna habitata, mirna območja, renaturirana Gabernica, splavi in druge ureditve za gnezdenje ptic ter plitvine v bazenu se redno vzdržujejo, tako da se ohranja ugodno stanje vrst. Spremembe glede vzdrževanja teh ureditev so dopustne na podlagi ugotovitev monitoringov ob predhodni uskladitvi s pristojno službo za varstvo narave.

(9) Po končani gradnji se prepreči širjenje invazivnih vrst rastlin z redno košnjo in odstranjevanjem rastlin.

(10) Vzdrževalna dela se opredelijo s projektom obratovanja in vzdrževanja ali navodili za vzdrževanje, ki se pripravijo za vsako posamezno ureditev.

62. člen (organizacija gradbišča)

(1) Ob izdelavi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja se izdelava načrt gradbišča, vključno s prevoznimi potmi med gradnjo in morebitnimi lokacijami odlagališč materiala, ki ga ni mogoče urediti na območju državnega prostorskega načrta. Trase prevoznih poti in lokacije za odlagališča se izberejo tako, da so čim manj prizadeti bivalno in naravno okolje ter obstoječe ureditve in da ne posegajo na območja varstva kulturne dediščine.

(2) Gradbiščni plato za hidroelektrarno z vso potrebno infrastrukturo (pisarne, delavnice, skladišča, odlagališča, betonarna) se uredi na desnem bregu in v manjšem obsegu na levem bregu. Gradbišče se uredi tudi v neposredni bližini preliva v retenzijo na levem bregu.

(3) Za gradbišče jezovne zgradbe se napelje 20-kilovoltni kablovod z navezavo na obstoječi 20-kilovoltni daljnovod Mokrice. Zgradi se priključek na vodovod. Za gradbišče v bližini visokovodnega preliva se na levem bregu napelje 20-kilovoltni kablovod z navezavo na obstoječe elektroenergetsko omrežje.

(4) Med gradnjo se uporabljajo obstoječe občinske cestne povezave, ki se po potrebi utrdijo in prilagodijo za zagotovitev neoviranega dovoza strojev in potrebnega materiala. Med gradnjo so prevozi mogoči tudi po območjih gradbišča in dostopnih cestah do priključnega daljnovoda.

(5) Za gradnjo objektov hidroelektrarne se na levem bregu uporabi lokalna cesta R2-420/1335 Brežice–Dobova, na katero se navežejo:

- cesta skozi Mostec, ki vodi do broda na Savi,
- obstoječa poljska pot, ki vodi po desnem bregu regulirane Gabernice in se bo po končani gradnji uporabljala kot stalna dostopna cesta do visokovodnega preliva, in
- cesta skozi Loče ter v nadaljevanju obstoječa poljska pot do obtočnega kanala gradbene jame med gradnjo, ki se po končani gradnji ohrani kot stalna dostopna cesta do jezovne zgradbe.

(6) Glede na potrebe gradnje se lahko načrtujejo tudi druge, nove gradbiščne poti, s katerimi se bo prevoz med gradnjo čim bolj izognil naseljem; te poti se po končani gradnji lahko rekultivirajo.

(7) Dostopne poti do gradbišč se pri projektiranju gradbiščnih ureditev lahko izboljšajo v dogovoru z lokalno skupnostjo.

(8) S fazno gradnjo se zagotovi čim večja izravnava zemeljskega oziroma gradbenega materiala na območju državnega prostorskega načrta. Vgradni izkopani material se uporabi za gradnjo nasipov in druge ureditve na tem območju ter za izravnave terena. Del presežkov nenosilnega materiala se lahko odloži na za to predvidenih površinah zunaj državnega prostorskega načrta, opredeljenih v občinskih prostorskih aktih. Inertni material, ki nastane zaradi rušitve objektov, se odloži v skladu s predpisi, ki urejajo predelavo in odlaganje odpadkov.

(9) Med zemeljskimi deli se ne smejo ustvarjati začasne ali trajne mrtvice oziroma ribje pasti.

(10) Jezovna zgradba se gradi v eni gradbeni jami, pred njeno izvedbo se naredi obtočni kanal. Vzдолžni zaščitni nasipi gradbene jame se lahko zgradijo sočasno z izkopi obtočnega kanala, glavni del prečnih nasipov pa šele s postopnim urejanjem obtočnega kanala in preusmerjanjem Save.

(11) Pri izdelavi projektne dokumentacije se na območju akumulacijskega bazena opredelijo razpoložljive količine rodovitnega dela tal, prodnega in drugega materiala ter opredeli ravnanje z njim in določijo količine ter časovna dinamika.

(12) Gradbišča posameznih prostorskih ureditev se smiselno izvedljivo zavarujejo z zaščitno ograjo, tako da se zagotovita varnost in raba bližnjih objektov in zemljišč. Po končani gradnji se ograja odstrani.

(13) Med gradnjo se gradbišča ponoči ne osvetlujejo, razen v posebnih primerih, ko se uporabijo izključno svetilke, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je enak 0 %. Svetila za varovanje naj bodo opremljena s senzorji oziroma s samodejnim vklopom in izklopom.

(14) Zagotovi se taka organizacija gradbišča, da se prepreči vsakršno onesnaževanje vode, ki bi nastalo zaradi prevoza, skladiščenja in uporabe tekočega goriva in drugih nevarnih snovi. Vsa začasna skladišča in pretakališča goriva, olj in maziv ter drugih nevarnih snovi morajo biti zaščiteni pred možnostjo izliva v tla in vodotoke.

(15) Skladišča vnetljivih snovi se uredijo v tipskem zabojniku, opremljenem z lovilno posodo, nameščenem ob gradbiščni ograji in obdanem z varnostno ograjo.

(16) Manjša odlagališča polizdelkov se uredijo na deloviščih ob mestih vgrajevanja, delno pa v skladišču na glavnem gradbišču. Morebitno odlaganje polizdelkov zunaj gradbišč izvajalec uskladi s projektantom, izvajalcem nadzora in lokalno skupnostjo.

(17) Med gradnjo se ne posega v gozdove, na katerih ureditve s to uredbo niso predvidene. Štori in odvečen odkopni material, ki bi nastal pri gradnji, se ne odlagajo v gozd, ampak le na urejena odlagališča odpadnega gradbenega materiala ali se vkopljejo v zasip.

(18) Gradbeni material ali odpadki se ne odlagajo na najboljša kmetijska zemljišča ter območja ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.

(19) Pred začetkom opravljanja zemeljskih del se ob nadzoru biologa določijo površine, na katerih rastejo tujerodne invazivne vrste. Pri odkrivanju zgornjega sloja tal s teh površin se rodovitni del tal v debelini 40 cm odrine in odloži ločeno od zemljine s preostalimi površinami ter se dokončno odloži v globino akumulacije, tako da ga zalije voda in se prepreči nadaljnji razvoj tujerodnih invazivnih vrst steblik in njihovo širjenje v novo oblikovane obvodne prostore, bazen in vodotoke.

(20) Gradbeni stroji se prevažajo in gradbeni material se v glavnem dovažata po obstoječi infrastrukturi. Dodatne dovozne ceste do gradbišča, odlagališča gradbenega materiala, parkirišča in obračališča za tovorna vozila se predvidijo zunaj območij naravovarstveno pomembnejših habitatnih tipov.

(21) Poleg obveznosti, navedenih v 8. do 61. členu te uredbe, morajo investitorji in izvajalci med gradnjo tudi:

- organizirati gradbišče tako, da gradbiščne baze ne bo v neposredni bližini naselij, na območjih ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine ter na drugih varovanih območjih. K elaboratu organizacije gradbišča pridobi investitor soglasje lokalne skupnosti in potrebna druga soglasja pristojnih služb;
- zagotoviti posnetek stanja obstoječih cest in drugih površin, po katerih bo potekal gradbiščni promet oziroma po katerih se bo preusmerjal promet med gradnjo;
- zagotoviti ustrezno odvijanje motornega prometa in gibanja pešcev po obstoječem omrežju cest in poti, tako da se prometna varnost ne bo zmanjšala;
- zagotoviti ukrepe na obstoječem cestnem omrežju v takem obsegu, da se prometna varnost zaradi gradnje ne poslabša; zagotoviti dostope, ki so bili zaradi gradbenih posegov prekinjeni; urediti tudi dostope, ki nadomeščajo prekinjene obstoječe poti in v tej uredbi niso določeni, bodo pa utemeljeno zahtevani v postopku pridobitve dovoljenja za gradnjo;
- zagotoviti, da se odlagališča presežkov gradbenega materiala, gradbiščni objekti, skladišča materiala in druge ureditve v sklopu gradbišča umestijo samo na območjih državnega prostorskega načrta in na predhodno arheološko pregledanih območjih, ne pa na objektih ali območjih kulturne dediščine;
- zagotoviti, da se infrastruktura ne prestavlja na območja kulturne dediščine in da se križanja infrastrukture izvedejo tako, da te dediščine ne prizadenejo;
- na območjih varstva kulturne dediščine omogočiti opravljanje nadzora pristojnih služb nad izvajanjem posegov;
- sproti rekultivirati območja posegov
- pred začetkom del ustrezno urediti vse ceste za morebitni obvoz ali promet med gradnjo, po končani gradnji pa odpraviti vse poškodbe na teh cestah;
- ustrezno zaščititi infrastrukturne objekte, naprave in druge objekte, tako da se zagotovi nemotena oskrba po vseh obstoječih infrastrukturnih vodih in napravah, po končani gradnji pa odpraviti poškodbe na njih;
- zagotoviti, da se na gradbišču akumulacijskega bazena hidroelektrarne ne bo zadrževala voda v obdobjih, ko je velika verjetnost evtrofikacije vode zaradi biološko razgradljivih snovi ter manjše vsebnosti raztopljenega kisika v njej;
- zagotoviti vse potrebne varnostne ukrepe za preprečitev čezmernega onesnaženja tal, vode in zraka ob prevozu, skladiščenju in uporabi škodljivih snovi, ob nezgodah pa zagotoviti takojšnje ukrepanje ustrezno usposobljenih delavcev.

63. člen (dodatne obveznosti)

Poleg obveznosti, navedenih 8. do 61. členu te uredbe, morajo investitorji in upravljavci tudi:

- izvajati monitoring skladno s 60. členom te uredbe;
- opravljati redna vzdrževalna dela skladno z 61. členom te uredbe;
- pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja odpraviti poškodbe na infrastrukturnih objektih, napravah in drugih objektih, nastale zaradi gradnje in obratovanja hidroelektrarne ter drugih prostorskih ureditev, ki so predmet državnega prostorskega načrta;
- pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja z lokalnimi skupnostmi uskladiti popis obstoječih lokalnih cest in javnih poti ter druge infrastrukture, na katere bo vplivala gradnja;
- do pridobitve gradbenega dovoljenja za hidroelektrarno zagotoviti izdelavo projektne dokumentacije za omilitvene in izravnalne ukrepe, ki so določeni v okoljskem poročilu, in izvesti te ukrepe do pridobitve uporabnega dovoljenja za hidroelektrarno;
- pred začetkom gradnje urediti in protiprašno zaščititi vse lokalne ceste in javne poti, ki se bodo uporabljale za obvoz in prevoz med gradnjo;
- pred začetkom gradnje evidentirati stanje obstoječih objektov in infrastrukture, na katere bo vplivala gradnja;
- zagotoviti sanacijo zaradi gradnje poškodovanih objektov, naprav in območij ter okolice objektov, začasno pridobljena zemljišča pa po končani gradnji povrniti v prvotno rabo ter revitalizirati kmetijska zemljišča ob udeležbi kmetijskih strokovnjakov in lastnikov nepremičnin;
- zagotoviti, da med gradnjo in obratovanjem hidroelektrarne in drugih ureditev, ki se načrtujejo z državnim prostorskim načrtom, ne bo onemogočena ali ovirana izvedba rednega vzdrževanja, investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na avtocesti in na njenih spremljajočih objektih, prometnicah in vgrajeni infrastrukturi;
- izmeriti kmetijska zemljišča, na katera se posega, in meritve v obliki digitalnega grafičnega sloja (format shp) dostaviti na upravno enoto, na kateri si bodo lastniki uredili novo stanje grafičnih enot rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev;
- takoj po neurjih in odtoku visokih voda opraviti ogled retenijskih površin in odstraniti vse naplavine, na zemljiščih pa vzpostaviti prvotno stanje;
- takoj ustaviti dela in o tem obvestiti pristojnega upravljavca tega omrežja, če se pri opravljanju del opazi neznana infrastrukturna naprava;
- se pred začetkom gradnje z lokalno skupnostjo dogovoriti o načinu in zahtevah za odlaganje odvečnega materiala.

64. člen

(ukrepi za omilitev čezmejnih vplivov na okolje)

Za omilitev čezmejnih vplivov na območju Republike Hrvaške ali za omilitev vplivov na območju Republike Slovenije, s katero se zmanjšujejo tudi čezmejni vplivi, se v postopku izdelave projektne dokumentacije ter izvedbe in obratovanja hidroelektrarne zagotovijo naslednji ukrepi:

- a) v zvezi z vplivi na odtočni režim reke Save v mejnem profilu se:

- na mejnem profilu zagotavlja naravni pretok reke Save ali drug, med državama dogovorjeni pretok,
  - izvede prelivni objekt za prelivanje visokih voda na retenzijske površine v skladu s 13. členom te uredbe;
- b) v zvezi z vplivi na morfološko stanje struge reke Save se:
- pri velikih pretokih omogoča premeščanje naplavin (prod, pesek, mivka ipd.) iz akumulacijskega bazena,
  - do izgradnje prve pregrade na hrvaški strani reke Save odstranjujejo naplavine (prod, pesek, mivka ipd.) izza jezua Nuklearne elektrarne Krško in se prenašajo dolvodno od pregrade HE Mokrice,
  - premeščajo naplavine (prod, pesek, mivka ipd.) znotraj akumulacije tako, da jih lahko dolvodno odnaša tok;
- c) v zvezi z vplivi na podzemne vode se zagotovi, da se visokovodno-energetski nasipi ter raščena tla pod njimi tesnijo do nepropustne podlage, v zaledju nasipov pa se izvedejo drenažni kanali za vzdrževanje nivoja podtalnice, v skladu z 11. in 49. členom te uredbe;
- d) v zvezi z vplivi na kakovost voda se:
- brežine reke Save v največji možni meri uredijo sonaravno v skladu s 44. in 46. členom te uredbe,
  - visokovodno-energetski nasipi izvedejo z razširitvami, ki se ob vodnem telesu zasadijo z drevjem v skladu s 46. členom te uredbe,
  - zagotovijo ukrepi za zmanjšanje vpliva evtrofikacije v skladu s 54., 55. in 61. členom te uredbe;
- e) v zvezi z vplivi na naravo se:
- gradbena dela v koritu reke Save lahko izvajajo le v obdobju med 1. julijem in 28. februarjem,
  - upoštevajo omejitve v zvezi z gradbiščem, navedene v 62. členu te uredbe.

1.7.4 SKLADNOST POROČILA O VPLIVIH NA OKOLJE Z UREDBO O DPN ZA OBMOČJE HE MOKRICE

Projektna podlaga nameravanega posega pri presoji PVO 2018 je bil izdelan IDP, IBE, 2013 na podlagi katerega je bil izdelan DPN za območje HE Mokrice in sprejeta Uredba o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice (Uradni list RS, št. 69/13).

Projektna podlaga nameravanega posega pri presoji PVO 2020 je bil izdelan DGD, IBE, 2020.

Tekom izvedbe projektne dokumentacije DGD za HE Mokrice je prišlo do nekaterih sprememb tehničnih rešitev ureditev v odnosu na fazo IDP, ki je bila podlaga za izdelavo DPN HE Mokrice. Spremembe v DGD so rezultat razvoja večnamenskega projekta HE Mokrice ter prilagajanja rešitev na osnovi zadnjih dognanj stroke s področja varstva narave, priporočil domačih in tujih strokovnjakov, najnovejših usmeritev na zakonodajnem področju ter primerov dobrih praks, na osnovi katerih so bile izbrane najboljše možne rešitve za ohranjanje narave in biotske raznovrstnosti. Optimizacije projekta so potekale na osnovi hidravličnih modelnih raziskav in strokovnih analiz oz. študij⁵, tehno-ekonomskih analiz ter okoljskih študij, ki so se izvajale po zaključku DPN v fazi priprave PVO in predstavljajo izboljšave glede na predhodne rešitve. Spremembe so v skladu s 65. členom (dopustna odstopanja) Uredbe o državnem prostorskem načrtu na območju hidroelektrarne Mokrice (Ur.l. RS 69/13) nanašajo na naslednje objekte in ureditve:

- Prelivna polja (število prelivnih polj), 8. člen uredbe;
- Strojnica (razporeditev tehnoloških prostorov), 8. člen;
- Dolžina in oblika nasipov (nagibi brežin, širina krone)_9. člen Uredbe;
- Drenažni kanali za reguliranje gladine podzemne vode_11. člen Uredbe;
- Lokacija stebra na SM39, višine stebrov na SM12, SM38 in SM39 ter dostopne poti do stebrov_15. člen Uredbe;
- Prehod za vodne organizme ob jezovni zgradbi_16. člen Uredbe;
- Preureditev izlivnega dela Krke_17.člen Uredbe;
- Ureditev izlivnih delov drugih pritokov Save_18.člen Uredbe;
- Protipoplavne nasipe_19. člen Uredbe;
- Dostopi do vode_20. člen;
- Elektroenergetsko omrežje_20. člen;
- Električno ojačena izolacija v križni razpetini_35., 36., 38. in 39. člen Uredbe;
- Vodovodni priključek_38. člen;
- TK priključek_39. člen;
- Ureditev mirnih območij_45. člen;
- Gnezdilne stene za vodomca_46. člen;
- Dostopna cesta do hidroelektrarne na levem in desnem bregu_62. člen.

⁵ Glej Zvezek 2, poglavje 1. VRSTA IN ZNAČILNOST POSEGA, KI JE PREDMET PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE.

Tabela 1: PRIKAZ OBRAVNAVANIH POSEGOV PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE GLEDE NA SKLADNOST OBRAVNAVNIH POSEGOV ZNOTRAJ UREDBE O DPN ZA OBMOČJE HE MOKRICE

A	Jezovna zgradba	Skladnost z Uredbo o DPN
A.1.	Jezovna zgradba z vsemi pripadajočimi konstrukcijskimi in tehnično-tehnološkimi elementi (strojnica & prelivna polja) ter izvedba premostitve - most čez prelivna polja)	5., 6., 8., 22., 31., 35., 36., 38., 50., 51., 55., 61., 62. OPOMBA: Z DGD dokumentacijo je predvideno 5 prelivnih polj, sprememba razporeditev tehnoloških prostorov, relokacija stebra SM30, predvidena nova trasa vodovodnega priključka.
A.1.1.	Prehod za vodne organizme in izvedba atrakcije s postavitvijo male hidroelektrarne (MHE)	5., 6., 16., 44., 46., 55., 61. V DGD je spremenjena zasnova vtočnega objekta PZVO.
B	Akumulacijski bazen	
B.1.	Visokovodni energetski nasipi na levem in desnem bregu	5., 6., 8., 9., 10., 11., 14., 17, 18., 19., 20., 21., 25., 26., 27., 29., 30., 33., 35., 41., 44., 45., 46., 47., 49., 54., 61., 64. V DGD je nekoliko skrajšana dolžina energetskih nasipov in rahlo spremenjene širine in nagibi brežin.
B.2.	Drenažni kanali ob visokovodnih energetskih nasipih	5., 6., 11., 14., 28., 35., 45., 46., 47., 52., 54., 61., 64. Ponekod manjša sprememba zasnove drenažnih kanalov.
B.3.	Prelivni objekt s hidromehansko regulacijo	5., 6., 7., 13., 36., 45., 47., 51., 61., 62., 64
B.4.	Rezerviran prostor za sedimente (D1, D2, D3)	5., 14., 33., 45., 47., 52., 55., 60.
B.5.	Izvedba poglobitev v akumulacijskem bazenu (dolvodno od HE BR) in dolvodno od jezovne zgradbe HE Mokrice do meje DPN	5., 6., 9., 49., 54., 59.
B.6.	Ravnanje z rodovitnim delom tal	9., 30.
C	Pripadajoče ureditve sklopa A	

C.1.	110 kV daljnovod za priključitev hidroelektrarne na omrežje	6., 12., 15., 36., 69. Sprememba višine stebrov na SM12, SM38 in SM39 ter dostopne poti do stebrov. Izvedena relokacija SM 39.
C.2.	Izvedba 20 kV srednje-napetostnega priključka za potrebe gradbišča	6., 36., 62.
C.3.	Dovozna cesta do elektrarne	35., 36., 38., 62. Manjša sprememba trase dostopne ceste.
D	Pripadajoče ureditve sklopa B	
D.1.	Ureditve za zagotavljanje poplavne varnosti objektov in naselij	5., 6., 7., 13., 17., 19., 21., 25., 28., 35., 44., 45., 46., 51., 59., 61. Ni predvidene tesnitve nasipov in malenkost skrajšanje skupne dolžine trase nasipov.
D.1.1.	<i>Visokovodni nasip Mihalovec</i>	5., 6., 19., 32., 36., 49., 60., 61., 62.
D.1.2.	<i>Visokovodni nasip Loče</i>	5., 6., 15., 19., 20., 36., 49., 45., 60., 61., 62.
D.1.3.	<i>Visokovodni nasip Rigonce</i>	5., 6., 15., 19., 36., 49., 60., 61., 62.
D.2.	<i>Ureditev izlivnega dela Krke v dolžini 2 km</i>	17., 20., 25., 35., 36., 44., 45., 47., 49., 59., 60., 61. V DGD je podana sprememba urejanja izlivnega dela Krke.
D.2.1.	<i>Izvedba razširitve struge Krke v dolžini 1 km</i>	17., 20., 25., 36., 44., 45., 47., 49., 59., 60., 61.
D.2.2.	<i>Izvedba visokovodnega nasipa v dolžini 0.8 km.</i>	5., 6., 17., 25., 35., 36., 41., 44., 45., 46., 49., 54., 59., 60., 61.
D.3.	Rušitve in sanacije objektov	7., 32., 62.
D.4.	Vzpostavitev nadomestnih habitatov NH 1, NH 2	5., 6., 7., 30., 35., 44., 45., 46., 48., 60., 61. Dopolnitev NH2 z naravovarstvenimi vsebinami.
D.5.	Ureditev mirnih območij M1 - M6	5., 6., 20., 27., 35., 44., 45., 46., 48., 60., 61. Sprememba urejanja območja MO3. Dodatne naravovarstvene vsebine na območju MO2. Izvedena prilagoditev MO4 (obvodna struga po levi strani, dodano mokrišče, preusmeritev Gabernice v stari rokav reke Save). Umestitev drstišča pod jezovno zgradbo.

D.6.	Ureditev izlivnih delov pritokov Save:	5., 6., 11., 18., 25., 47., 54., 59., 61.
D.6.1.	<i>Prilipski potok</i>	18., 47., 54., 59., 61. <i>Podana dodatna ureditev potoka.</i>
D.6.2.	<i>Potok Mali in Veliki Drnovec</i>	18., 47., 54., 59., 61. <i>Podana dodatna ureditev potoka.</i>
D.6.3.	<i>Potok Orehovec</i>	18., 47., 54., 59., 61. <i>Izlivni del potoka se oblikuje v zaton.</i>
D.6.4.	<i>Grajski potok</i>	18., 47., 54., 59., 61. <i>Izlivni del potoka se oblikuje v zaton.</i>
D.6.5.	<i>Potok 7.5.1 & 7.7.1</i>	47., 54., 61.
D.6.6.	<i>Potok Drašček</i>	18., 47., 54., 59., 61. <i>Predvideno dodatna sanacija brežin.</i>
D.7.	Izvedba renaturacije potoka Gabernice	45., 46., 47., 48., 54., 61.
E	Posegi, ki niso investicija nosilca vloge so pa predvideni po Uredbi o DPN za HE Mokrice	
E.1.	Vzhodna obvoznica Brežice*	5., 6., 24.
E.2.	ŠRC Mostec	5., 6., 26., 32., 36., 38., 39., 40., 59.
E.3.	ŠRC Grič	5., 6., 20., 25., 36., 38., 40., 47., 59.
E.4.	Ureditev rečnega pristanišča in splavnice ob jezovni zgradbi*	5., 6., 7., 22., 23., 35., 59.
E.5.	Izvedba večnamenskih, kolesarskih in drugih poti	5., 6., 15., 22., 24., 27., 28., 35.
E.6.	Ureditve Terme Čatež*	26., 27., 29., 35., 36., 45., 69.
E.7.	Črpališča za namakanje kmetijskih površin	19., 20., 28., 36., 41.
E.8.	Renaturacija reke Sotle (zunaj območja DPN HE Mokrice)	46.

Podrobnejši opisi sprememb so podani v Zvezku 0, poglavje 2.1 2.1 OPIS VSEH NASTALIH PROJEKTNIH SPREMEMB IN POSLEDICE NA OPRAVLJENO PRESOJO TER UGOTOVITEV SKLADNOST S PROSTORSKIM AKTOM DPN ZA HE MOKRICE.

1.8 CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE

Pred sprejemom Uredbe o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice je bila izvedena celovita presoja vplivov na okolje, skupaj z čezmejnimi vplivi na okolje. Izdelano je bilo tudi Okoljsko poročilo za DPN za območje HE Mokrice (Geateh d.o.o., februar 2013). V sklopu DPN za območje HE Mokrice so bile presojane naslednje ureditve:

- hidroelektrarna Mokrice z jezovno zgradbo, akumulacijskim bazenom, visokovodno-energetskimi nasipi, drenažnimi kanali in drugimi pripadajočimi ureditvami (transformator, stikališče, prelivni objekt, rezerviran prostor za sedimente, poglobljanje struge),
- priključni daljnovod za vključitev hidroelektrarne v omrežje,
- prehod za vodne organizme in drstišča,
- ureditve za zavarovanje brežin na območju bazena,
- ureditve za reguliranje globine podzemne vode in zaščito pred njenimi vplivi,
- ureditve izlivnih delov pritokov Save,
- ureditve za zagotavljanje poplavne varnosti objektov in naselij Mihalovec, Loče in Rigonce,
- dostopi do vode za namakanje, zajem požarne vode, za zaščito in reševanje ter rekreacijo,
- protierozijski zaščita na območjih zunaj bazena,
- splavnica ob jezovni zgradbi in rečni pristanišči*,
- vzhodna obvoznica Brežic*,
- ureditev športnorekreacijskega območja Grič*,
- ureditev športnorekreacijskega območja Mostec*,
- ureditev območja za rekreacijo pri Prilipski mrtvici*,
- ureditve državne kolesarske povezave ter lokalnih kolesarskih povezav na območju državnega prostorskega načrta,
- ureditev nadomestnih habitatov in mirnih območij ter druge ureditve za ohranjanje narave.

V predloženem Poročilu se posegi označeni z (*)ne obravnavajo, ker HESS d.o.o. in Infra d.o.o., kot tudi ELES d.o.o. niso nosilci posega.

Ugotovitev okoljskega poročila za pripravo Državnega prostorskega načrta za območje HE Mokrice je, da ima plan nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov – ocena C. Bitveno za oceno C je uspešna izvedba omilitvenih ukrepov, to je zagotovitev prehodnosti vodnim organizmom tako na območju jezovne zgradbe HE Mokrice, kot tudi na območju izlivnega dela Krke ter ureditev drstišč.

1.9 METODE IZDELAVE POROČILA

Izdelava Poročila o vplivih na okolje temelji na osnovi izdelane dokumentacije DGD, IBE, maj 2020. Viri pri izdelavi Poročila o vplivih na okolje za HE Mokrice so bili razpoložljivi, kakovostni in ažurni zaradi velikega števila izdelanih strokovnih podlag posebej za projekt HE Mokrice. Dodatne informacije in pojasnila potrebna za izdelavo PVO, so bila sproti pridobljena iz strani projektanta HE Mokrice (IBE d.d.).

V fazi priprave Okoljskega poročila za območje DPN HE Mokrice ter priprave Uredbe o DPN za območje HE Mokrice so bili, skladno z veljavnimi predpisi, izvedeni številni usklajevalni sestanki med vsemi deležniki načrtovanja in urejanja prostora (formalnimi nosilci urejanja prostora, lokalnimi skupnostmi, posameznimi civilnimi iniciativami, načrtovalci in

projektanti, pripravljavci državnega prostorskega načrta, izdelovalci okoljskih poročil in presoj, pristojnimi ministrstvi, itd.). Izvedene so bile tudi vse predpisane javne razgrnitve in obravnave v pristojnih lokalnih skupnostih v Republiki Sloveniji kot tudi v Republiki Hrvaški (v okviru čezmejnih presoj možnih vplivov). Rezultat javne razgrnitve so usklajena »Stališča do pripomb in predlogov z javne razgrnitve« in temu primerno tudi dopolnjeno predmetno poročilo o vplivih na okolje.

Vsi projektni pogoji ali smernice, ki so relevantni za varstvo okolja, so bili v Okoljskem poročilu tudi upoštevani. Predmetno okoljsko poročilo upošteva vso slovensko in evropsko zakonodajo na področju varstva okolja.

Vsebina, na podlagi katere je bilo izdelano predmetno poročilo o vplivih na okolje, temelji na »Uredbi o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave« (Ur. l. RS, št. 36/09 in 40/17), v skladu s katerim poročilo vsebuje podatke o:

- nosilcu posega in predloženem poročilu,
- vrsti in značilnostih posega, ki je predmet presoje vplivov na okolje,
- glavnih alternativnih rešitvah, ki so bile v zvezi s posegom proučene, in razlogih za izbor predložene rešitve,
- obstoječem stanju okolja, v katerega se poseg umešča, oziroma delih okolja, na katere bi poseg lahko pomembno vplival,
- možnih vplivih posega na okolje oziroma njegove dele in zdravje ljudi ter možnih učinkih teh vplivov glede obremenitve okolja,
- ukrepov za preprečitev, zmanjšanje ali odpravo negativnih vplivov posega in možnih negativnih učinkov na okolje in zdravje ljudi ter glavnih alternativah, ki so bile glede teh ukrepov proučene in
- določitvi območja, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi.

V sklopu poročila je podan posebej tudi povzetek upravnega postopka izdaje OVS za HE Mokrice z opisom vseh nastalih projektnih sprememb in posledice na opravljeno presoj, skladno z Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20 in 61/20).

V poročilu so, glede na vrsto in značilnosti nameravanega posega ter potencialne vplive obravnavani naslednji segmenti okolja:

- grajeno okolje,
- ekonomsko socialno okolje,
- narava,
- tla in relief,
- podzemne in površinske vode,
- kakovost zraka in klimatske razmere,
- hrup,
- vibracije,
- sevanje,

- svetlobno onesnaženje,
- toplotno onesnaženje,
- vpliv podnebnih sprememb,
- krajina,
- kulturna dediščina,
- kmetijske površine in
- gozd.

Vplivi so ocenjeni po 5 – stopenjski lestvici, kot jo opredeljuje Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17) v 2. členu, 4 odstavek:

Vrednotenje vplivov na dejavnike iz drugega odstavka tega člena se ugotavlja v naslednjih velikostnih razredih, pri čemer se lahko določijo tudi podrazredi:

- razred A ali 5: ni vpliva oziroma je vpliv pozitiven;
- razred B ali 4: vpliv je nebistven;
- razred C ali 3: vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov;
- razred D ali 2: vpliv je bistven;
- razred E ali 1: vpliv je uničujoč,

pri čemer v presoji uvajamo 2 podrazreda in sicer A+ in B+.